

Studie systému sídelní zeleně města Jeseník

TEXTOVÁ ČÁST

Objednatel:

Město Jeseník

Sídlo: Masarykovo nám. 167/1, 790 01 Jeseník

Zpracovatel:

doc. Ing. Lukáš ŠTEFL, Ph.D. (autorizace A.3. krajinářská architektura, ČKA 05608)
ateliér ŠTEFLOVI

Toulovcovo náměstí 1163, 570 01 Litomyšl

Datum zpracování:

01/2026

OBSAH

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOKUMENTACE	4
2.	ÚVOD – SMYSLUPLNOST A VYUŽITÍ PŘEDLOŽENÉHO DOKUMENTU	5
2.1.	POLITICKÉ A LEGISLATIVNÍ ZDŮVODNĚNÍ (AKTUÁLNOST PROBLEMATIKY)	6
2.2.	VLIV MĚSTSKÉ ZELENĚ NA KVALITU MĚSTSKÉHO PROSTŘEDÍ	7
2.3.	VÝZNAM MĚSTSKÉ ZELENĚ V UDRŽITELNÉM ROZVOJI MĚST	8
2.4.	VÝZNAM MĚSTSKÉ ZELENĚ V KONTEXTU ADAPTACE MĚST NA KLIMATICKOU ZMĚNU	8
2.5.	STRATEGIE PŘIZPŮSOBENÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU ČR	9
2.6.	SYSTÉM MĚSTSKÉ ZELENĚ A ZELENÁ INFRASTRUKTURA	11
3.	POSTUP ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU A METODIKA HODNOCENÍ PLOCH ZELENĚ	13
3.1.	POSTUP ZPRACOVÁNÍ	13
3.2.	DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	13
3.3.	PRINCIPIÁLNÍ ZÁKLAD HODNOCENÍ	15
3.4.	VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	17
3.5.	VLASTNÍ HODNOCENÍ (POPISNÉ ATRIBUTY A HODNOCENÉ INDIKÁTORY)	18
A.	ČÁST: PRŮZKUMY A ROZBORY	28
4.	POPIS ÚZEMÍ	28
5.	ROZBOR PODKLADŮ A TERÉNNÍ PRŮZKUMY	33
6.	VYHODNOCENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK	38
6.1.	VYMEZENÍ SYSTÉMU ZELENĚ MĚSTA JESENÍK A KATEGORIZACE JEDNOTLIVÝCH PLOCH	38
6.2.	PLOCHY ZELENĚ – MAJETKOVÉ VZTAHY	40
6.3.	KVALITATIVNÍ HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH SÍDELNÍ ZELENĚ	41
6.4.	HODNOCENÍ STABILITY PLOCH SÍDELNÍ ZELENĚ	43
6.5.	KVALITATIVNÍ HODNOCENÍ STROMOŘADÍ	45
B.	ČÁST: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ	46
7.	NÁVRH ROZVOJE SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK	46
7.1.	STRATEGIE ROZVOJE SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK	46
7.2.	ROZVOJOVÉ OSY A UZLY SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ	47
7.3.	NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ	53
7.4.	NÁVRH OPATŘENÍ NA ÚROVNI JEDNOTLIVÝCH ZÁKLADNÍCH PLOCH ZELENĚ	55
7.4.1.	NÁVRH OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ ZÁKLADNÍ PLOCHY ZELENĚ	55
7.4.2.	NÁVRH CÍLOVÉHO STAVU JEDNOTLIVÝCH ZÁKLADNÍCH PLOCH ZELENĚ	56
7.4.3.	STANOVENÍ RÁMCOVÝCH ZÁSAD ÚDRŽBY, ROZDĚLENÍ DO INTENZITNÍCH TŘÍD UDR. PÉČE	58
7.5.	NÁVRH OPATŘENÍ NA ÚROVNI SYSTÉMU ZELENĚ	59
7.5.1.	PLOCHY NAVRŽENÉ KE ZMĚNĚ FUNKČNÍHO TYPU ZELENĚ	59
7.5.2.	NOVĚ NAVRŽENÉ PLOCHY ZELENĚ	62

7.5.3.	VIZE PŘEMĚNY A ÚPRAVY VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ.....	63
7.5.4.	POTENCIÁL PRO SITUOVÁNÍ NOVÝCH VÝSADEB STROMŮ – ODBORNÝ ODHAD.....	64
7.5.5.	SEZNAM VHODNÝCH DRUHŮ STROMŮ PRO NOVÉ VÝSADBY	65
7.5.6.	MODELOVÁ SCHÉMATA ŘEŠENÍ ULIČNÍ ZELENĚ PŘI TVORBĚ MĚSTSKÝCH ULIC.....	72
7.5.7.	NÁVRH DOPORUČENÍ A PRINCIPŮ ROZVOJE A ZVYŠOVÁNÍ KVALITY SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ ...	78
7.5.8.	ADAPTAČNÍ STRATEGIE NA ZMĚNU KLIMATU POMOCÍ ZELENĚ	81
7.5.9.	NÁVRH TÉMAT PRO ZAPRACOVÁNÍ DO ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ	84
8.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	86
9.	PŘÍLOHY	91

ČÁST A: PRŮZKUMY A ROZBORY

TABULKY:

- PŘÍLOHA: **01** DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE

GRAFICKÁ ČÁST:

- VÝKRES **01**: ŠIRŠÍ VZTAHY (1:25 000)
- VÝKRES **02**: SOUČASNÝ STAV SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK (1: 4 000)
- VÝKRES **03**: PROBLÉMOVÝ VÝKRES (1: 4 000)

ČÁST B: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ

TABULKY:

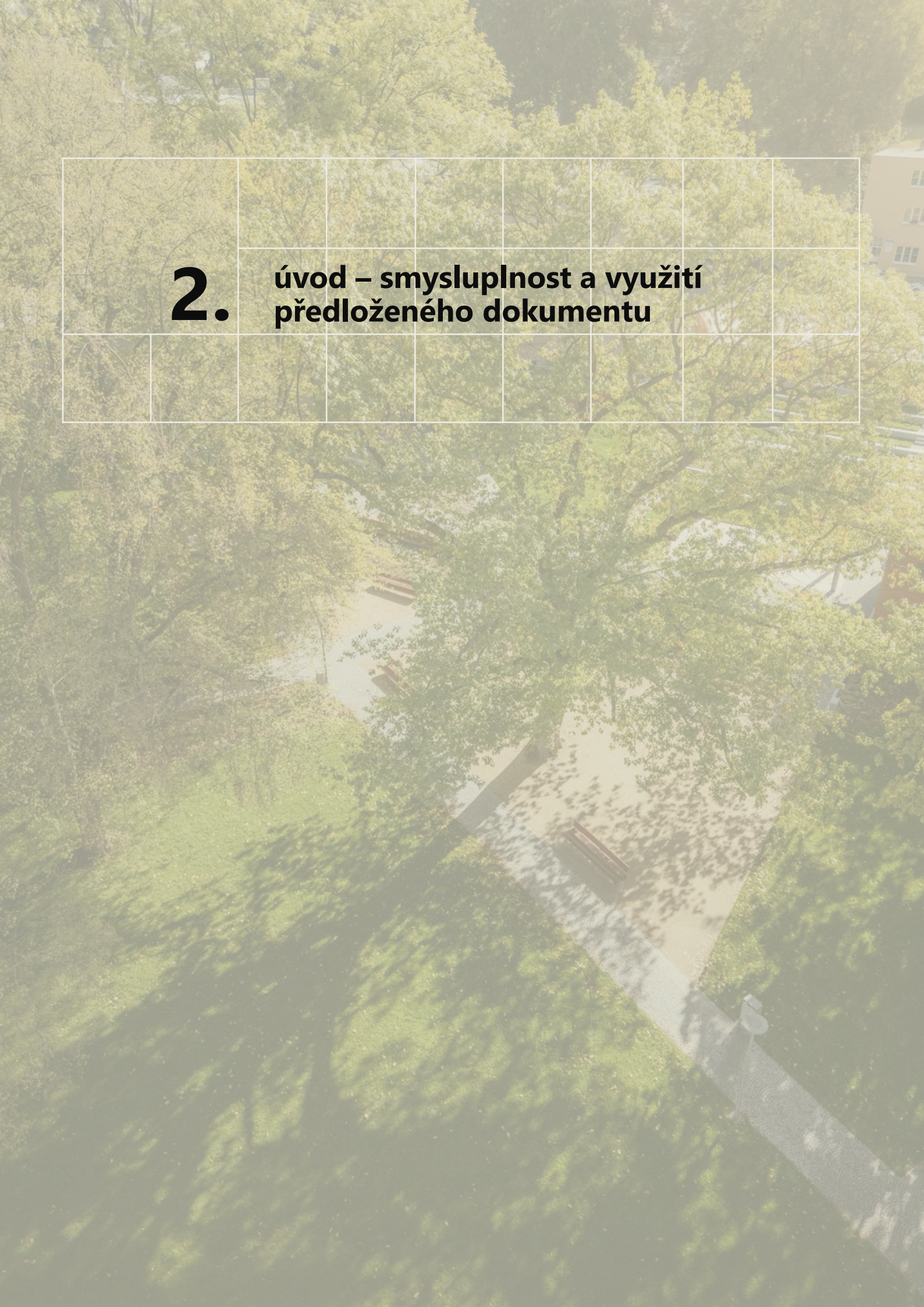
- PŘÍLOHA: **01** DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE (viz výše část A, sloučeno do jednoho dokumentu)

GRAFICKÁ ČÁST:

- VÝKRES **04**: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ ŠIRŠÍ VZTAHY (1:25 000)
- VÝKRES **05**: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ (1: 4 000)
- VÝKRES **06**: NÁVRH ROZVOJE SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTO JESENÍK (1: 4 000)
- PŘÍLOHA **02**: INSPIRATIVNÍ TABULE MOŽNÉHO ŘEŠENÍ VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOKUMENTACE

Název akce:	STUDIE SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELEŇ MĚSTA JESENÍK (ČÁST SSSZ)
Město:	Jeseník
Řešené území:	kat. území (intravilán, resp. zastavěné území a zastavitelné plochy): Jeseník, Bukovice u Jeseníka, Seč u Jeseníka
Objednatel:	Město Jeseník Masarykovo nám. 167/1, 790 01 Jeseník
Zpracovatel:	doc. Ing. Lukáš ŠTEFL, Ph.D. (autorizace A.3. krajinářská architektura, ČKA 05608) ŠTEFLOVI – atelier zahradní a krajinářské architektury Toulovcovo nám 1163, Litomyšl 570 01 www.ateliersteflovi.cz Tel.: 737 807 440 info@ateliersteflovi.cz
Spolupráce:	Ing. Michaela Šteflová Ing. Michael Melek Ing. arch. Eliška Vraspírová Ing. arch. Jakub Chobotský (A: obor architektura (A.1), UP: obor územní plánování (A.2), ČKA 04501)
Typ dokumentace:	Studie systému sídelní zeleně města Jeseník (SSSZ)
Datum:	01/2026

An aerial photograph of a park with lush green trees and a winding path. The image is overlaid with a semi-transparent grid. The number '2.' is positioned in the second row, first column of the grid.

2.

**úvod – smysluplnost a využití
předloženého dokumentu**

2. ÚVOD – SMYSLUPLNOST A VYUŽITÍ PŘEDLOŽENÉHO DOKUMENTU

V souvislosti s rychlou urbanizací, měnícím se stavem životního prostředí a probíhající klimatickou změnou tvoří právě **zeleň klíčový aspekt** většiny evropských i světových strategických dokumentů a adaptačních strategií řešících **budoucí obyvatelnost a udržitelnost městského prostředí**. Problematika zeleně a zelené infrastruktury se tak stává nejen aktuálním vědeckým, ale i aktuálním politickým a celospolečenským tématem.

Poznání skutečného stavu a kvality ploch městské zeleně a identifikace faktorů a příčin, které její kvalitativní stav pozitivně či negativně ovlivňují, je zcela nezbytným a zásadním krokem k plánování jakýchkoliv dalších zásahů do těchto ploch, nastavení režimu jejich péče, rozvoje a jejich udržitelnému managementu obecně.

Se stále se zhoršujícím životním prostředím, rychlou urbanizací, postupnou změnou klimatu, přeměnou naší krajiny i měst, rychlým životním tempem, stresem a souvisejícím negativními jevy čím dál více **stoupá** také **význam a potřeba kvalitního městského prostoru, a především pak kvalitní městské zeleně**.

- Zeleň plní v našich městech širokou škálu environmentálních funkcí, ve vztahu k výše zmíněnému je významná především funkce mikroklimatická (benefity zeleně) a také funkce rekreační a estetická.
- Zeleň vytváří v našich městech prostor pro pobyt, prostor pro rekreaci, regeneraci psychických sil.
- **Zeleň** více či méně dotváří strukturu našich měst a svým působením **ovlivňuje** kvalitu životního prostředí našich měst **i kvalitu lidského života**.
- Potřeba kvalitní městské zeleně je v dnešní době zcela zřejmá a všeobecně uznávaná.

Předložený generel zeleně (studie systému sídelní zeleně) města Jeseník představuje **koncepti péče a dalšího rozvoje veřejné zeleně města Jeseník má za cíl napomoci k jejímu zkvalitnění**. Předložený dokument tvoří základní systematický a koncepční podklad pro výkon správy městské zeleně.

- Předložený dokument provedl:
 - **Analýzu současného stavu** jednotlivých objektů zeleně tvořících systém městské zeleně Jeseník. Formou rámcového posouzení byl zhodnocen **aktuální stav jednotlivých objektů zeleně** a následně posouzen **stav systému zeleně jako celku**.
 - **Navrhl a stanovil principy rozvoje městské zeleně města Jeseník**.
- Předložený dokument tvoří:
 - Jedná se o **základní kvantitativní i kvalitativní analýzu** jednotlivých objektů zeleně a systému městské zeleně jako celku. Nad touto analýzou je v druhé fázi zpracován vlastní plán rozvoje systému městské zeleně (územní studie).
 - Celý dokument představuje zcela základní **informační, systematický a koncepční podklad pro optimální výkon správy městské zeleně**, který slouží jako podklad pro zpracování další územně plánovací, technickoprovozní nebo koncepční dokumentace.
 - Plán rozvoje systému městské zeleně **má za cíl napomoci ke zkvalitnění systému městské zeleně a jejich jednotlivých ploch, k efektivnímu využití disponibilních zdrojů financí** (výběr objektů zeleně pro pasportizaci a zpracování plánu péče, výběr ploch pro přednostní dendrologický průzkum a

návrh pěstebních opatření, výběr ploch k obnově, úpravě, změně režimu péče apod.) a **plánování jejího dalšího rozvoje** (propojení, změna či úprava stávajících ploch zeleně, vymezení prostoru pro nové plochy zeleně, vzájemné propojení ploch a zvýšení jejich funkčního využití, propojení města s okolní krajinou apod.).

2.1. POLITICKÉ A LEGISLATIVNÍ ZDŮVODNĚNÍ (AKTUÁLNOST PROBLEMATIKY)

Vláda ČR v roce 2010 schválila dokument **Zásady urbánní politiky**¹. Jedná se o rámcový dokument, který má za cíl koordinovat přístupy veřejné správy k rozvoji měst a navrhnout směry a aktivity napomáhající k jejich udržitelnému rozvoji. Ve vztahu k tématu městské zeleně je důležitá především zásada číslo 5: **Péče o městské životní prostředí**, která definuje hlavní strategické směry a rozvojové aktivity. V rámci strategického směru „*péče o přírodu a krajinu*“ jsou definovány následující rozvojové aktivity:

- „*pečovat o systém sídelní zeleně, zlepšovat jeho strukturu a umísťovat zelené pásy kolem městských sídel, dodržovat princip „zeleň za zeleň“;*
- *chránit plochy zeleně a nezastavěných pozemků s potenciálem naplnění rekreačních a ekologických funkcí v zájmu udržitelného rozvoje systému sídelní zeleně.“*

Státní politika životního prostředí ČR (SPŽP ČR) pro období 2012–2020 vymezuje plán na realizaci efektivní ochrany životního prostředí. Hlavním cílem je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany ČR a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí (viz²). SPŽP ČR definuje ve svých tematických oblastech dílčí cíle a opatření k naplnění její realizace. V tematické oblasti 3: Ochrana přírody a krajiny je dílčím cílem cíl č. 3.3.1 Zlepšení systému zeleně v sídlech a jeho struktury. K tomuto cíli navrhuje SPŽP ČR následující opatření:

- „*Zajistit zachování a vymezení nových ploch a prvků zeleně jako součásti **funkčního a strukturovaného systému sídelní zeleně** v sídlech v rámci územního plánování, aby byla zajištěna základní podmínka pro plnění jeho funkcí.*
- *Zvýšit funkční kvalitu ploch a prvků zeleně v sídlech a **zajistit pěší dostupnost ploch zeleně s rekreační funkcí.***
- *Plánovat a zakládat nové plochy zeleně jak v rozvojových oblastech sídel, tak v původní zástavbě“.*

SPŽP ČR dále vyzdvihuje že „*vzhledem k minimálním plošným rezervám pro nové plochy zeleně ve stávající zástavbě je nezbytné zajistit ochranu a **zvýšit kvalitu a funkční účinnost zeleně stávající.***“.

¹ MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj). Zásady urbánní politiky [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. 2010. s. 53. [cit. 2013-01-16]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/>

² MŽP. Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020 [online]. Praha: Ministerstva životního prostředí. 2012, 88 p. [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/>

Systém sídelní zeleně je součástí urbanistické koncepce územního plánu dle Přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti

2.2. VLIV MĚSTSKÉ ZELENĚ NA KVALITU MĚSTSKÉHO PROSTŘEDÍ

Výsledky výzkumů zabývajících se vlivem městské zeleně na kvalitu městského prostředí jednoznačně dokládají **pozitivní přínos městské zeleně kvalitu městského prostředí** i na kvalitu lidského života v něm.

S rychlou urbanizací, přeměnou krajiny i měst, zhoršujícím se životním prostředím, rychlým životním tempem a souvisejícím negativními jevy čím dál více stoupá význam a potřeba kvalitního městského prostoru, a především pak kvalitní městské zeleně a benefity na ní vázané. Zeleň plní ve městech širokou škálu stěžejních environmentálních funkcí a současně vytváří prostor pro pobyt, rekreaci a regeneraci psychických sil. Zeleň více či méně dotváří strukturu měst a svým působením prokazatelně ovlivňuje kvalitu lidského života³.

Snaha o zajištění kvalitního prostředí pro obyvatele měst bude v globálním měřítku stále důležitější⁴. Dále je potřeba také zmínit architektonickou funkci městské zeleně a její význam ve formování městského prostoru (prostorotvorná funkce). Zcela stěžejní z hlediska obyvatelnosti měst je význam městské zeleně jakožto **prostoru pro pobyt** (obyvatel měst, návštěvníků), a dále pak význam zeleně pro vnější obraz a vlastní identitu a kompozici města. Prospěch plynoucí z estetické funkce městské zeleně popisuje např. Tyrväinen et al. (2005)⁵.

V odborné literatuře věnující se městské zeleni se ustálil pojem **benefity (benefits)** městské zeleně. Část benefitů plynoucích z přítomnosti zeleně v sídle je nazývána **ekosystémové služby** městské zeleně (*ekosystem services*)⁶. S rozšiřováním a zahušťováním měst a rostoucím tlakem na plochy městské zeleně roste i jejich hodnota a výzkum se zaměřuje na kvantifikaci benefitů („prospěchu“), které městská zeleně poskytuje. Tyto nástroje a metody jsou pravděpodobně nejvíce propracované v severní Americe pro vyčíslení ekonomických benefitů plynoucích z přítomnosti stromů ve městech. Např. rozsáhlá odborná studie⁷ uvádí, že stromy v městských oblastech USA každoročně snižují spotřebu elektřiny o 4,7 miliard USD, spotřebu tepla o 3,1 miliardy USD a zabráňují tak vzniku tisíců tun emisí několika znečišťujících látek v hodnotě 3,9 miliardy USD ročně. Průměrné snížení domácí spotřeby energie v důsledku přítomnosti stromů ve městech kalkulovala citovaná studie na 7,2 procenta.

³ ŠIMEK, P. a ŠTEFL, L. Management městské zeleně – systémové postupy a nástroje plánování. *Životné prostredie*. 2020a. 54 (3), p. 183–191. ISSN 0044-4863

⁴ KABISCH, N. and HAASE, D. Green spaces of European cities revisited for 1990–2006. *Landscape and Urban Planning*. 2013, 110, p. 113–122. ISSN 0169-2046

⁵ TYRVÄINEN, L. et al. Benefits and Uses of Urban Forests and Trees. In: KONIJNENDIJK, C., K. et al. (eds). *Urban Forests and Trees: A Reference Book*. Springer, 2005, p. 81–114. ISBN 978-3-540-25126-2.

⁶ HANSEN, R. *Multifunctionality as a Principle for Urban Green Infrastructure Planning – Theory, Application and Linkages to Ecosystem Services*. München, 2018. 185 p. Dissertation. Technischen Universität München

⁷ NOWAK, D. J., et. al. Residential building energy conservation and avoided power plant emissions by urban and community trees in the United States. *Urban Forestry and Urban Greening*. 2017, 21, p. 158–165. ISSN 1618-8667.

2.3. VÝZNAM MĚSTSKÉ ZELENĚ V UDRŽITELNÉM ROZVOJI MĚST

Obyvatelné a udržitelné město je často charakterizováno „*bohatým poskytováním vysoce kvalitních ploch městské zeleně na strategických místech pro potěšení obyvatel, pracovníků a návštěvníků*“⁸.

Důležitost a význam městské zeleně v konceptu udržitelného rozvoje měst zdůrazňují i závěry jednotlivých vědeckých studií⁹. Ty vyzdvihují nejen pozitivní vliv městské zeleně na klíčové oblasti udržitelného rozvoje měst, ale i pozitivní vliv na kvalitu městského prostředí jako takového. **Městské parky a otevřené zelené plochy mají strategický význam pro kvalitu života naší stále více urbanizované společnosti**¹⁰. Kromě významných environmentálních služeb, poskytují sociální a psychologické služby, které mají zásadní význam pro obyvatelnost měst a blahobyt jejich obyvatel. Tyto služby jsou nezbytné pro kvalitu lidského života a jsou označovány za jeden z klíčových prvků trvale udržitelného rozvoje.

2.4. VÝZNAM MĚSTSKÉ ZELENĚ V KONTEXTU ADAPTACE MĚST NA KLIMATICKOU ZMĚNU

Globální změna klimatu představuje nové výzvy a další důvod k optimalizaci plánování a správy zeleně ve městech (Jim, Lo, Byrne, 2015¹¹). Stejní autoři, na základě analýzy několika vědeckých studií, očekávají (vzhledem k tomu, že ve městech žije více než polovina lidstva, přičemž mnoho z měst je postiženo chronickými environmentálními a ekologickými stresy), že **městské obyvatelstvo bude více trpět dopady změny klimatu**. V citované práci jsou také shrnuty hlavní předpokládané dopady probíhající změny klimatu na život ve městech, stejně jako význam městské zeleně na zmírnění těchto dopadů.

Zásadní význam městské zeleně v adaptačních strategiích měst na změnu klimatu a „ochlazování“ měst je dále doložen množstvím vědeckých studií (viz např.^{12, 13, 14} a další). Citované studie se v principu shodují na:

- **důležitosti strategického plánování zeleně ve městech,**
- **důležitosti jejího vhodného rozmístění a prostorového uspořádání,**
- **na zásadním významu využití městskou zeleň ke zvýšení odolnosti městského prostředí vůči:**
 - **dopadům klimatické změny,**
 - **snížení povrchové teploty,**
 - **zvýšení celkové odolnosti měst,**
 - **snížení energetické poptávky v letním období.**

⁸ JIM, C. Y. a W. Y. CHEN. Recreation–amenity use and contingent valuation of urban greenspaces in Guangzhou, China. *Landscape and Urban Planning*. 2006, vol. 75, iss. 1–2, p. 81-96.

⁹ THORÉN, K. H. “The green poster” A method to evaluate the sustainability of the urban green structure. *Environmental Impact Assessment Review*. 2000, vol. 20, iss. 3, p. 359-371; ZHOU, X. a Y-Ch. WANG. Spatial-temporal dynamics of urban green space in response to rapid urbanization and greening policies. *Landscape and Urban Planning*. 2011, vol. 100, iss. 3, p. 268-277

¹⁰ CHIESURA, A. The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning*. 2004, vol. 68, iss. 1, p. 129-138.

¹¹ JIM, C.Y., LO, A. and BYRNE, J. Charting the Green and Climate-Adaptive City. *Landscape and Urban Planning*. 2015, 138, p. 51-53. ISSN 0169-2046.

¹² TSAI, W.L., DAVIS, A. and JACKSON, L. E. Associations between Types of Greenery along Neighborhood Roads and Weight Status in Different Climates. *Urban Forestry & Urban Greening*. 2019, 41, p. 104–117. ISSN 1618-8667.

¹³ SZOPIŃSKA, E., et al. Spatial Form of Greenery in Strategic Environmental Management in the Context of Urban Adaptation to Climate Change. *Polish Journal of Environmental Studies*. 2018, 28 (4), p. 2845-2856. ISSN 1230-1485.

¹⁴ WU, Z. and CHEN, L. Optimizing the spatial arrangement of trees in residential neighborhoods for better cooling effects: Integrating modeling with in-situ measurements. *Landscape and Urban Planning*. 2017, 167, p. 463-472. ISSN 0169-2046.

Přínos zelené infrastruktury ke zmírnění důsledků změny klimatu a přizpůsobení se této změně popisuje i COM (2013)¹⁵.

Za praktickou aplikaci těchto strategií lze ze zahraničních adaptací na změnu klimatu odkázat např. na adaptační klimatickou strategii pro město Londýn¹⁶, dále např. adaptační strategii městské zeleně města Vancouver¹⁷ týkající se například detailního výběru vhodných druhů stromů, jejich rozmístění, situování a vytvoření vhodných podmínek pro jejich růst v kombinaci s dalšími opatřeními, či strategie pro město Toronto „Toronto Green Standard“¹⁸.

Z českých koncepčních dokumentů a strategií lze uvést například dokument „Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu“¹⁹ či dokument „Zásady pro rozvoj adaptací na změnu klimatu ve městě Brně s využitím ekosystémově založených přístupů“²⁰. Velmi detailní popis aplikace jednotlivých opatření je popsán v dokumentu „Hospodaření se srážkovými vodami – cesta k modrozelené infrastruktuře, Olomoucké stavební standardy k integraci modrozelené infrastruktury“²¹, kde jsou v části týkající se zeleně podrobně rozpracovány a popsány konkrétní opatření pro udržitelné hospodaření se srážkovými vodami.

2.5. STRATEGIE PŘIZPŮBOBENÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU V PODMÍNKÁCH ČR

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR²² je strategie vydaná Ministerstvem životního prostředí České republiky v roce 2015, jenž má za cíl „zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace“. Tato strategie také definuje: **Adaptačních opatření na změnu klimatu v urbanizované krajině pomocí zeleně.**

Základní cíl adaptačních opatření v urbanizované krajině (dle citovaného dokumentu):

- „zvýšení odolnosti sídel a jejich schopnosti přizpůsobit se projevům změny klimatu, čehož lze dosáhnout jejich trvale udržitelným rozvojem při zachování potřebné kvality života obyvatel“
- Hlavní doporučení pro urbanizovanou krajinu (dle citovaného dokumentu):

„Zajistit udržitelné hospodaření s vodou (zasakování či využívání srážkových vod, úsporná opatření) a funkčně propojené systémy ploch s převažujícími přírodními složkami **tvořící systém sídelní zeleně**. Důležitou roli přitom

¹⁵ COM. 249 final: Green Infrastructure – Enhancing Europe’s Natural Capital (Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy). Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů. Brusel: COM, 2013, 12 p. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d41348f2-01d5-4abe-b817-4c73e6f1b2df.0016.03/DOC_1&format=PDF

¹⁶ MAYOR OF LONDON. *London environment strategy*. London, UK: Greater London Authority, 2018, 451 p. ISBN 978-1-84781-694-8. Dostupné z: https://www.london.gov.uk/sites/default/files/london_environment_strategy_0.pdf

¹⁷ NEEDOBA at al. *Urban Forest Climate Adaptation – Framework for Metro Vancouver, Tree Species Selection, Planting and Management*. 2017. 115 p. Dostupné z: <http://www.metrovancouver.org/services/regional-planning/PlanningPublications/UrbanForestClimateAdaptationFrameworkTreeSpeciesSelection.pdf>

¹⁸ KING et al. *Toronto Green Standard* [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.toronto.ca/city-government/planning-development/official-plan-guidelines/toronto-green-standard/>

¹⁹ IRP Praha. *Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu* [online]. 2017

²⁰ LORENCOVÁ et al. *Zásady pro rozvoj adaptací na změnu klimatu ve městě Brně s využitím ekosystémově založených přístupů*. Východiska pro zpracování Strategie pro Brno 2050. Brno, 83 s.

²¹ VÍTEK, J. et al. *Hospodaření se srážkovými vodami – cesta k modrozelené infrastruktuře – Olomoucké stavební standardy k integraci modrozelené infrastruktury*. Brno: JV PROJEKT VH, 2018, 200 p.

²² *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR*, Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2015

budou hrát vodní a **vegetační plochy** a prvky. Podporovat celkové zvyšování připravenosti urbanizovaných území na projevy změn klimatu (...)"

Adaptačních opatření na změnu klimatu v urbanizované krajině dle adaptační strategie ČR

(1) Opatření k minimalizaci povrchového odtoku

- např. realizace členitých přírodních ploch a ploch s prvky vegetace
- zvyšování podílu ploch s propustným povrchem v sídlech (přeměnou vhodných ploch s dosud nepropustným povrchem).
- upřednostnění realizace propustných povrchů na nových zpevněných plochách, což vede k zachování propustnosti povrchu (lze využít zatravněvacích dlaždic, štěrkových trávníků, propustných nebo částečně propustných dlažeb apod.)

(2) Opatření k redukci znečištění povrchového odtoku

(3) Zajištění variability urbanizovaného území

- Základním předpokladem udržitelného využívání urbanizovaného území s ohledem na přírodní a sociálněekonomické procesy (vč. změny klimatu) je **vytváření funkčně propojených systémů ploch s převažujícími přírodními složkami (tzv. „systémů sídelní zeleně“)**, a to zejména s plochami a prvky vegetace a vodními plochami (vč. vodních toků). Systémy sídelní zeleně (na území obce, celoměstské) jsou součástí přírodních a krajinných celků pronikajících do struktury sídla a napojujících sídlo na příměstskou krajinu. Pro zajištění ekologické funkce systému sídelní zeleně je zejména ve městech důležitá dostatečná velikost plochy zeleně, funkční návaznost sousedních ploch (zajišťující spojitost systému s co nejmenší fragmentací), charakter přírodních složek jednotlivých ploch (jejich ekologická stabilita, biodiverzita a variabilita biotopů). Funkční systémy sídelní zeleně zvýší ekologickou stabilitu a trvalou udržitelnost území a budou odolnější vůči působení změny klimatu. Při dostatečném rozsahu přírodních ploch budou mít i příznivý vliv na místní klimatické podmínky (nižší prašnost, zmírnění teplotních extrémů, vyšší vlhkost vzduchu aj.)
- „v rámci adaptačních opatření **zajistit rozvoj systémů sídelní zeleně (...), nezbytné zvýšit kvalitu a funkční účinnost stávající sídelní zeleně a (...) se zaměřit na plánování a rozvoj systémů sídelní zeleně**“

(4) Opatření k zajištění funkčního a ekologicky stabilního systému sídelní zeleně

- Revitalizovat stávající a **realizovat nová funkční propojení existujících ploch zeleně**, zvýšit podíl přírodě blízkých postupů a metod při revitalizaci a zakládání ploch zeleně s ohledem na jejich udržitelnost, pro výsadby v městském prostředí **volit vhodný sortiment rostlin**.
- Zvýšit počet realizovaných ploch a prvků zeleně na vodorovných i svislých konstrukcích (střešní zahrady, **popínavé rostliny** na konstrukcích), přičemž za přínosné lze považovat takové prvky zeleně, které mohou být odkázány výhradně na atmosférické srážky (např. extenzivní zelené střechy), případně u kterých jsou při významném adaptačním efektu minimalizovány nároky na umělé zavlažování.
- **Zajistit odpovídající správu systému sídelní zeleně včetně efektivní údržby a důsledně využívat nástrojů managementu zeleně.**

(5) Opatření v oblasti urbanistického rozvoje, stavebnictví a architektury

- o využití aktuálních trendů a poznatků architektury a krajinářské architektury

Z principů vyplývajících z tohoto dokumentu bylo také vycházeno při navrhování jednotlivých doporučení pro jednotlivé plochy zeleně.

= z citovaných adaptačních opatření a strategií, je zcela jasná nezastupitelná úloha krajinářské architektury a jejích SYSTÉMOVÝCH nástrojů pro adaptaci měst na změnu klimatu. **Adaptační strategii za využití městské zeleně představuje tento předložený dokument „Studie systému sídelní zeleně města Jeseník“, který současně tvoří systémový a koncepční nástroj pro efektivní správu a rozvoj městské zeleně.**

2.6. SYSTÉM MĚSTSKÉ ZELENĚ A ZELENÁ INFRASTRUKTURA

Základní definici zelené infrastruktury uvádí Komise evropského parlamentu²³:

*„Zelená infrastruktura: strategicky plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí s rozdílnými environmentálními rysy, jež byla navržena a je řízena s cílem poskytovat širokou škálu ekosystémových služeb. Zahrnuje **zelené plochy** (nebo modré plochy, jde-li o vodní ekosystémy) a jiné fyzické prvky v pevninských (včetně pobřežních) a mořských oblastech. Na pevnině se zelená infrastruktura může nacházet ve venkovských oblastech i v městském prostředí“.*

Zelená infrastruktura dle citovaného dokumentu vychází ze zásady, „že ochrana a zdokonalování přírody a přírodních procesů, stejně jako četné přínosy, jež příroda dává lidské společnosti, musí být **vědomě začleněny do územního plánování a rozvoje**. Zelená infrastruktura má v porovnání s jednoúčelovou šedou infrastrukturou četné výhody. Neomezuje územní rozvoj, ale podporuje řešení v součinnosti s přírodou, jestliže se jeví jako nejlepší možnost. Nezřídka může být alternativou nebo doplňkem ke standardním řešením šedé infrastruktury“.

Širším souvislostem problematiky zelené infrastruktury v evropském kontextu se věnují např. technický report vydaný Evropskou environmentální agenturou²⁴ či publikace²⁵ vydaná společným výzkumným střediskem EU, která zdůrazňuje, že ekosystémy **musí být v dobrém stavu**, aby mohly poskytovat více ekosystémových služeb (poznámka: přímá vazba na stabilitu a kvalitu ploch zeleně v tomto předloženém dokumentu pro město Jeseník).

Rakouská krajinářská architektka Christine Rottenbacher²⁶, z Danube University Krems, popisuje specifika a odlišnosti realizace prvků zelené infrastruktury uvnitř měst oproti volné krajině, kdy dochází k závěru, že „**plánování a realizace zelené infrastruktury ve městech vyžaduje metody krajinářské architektury**“. Současně zmiňuje, že „součástí procesu návrhu musí být pochopení vlastností místa, podpora a udržení ekologického

²³ COM. 249 final: Green Infrastructure – Enhancing Europe’s Natural Capital (Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy). Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů. Brusel: COM, 2013, 12 p. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d41348f2-01d5-4abe-b817-4c73e6f1b2df.0016.03/DOC_1&format=PDF

²⁴ EEA. Technical report No 2/2014: Spatial analysis of green infrastructure in Europe. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 53 p. ISBN: 978-92-9213-421-1. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/262559272_Spatial_analysis_of_green_infrastructure_in_Europe

²⁵ ESTREGUIL et al. Strategic Green Infrastructure and Ecosystem Restoration. Publications Office of the European Union, 2019, 126 p. ISBN: 978-92-79-97294-2 (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/strategic-green-infrastructure-and-ecosystem-restoration>

²⁶ ROTTENBACHER, CH. Plánování a realizace zelené infrastruktury ve městech vyžaduje metody krajinářské architektury. *Bulletin ČKA 2/2015 – Téma: zelená infrastruktura*. 2015, 2, p. 53-55. ISSN 1804-2066.

zdraví, sociálního a ekonomického blahobytu. Uvedený přístup kombinuje průzkum, plánování procesu a identifikaci ekosystémových služeb městské zelené infrastruktury“.

Rozsáhlá vědecká práce²⁷ doporučuje, že pro komplexní hodnocení zelené infrastruktury by měl být použit ternární přístup, tj. struktura o „třech vrcholech“. Měla by být zohledněna hlediska **funkční** (účel, použití, služby), **strukturální** (morfologie a skladba) a konfigurační (**prostorové uspořádání**) prvků zelené infrastruktury (poznámka: *přímá vazba na hlavní hodnotící atributy použité v případě hodnocení ve městě Jeseník*).

Práce²⁸ analyzuje vzájemný vztah pojmů zelená infrastruktura a systém zeleně. Práce se odkazuje také na výsledky rozsáhlého projektu *Green surge*²⁹, v rámci, kterého řešitelský tým mimo jiné zjišťoval užívání pojmu zelená infrastruktura v uplatňovaných přístupech strategického plánování městské zeleně v 20 městech Evropy. Výsledky citovaného projektu doložily, že velmi málo z analyzovaných dokumentů výslovně odkazuje na termín „zelená infrastruktura“ (pouze 7 z celkového počtu 32 zkoumaných dokumentů). Mnohem častější jsou případy, kdy jsou využívány pojmy, jako je **systém zeleně/zelené struktury** nebo ekologické sítě (doslovně: „*green system/green structure or ecological network*“). Tyto jiné koncepty byly nalezeny ve dvou třetinách zkoumaných dokumentů. V těchto souvislostech se hovoří o konceptu plánování „*Urban green infrastructure*“. Citovaná práce Šimek, Šimek (2016) tak dochází k závěru, že pojem „systémy zeleně měst“ lze nejlépe ztotožnit s termínem „**městská zelená infrastruktura**“ (*Urban green infrastructure*) a že tyto strategické koncepce musí být oborově formulovány s ohledem na multifunkční potenciál skladebných prvků systému.

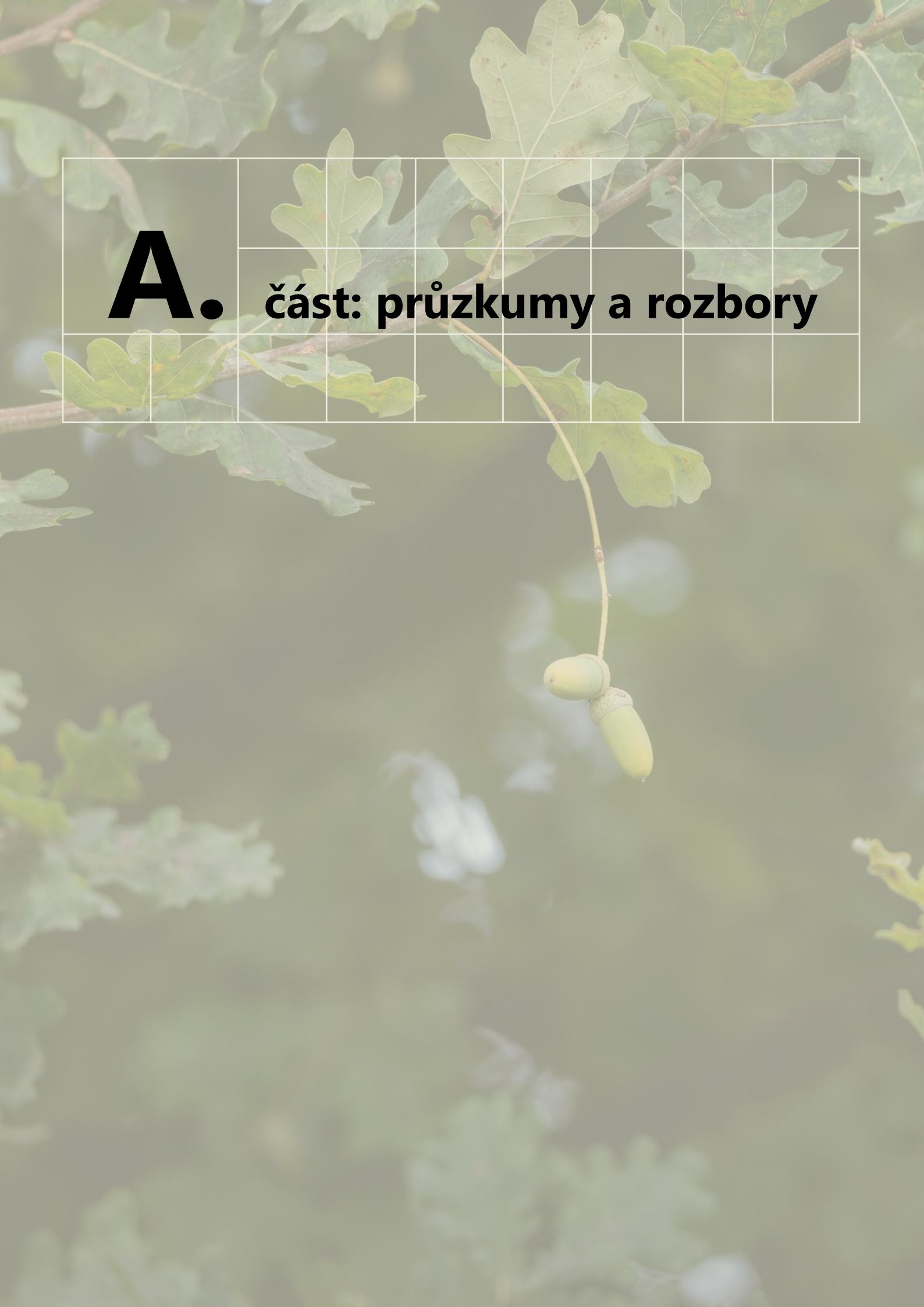
Pojem „městská zelená infrastruktura“ je definován i rakouskou krajinářskou architektkou³⁰. „*Městská zelená infrastruktura: je zasazena do lidského ekosystému, který je definován gradienty (úrovněmi) „přírody“ a jejími „domestikovanými“ funkcemi, službami a biodiverzitou v rámci ekosystému. Požadujeme, aby byl při projednávání rámce pro zjišťování potenciálu sociokulturních a environmentálních úprav veden dialog, jehož prostřednictvím byl prozkoumán vztah mezi člověkem a jeho městskou přírodou*“.

²⁷ KOC, C.B., OSMOND, P. and PETERS, A. Towards a comprehensive green infrastructure typology. A systematic review of approaches, methods and typologies. *Urban Ecosystems*. 2017, 20 (1), 15–35. ISSN 1573-1642.

²⁸ ŠIMEK, P. a ŠIMEK P. jun. Zelená infrastruktura po česku. In: PANČÍKOVÁ, L. (ed.): *Dny zahradní a krajinářské tvorby 2016: Zelená infrastruktura*. Praha: SZKT, 2016, p. 8–11.

²⁹ HANSEN, R. et al. *Report of case study portraits – APPENDIX – GREEN SURGE study on urban green infrastructure planning and governance in 20 European case studies*. Technical Report. 2015, 271 p. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/273058957_Report_of_case_study_portraits_-_APPENDIX_-_GREEN_SURGE_study_on_urban_green_infrastructure_planning_and_governance_in_20_European_case_studies

³⁰ ROOTENBACHER, CH. Plánování a realizace zelené infrastruktury ve městech vyžaduje metody krajinářské architektury. *Bulletin ČKA* 2/2015 – *Téma: zelená infrastruktura*. 2015, 2, p. 53-55. ISSN 1804-2066.

A. část: průzkumy a rozbory

3. postup zpracování dokumentu a metodika hodnocení ploch zeleně

3. POSTUP ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU A METODIKA HODNOCENÍ PLOCH ZELENĚ

3.1. POSTUP ZPRACOVÁNÍ

1. Převzetí podkladových dat (11/2024)

- Podkladová mapová data o území poskytnuté městem Jeseník (Katastrální mapa, ortofoto, technická mapa, územní plán, pasport zeleně etc.)
- Převzetí podkladů od „pracovní skupiny Studie systému sídelní zeleně“ (zástupci města Jeseník, podílející se na rozvoji či péči o sídelní zeleň, odpovědní zástupci vedení města apod.) – informace o potřebách města a plánovaných záměrech (vstupní jednání 09/2024, převzetí a specifikace podkladů 09-11/2024).

3. Vlastní rešerše a analýzy (11/2024 až 04/2025).

3. Terénní průzkumy a rozborů (05/2025 až 07/2025)

- Na terénní hodnocení následovalo vyhodnocení a interpretace zjištěného stavu, které se odrazilo do návrhu rozvoje systému zeleně města.

4. Návrh rozvoje systému sídelní zeleně (08/2025 až 10/2025)

- Zpracování návrhu rozvoje městské zeleně města Jeseník

5. Představení, prezentace a konceptu (11/2025) a připomínkování dokumentu, zapracování připomínek.

6. Finalizace (01/2026).

3.2. DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Městská zeleň je termínem vícevýznamovým. Nejčastěji je používán ve významu³¹:

a) *Zeleň patřící do kompetence nižších správních jednotek – především obcí. Komunální (obecní) zeleň jako taková pak tedy logicky zahrnuje plochy zeleně, které mohou být kategorizovány podle různých kritérií (např. podle přístupnosti, převládající funkce, intenzity péče apod.).*

b) *Konkrétní plochy zeleně, u kterých rozvoj vegetačních prvků nejsou schopny zajistit přirozené regulační mechanismy, kde trvalé ekologické podmínky jsou výrazně změněny a existenci ploch zeleně zajišťuje především koncepce správy zeleně a režim péče o ně.*

c) *Zeleň na území města – tedy uvnitř zastavěného území.*

Městská zeleň „představuje soubor objektů zeleně území, u kterých je jejich existence podmíněna péčí člověka. V konkrétním území je většina ploch městské zeleně v kompetenci obce a jejím správcem je územně odpovídající obecní (městský) úřad. Jednotlivé objekty městské zeleně jsou v převažující míře lokalizovány uvnitř zastavěného území obce.“³²

Sídelní zeleň (SZ): „pojem „sídelní zeleň“ není právní úpravou definován. Pojem lze zjednodušeně popsat jako soubor ploch, jejichž aktuální hlavní funkce jsou vázány přímo na zeleň (resp. vegetační prvky) nebo v nichž je zeleň důležitým doplňkovým prvkem k hlavnímu využití těchto ploch, které se vyskytují (vymezují) v zastavěném území,

³¹ ŠÍMEK, P. *Management městské zeleně*. Rukopis, 2014. (nepublikováno).

³² ŠÍMEK, P. *Management městské zeleně*. Rukopis, 2014. (nepublikováno).

zastavitelných plochách a případně nezastavěném území v bezprostřední vazbě na zastavěné území a zastavitelné plochy.³³

Základní plocha sídelní zeleně (ZPZ): „je plocha, v níž převládá některá z funkcí zeleně, jejíž projevy jsou homogenní. Hlavní funkce ZPZ mohou být vázány přímo na zeleň (resp. vegetační prvky) nebo v nichž je zeleň důležitým doplňkovým prvkem k hlavnímu využití těchto ploch. Základní plocha zeleně je základní prostorovou (skladebnou) jednotkou systému zeleně sídla, kde je vymezována z hlediska kompozičního (role v prostorovém uspořádání sídla) a funkčního. Pojmem "plocha sídelní zeleně" resp. "základní plocha sídelní zeleně", uplatňovaným především v procesech prostorového plánování, označujeme stávající nebo navrhovaný objekt sídelní zeleně (objekt sídelní zeleně)“.

Systém městské zeleně je „složen z mozaiky základních ploch a mezi těmito plochami existují prostorové a funkční vazby. (...) tyto vazby mohou být kompoziční, provozní, nebo mohou vyplývat z ekologické povahy území...“.³⁴

- **Vegetační prvek (VP)** „je základní živá prostorotvorná složka díla zahradní či krajinářské tvorby. Vegetační prvek je určen fyziognomií (vzhledem), prostorovým uspořádáním rostlin a způsobem pěstování.“.³⁵ Stejný autor dále uvádí, že základní kategorie prostorového uspořádání vegetačních prvků jsou bod, linie, plocha (tj. vegetační prvky bodové, liniové a plošné).
- **Dřevinný vegetační prvek (DVP)** je vegetační prvek tvořený dřevinou či dřevinami.³⁶
- **Funkční typ zeleně** „je oborový termín používaný pro upřesnění hlavní funkce základní plochy zeleně. Hlavní funkce je označení převládajících procesů a jevů, které souvisí s využíváním základní plochy zeleně“.³⁷
 - Funkční typy zeleně jsou standardně děleny do dvou základních skupin.
 - První skupinou jsou plochy (objekty zeleně), na nichž zeleň plní **hlavní funkci**, tj. plochy, u kterých je většina rozhodujících funkcí **vázána na vlastní zeleň**.
 - Druhou skupinou jsou plochy (objekty zeleně), na nichž zeleň plní **funkci doplňkovou** (doprovodnou), tj. takové plochy, na nichž dominuje dle stavebního zákona funkce zastavitelných území (bydlení, vybavenost, doprava apod.) a vegetační prvky (resp. zeleň) tuto primární funkci doprovází nebo **doplňují**.
- **Udržovací péče** „je soubor činností nutných k zachování plné funkční účinnosti vegetačního prvku. Činnosti udržovací péče se zpravidla opakují v pravidelných časových intervalech“.³⁸
- **Pěstební opatření** „je soubor činností nutných k ovlivnění kvalitativních atributů vegetačního prvku, především pak jeho pěstebního stavu, druhové a prostorové skladby, růstu a vývoje. Pěstební opatření jsou zpravidla jednorázovým zásahem“.³⁹

^{33, 34} MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.).

³⁵ ŠIMEK, P. *Vegetační prvky, udržovací péče a systém zeleně sídla*. Lednice, 2002. 163 p. Habilitační práce. Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici.

³⁶ PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* [certifikovaná metodika]. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta. 2015, 49 p.

³⁷ ŠIMEK, P. Městská zeleň. In ŠRYTR, P. *Městské inženýrství*: 2. 1. vyd. Praha: Academia, 2001. p. 183-225. ISBN 80-200-0440-82.

³⁸ ŠIMEK, P. Městská zeleň. In ŠRYTR, P. *Městské inženýrství*: 2. 1. vyd. Praha: Academia, 2001. p. 183-225. ISBN 80-200-0440-82.

- Tento termín je v předložené práci použit v případě hodnocení atributu „*Převažující potřeba obnovy či péstebního zásahu*“, ve kterém význam pojmu péstební zásah metodicky plně odpovídá výše uvedené definici pojmu péstební opatření.
- **Stabilita plochy zeleně.** Hodnocení stability plochy zeleně je vztaženo k hodnocení **stability hlavní funkce**, kterou daná plocha zeleně poskytuje a plní.⁴⁰
 - „**Hlavní funkce** je označení převládajících procesů a jevů, které souvisí s využíváním základní plochy zeleně“.⁴¹
 - V případě, kdy stav skladebných prvků plochy zeleně a jejich vzájemná **synergie** umožňuje svým působením plnění hlavní funkce plochy zeleně, je plocha hodnocena jako **stabilní**. V opačném případě je plocha zeleně hodnocena jako **nestabilní**. Nestabilní plocha zeleně je tedy taková, která neplní svou hlavní funkci.⁴²
- **Kvalita plochy zeleně.** Pro potřeby této práce je kvalita plochy zeleně reprezentována kvalitou skladebných prvků plochy zeleně a dalších faktorů (např. kvalita udržovací péče). Tyto prvky a faktory jsou hodnoceny pomocí **kvalitativních indikátorů** (viz dále). Jedná se, např. o vhodnost druhové struktury dřevinných vegetačních prvků, převažující zdravotní a péstební stav dřevinných vegetačních prvků, přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy apod.
 - Hodnocení kvality skladebných prvků plochy zeleně je opět hodnoceno ve vztahu k plnění **hlavní funkce**, kterou daná plocha zeleně poskytuje a plní. Jedná se tedy o **strukturované hodnocení** stavu skladebných prvků a jejich vlivu na plnění hlavní funkce plochy zeleně.
 - Kvalita plochy zeleně (reprezentována kvalitou skladebných prvků plochy zeleně a dalších faktorů) je tak stěžejním faktorem ovlivňujícím výslednou stabilitu plochy zeleně.⁴³

3.3. PRINCIPIÁLNÍ ZÁKLAD HODNOCENÍ

- **Systém** městské (=sídelní) zeleně je tvořen z jednotlivých **objektů** zeleně (základní plochy zeleně), členěných do tzv. funkčních typů zeleně. Jedná se např. o parky, nábřeží, parkově upravené plochy, zeleň obytných souborů, zeleň sportovních areálů apod. Tyto jednotlivé objekty zeleně jsou tvořeny z konkrétních vegetačních (a technických) **prvků**, např. ze skupin stromů, skupin keřů, záhonů květin, travníkových ploch apod. Jednotlivé vegetační prvky jsou poté tvořeny z již konkrétních **taxonů** rostlin (konkrétní strom, konkrétní keř apod.).
 - Tuto skladbu systému názorně ukazuje níže přiložené obrazové schéma.

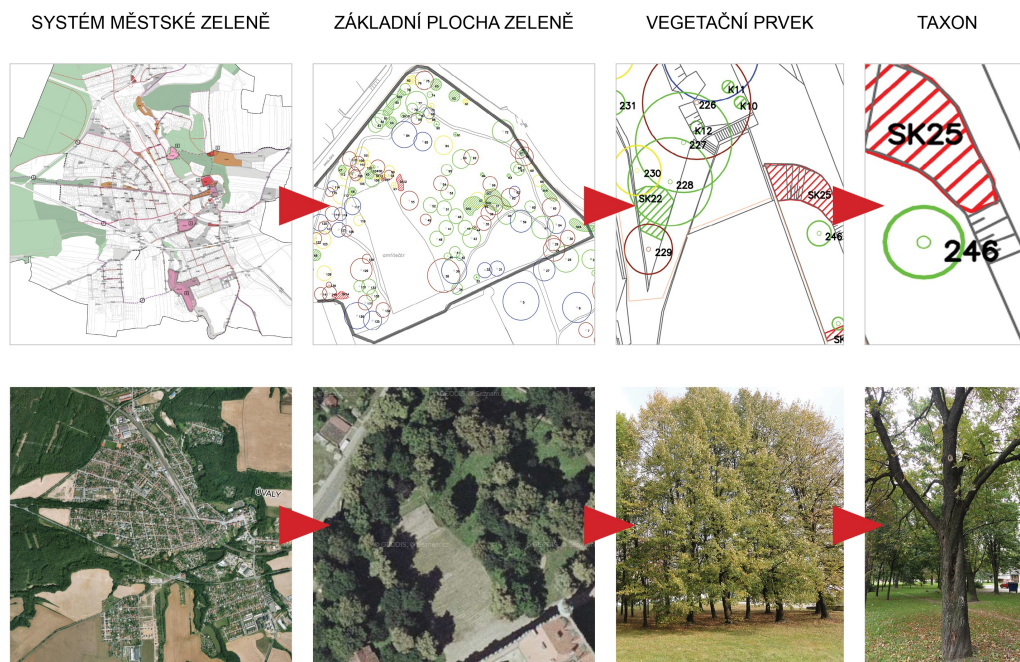
³⁹ ŠIMEK, P. -- ŠTEFL, L. Projekt péstebních opatření: Významný nástroj v péči o stromy. *Inspirace*. 2021. sv. 17, č. 1, s. 12--13. ISSN 2464-5893.

⁴⁰ ŠTEFL, L. *Kvalita a stabilita ploch zeleně v systémech zeleně sídel*. Lednice, 2021. 99 p. Habilitační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.

⁴¹ ŠIMEK, P. Východiska pro posuzování úrovně údržby zeleně v systémech zeleně sídel. *Acta horticulturae et regiotecturae*. 2010, 13, iss. Mimoriadne – Special, p. 42-46. ISSN: 1335-2563.

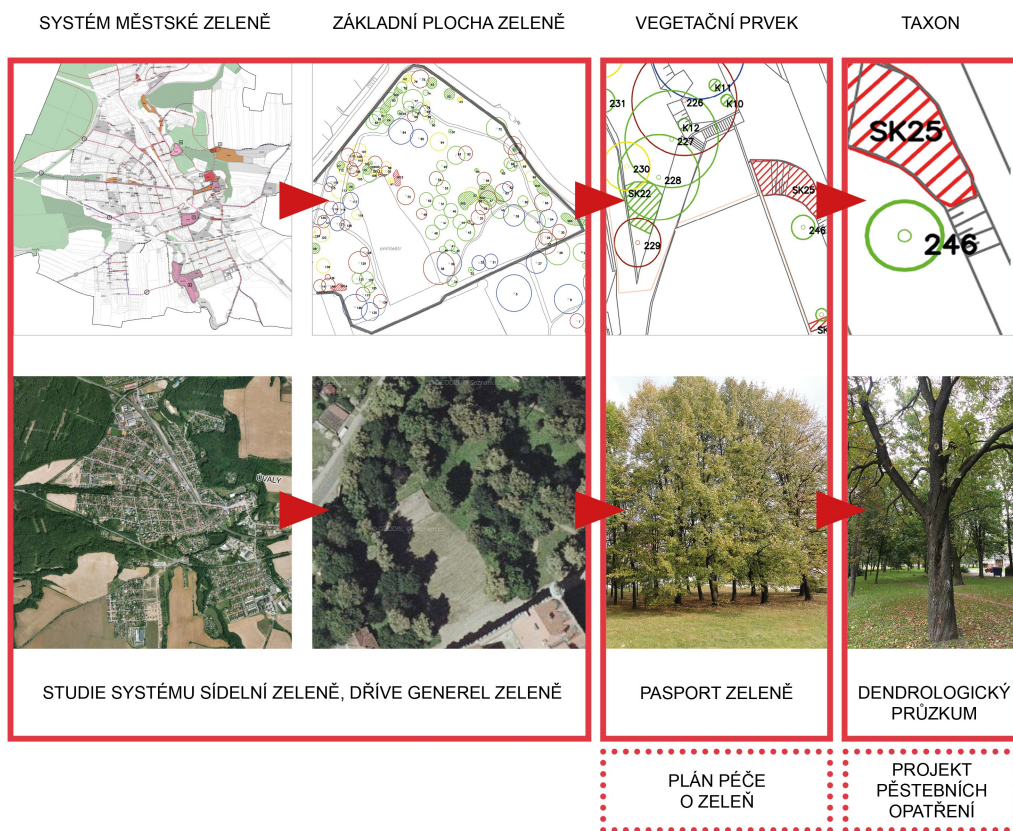
⁴² ŠTEFL, L. *Kvalita a stabilita ploch zeleně v systémech zeleně sídel*. Lednice, 2021. 99 p. Habilitační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.

⁴³ ŠTEFL, L. *Kvalita a stabilita ploch zeleně v systémech zeleně sídel*. Lednice, 2021. 99 p. Habilitační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.

Systém městské zeleně – **struktura** jednotlivých hierarchických úrovní.

Je tedy zřejmé, že **každá hierarchická úroveň** systému zeleně vyžaduje ke svému posouzení, ale i k návrhu dalších opatření, **odlišnou skladbu hodnotících parametrů a sledovaných indikátorů**. Každá hierarchická úroveň tak vyžaduje jiný typ oborového dokumentu (nástroje), který jednak analyzuje její stav a poté definuje způsob jejího managementu, péče, rozvoje apod. (viz následující schéma).

Systém městské zeleně – vymezení předmětu zájmu (detailnost hodnocení) pro jednotlivé **oborové dokumenty** pro výkon správy městské zeleně.

- Předmětem tohoto dokumentu je rámcové posouzení a zhodnocení **systému městské (sídelní) zeleně a základních ploch (objektů) zeleně**.
 - Věcně metodický koncept práce vychází ze základních třech pilířů tzv. „lednické školy krajinářské architektury“, tj. analýza → interpretace → návrh.
 - Městská zeleň je v rámci terénního hodnocení podrobně ANALYZOVÁNA → následně je INTERPRETOVÁN význam, závažnost a vypovídající hodnota zjištěného → v navazujícím kroku je NAVRŽENO, jak systémově a koncepčně s těmito informacemi pracovat za účelem zlepšení kvality a stability ploch zeleně, resp. systému zeleně jako celku.
- Předložený dokument neřeší již detailní hodnocení jednotlivých vegetačních prvků (viz obrazové schéma) a v žádném případě jej tak **nelze** považovat za náhradu pasportu zeleně nebo dendrologického průzkumu.
 - Tyto dva zmíněné dokumenty jsou o jednu hierarchickou úroveň hodnocení detailnější (viz následující schéma).

3.4. VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

- Analýza současného stavu systému zeleně města Jeseník byla provedena na následujících katastrálních územích:
 - kat. území (intravilán, resp. **zastavěné území a zastavitelné plochy**): kat. území Jeseník [658723], Bukovice u Jeseníka [658880], Seč u Jeseníka [658928]
- **Řešené území** bylo převzato z platného územního plánu, konkrétně se jednalo o **zastavěné území a zastavitelné plochy**. Metodický rámec zpracování studie systému⁴⁴ sídelné zeleně přímo definuje, že: *„Řešeným územím se pro potřeby zpracování Studie SSZ a vyčíslení nákladů na její zpracování rozumí zastavěné území a zastavitelné plochy vymezené platným územním plánem“*.
- Zájmové území je dle citovaného metodického rámce: *širší území, v němž se významně projevují prostorové a funkční vazby sídla (sídelních struktur) a okolní nezastavěné krajiny, které se při zpracování Studie SSZ zohlední; jde o území přechodu sídla do krajiny, jehož rozsah v konkrétních případech předurčuje celá řada faktorů, např. topografie, velikost a kompaktnost sídla, hydrologické poměry v území, hustota cestní sítě apod.*
 - V případech, kdy to bylo opodstatněné, nebo významné pro posouzení možností dalšího rozvoje především rekreační funkce systému městské zeleně, byly hodnoceny i významné plochy zeleně krajinné, tj. plochy zeleně na přechodu intravilán a extravilán (tj. mimo zastavěné území a zastavitelné plochy města).
 - Lesní pozemky (PUPFL) z důvodu samostatné legislativy upravující jejich pěstování, nebyly předmětem hodnocení. Předmětem hodnocení nebyly ani prvky ÚSES (krajinná zeleň). Informace o těchto plochách byly ale převzaty z ÚP a graficky zaneseny do výkresů Studie systému sídelní zeleně.

⁴⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.).

3.5. VLASTNÍ HODNOCENÍ (POPISNÉ ATRIBUTY A HODNOCENÉ INDIKÁTORY)

- Terénní hodnocení bylo provedeno ve dvou etapách v měsíci 05/2025 a následně v měsíci 07/2025.
- Metodický rámec hodnocení vychází z dokumentu: Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně⁴⁵.
- Metodika hodnocení vychází z práce ŠTEFL (2014⁴⁶, 2021⁴⁷) a byla sestavena na základě metodických principů publikovaných v pracích: ŠIMEK (2001; 2010), ŠIMEK et al. (2011), PEJCHAL, ŠIMEK (2015)⁴⁸.
- Následující přehled definuje jednotlivé hodnocené popisné atributy a indikátory. U indikátorů, u kterých je k hodnocení použita hodnotící stupnice, je tato stupnice uvedena ve formě tabulkového přehledu.

Struktura hodnotících atributů a indikátorů kvality - přehled	
Evidenční a popisné atributy	1 Číslo plochy zeleně
	2 Funkční typ zeleně
	3 Katastrální území
	4 Majetek města
	5 Název plochy zeleně (Ulice/ Název)
	6 Výměra plochy (m2) (v případě stromořadí délka v m)
Kvalitativní indikátory (stávající stav)	7 Přístupnost plochy zeleně
	8 Prostorová struktura vegetačních prvků
	9 Druhovú struktura dřevinných vegetačních prvků
	10 Věková struktura dřevinných vegetačních prvků
	11 Převažující zdravotní a pěstební stav dřevinných vegetačních prvků
	12 Průměrná kvalita udržovací péče
	13 Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy
	14 Převažující kvalitativní stav technických prvků
	15 Význam plochy zeleně
	16 Celková stabilita plochy
Návrh rozvoje ploch	17 Intenzitní třída údržby - návrh
	18 Převažující potřeba obnovy či pěstebního zásahu
	19 Prostor pro nové výsadby stromů (kapacita, rezervy)
	20 Počet ks nových výsadeb stromů
	21 Dosadby - Keře, skupiny a lemy keřů
	22 Dosadby - Záhony květin
	23 Změna funkčního typu zeleně (návrh - pokud je potřebné)
	24 Cílový stav plochy zeleně - návrh = náročnost, rozsah a závažnost potřebných zásahů a změn
	25 Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně

Struktura hodnotících atributů a indikátorů kvality – přehled.

⁴⁵ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.).

⁴⁶ ŠTEFL, L. Návrh indikátorů kvality městského prostředí pro systémy zeleně sídel. Disertační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta. 2014.

⁴⁷ ŠTEFL, L. *Kvalita a stabilita ploch zeleně v systémech zeleně sídel*. Lednice, 2021. 99 p. Habilitační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.

⁴⁸ ŠIMEK, P. Městská zeleň. In: ŠRYTR, P. Městské inženýrství: 2. Praha: Academia, 2001.; ŠIMEK, P. Východiska pro posuzování úrovně údržby zeleně v systémech zeleně sídel. Acta horticulturae et regiotecturae. 2010, vol. 13, iss. Mimoriadne – Special; ŠIMEK, P. et al. Vyhodnocení aktuálního stavu (stability) ploch zeleně. In: Strategický plán rozvoje systému zeleně Statutárního města Ostrava. Odborná expertíza. Ostravské městské lesy. 2011; PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* [certifikovaná metodika]. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta. 2015, 49 p.

(1) Číslo plochy

Číslo hodnocené základní plochy (objektu) zeleně. Každá plocha zeleně vedena v textové i mapové části pod jedním konkrétním unikátním číslem (identifikátor), číselná řada je průběžná.

(2) Funkční typ zeleně

Každá plocha zeleně byla zařazena dle své převládající funkce do konkrétního funkčního typu zeleně.

Předmětem rámcového hodnocení tohoto dokumentu byly **plochy městské zeleně** (viz definice základních pojmů). **Plochy krajinné zeleně nebyly předmětem hodnocení.** Z důvodů dalšího využití tohoto dokumentu však byly **evidovány významné plochy krajinné zeleně** důležité pro propojení městské zeleně s okolní krajinou, nebo využitelné pro další možnosti rozvoje systému městské zeleně.

Strukturu a popis jednotlivých funkčních typů ukazuje následující přehled.

Funkční typy městské zeleně - přehled a popis			
Funkční typ a označení			Popis
Funkční typy městské zeleně v HLAVNÍ funkci	Parky	P	Souvislá upravená plocha, na které plošná a prostorová struktura vegetačních prvků odpovídá potřebám pro plnohodnotný odpočinek. Skladba vegetačních prvků, dosahovaná intenzita péče, možnost rozvinutí programového řešení a kompozice činí z tohoto funkčního typu nejvýznamnější kompoziční celek krajinářské architektury. Požadavek na možnost poskytnutí účinné rekreace v přírodním prostředí je podmíněn dostatečným kompozičním a pěstebním potenciálem plochy a možností jeho případného využití.
	Parkově upravené plochy	U	Menší parkově upravené plochy, u kterých převažuje dekorativní funkce. Na rozdíl od parku tyto plochy neposkytují možnost plnohodnotného prostředí pro odpočinek a možnost všestranně rozvíjet kompozici a program plochy. Jejich funkce v systému zeleně města je významná - vytváří mozaiku drobných ploch, která významně ovlivňuje upravenost (charakter) a specifickou městských částí i celého sídla.
	Hřbitovy	H	Plochy účelového zařízení, které svým charakterem patří do soustavy městské zeleně.
	Ochranná zeleň	T	Plocha účelové zeleně zaměřené na snížení negativních vlivů různých provozů a zařízení. Vegetace plní nejčastěji funkci ochranné clony - psychohygienická funkce, zakončení dálkových pohledů, protihlukové clony.
	Rekreační zeleň	R	Plochy rekreační zeleně lokalizované především v intravilánu města. Funkční typ může mít dva odlišné charaktery. Část ploch je lokalizovaná v silně urbanizovaném prostředí a tyto plochy představují značný rozvojový potenciál. V jiných případech se jedná o plochy u zařízení hromadné rekreace (sezónnost, časově omezený přístup) nebo přístupné plochy celoročně využívané - tyto především na okrajích intravilánu s minimální vybaveností. Plochy často navazují na krajinnou zeleň (lesní porosty) - druhý typ = krajinná rekreační zeleň.
	Stromořadí (uliční, městské)	ST	Městské uliční stromořadí. Samostatný funkční typ dotvářející prostorovou strukturu daného uličního prostoru. Metodická poznámka: pokud je stromořadí součástí jiného funkčního typu (např. parku, nábřeží apod.), jedná se pouze o vegetační prvek, který daný funkční typ tvoří (nikoliv o samostatný funkční typ zeleně) a samostatně tak není hodnoceno.
	Jiné (ostatní)	O	Specifické plochy zeleně, svým charakterem nenáležící do žádného ze zde definovaných funkčních typů zeleně. Jejich charakter upřesněn v poznámce.
	Urbánní lada	L	Často neupravené plochy, volně přístupné, bez aktuální údržby. Charakteristickým znakem jsou spontánně vzniklé porosty (dřeviny i byliny). Jedná se např. o stavební proluky, opuštěné plochy, plochy po staveništích nebo nevyužité urbánní plochy ležící ladem.
Funkční typy městské zeleně v DOPROVODNÉ funkci	Zeleň obytných souborů	ZB	Plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli sídlišť. Zvláštností ploch je přítomnost charakteristické vybavenosti - dětská hřiště, pískoviště apod.
	Zeleň občanské vybavenosti	ZC	Jde o drobné plochy v okolí budov občanské vybavenosti, které nemají charakter parkově upravených ploch (funkce je podřízena charakteru vybavenosti).
	Zeleň školních a kulturních zařízení	ZK	Převážně vyhrazená zeleň s omezeným přístupem, převážně oplocená, náležející k areálům všech typů škol, církevních objektů a kulturním zařízením.
	Zeleň sportovních areálů	ZS	Plochy zeleně uvnitř sportovních areálů s upraveným režimem přístupnosti, náležících k vyšší vybavenosti, např. stadiony, fotbalová hřiště, tenisové kurty aj. Zeleň je většinou ve formě parkově upravených ploch, pravidelně udržovaných.
	Zeleň dopravních staveb	ZD	Převážně liniové plochy zeleně bezprostředně navazující na komunikace a dopravní stavby.
	Zeleň vodotečí	ZV	Vegetační doprovody vodních toků a vodních ploch. Mají převážně liniový charakter a utváří velmi různorodou prostorovou stratifikaci. Jedná se o částečně upravované vegetační formace lemující vodní tok, převážně v intenzivně zastavěném nebo intenzivně ovlivněném území města.
	Zeleň zdravotnických zařízení	ZZ	Vyhrazená zeleň s omezeným přístupem náležící k areálům vyšší vybavenosti (např. nemocnice).
	Významný detail	VD	Záměrně založené plochy zeleně zcela minimálního rozsahu tvořící doprovod různým drobným kulturním památkám a pozůstatkům (křížky, sochy, památníky apod.).

Metodická poznámka: pokud bylo stromořadí součástí základní plochy zeleně (např. součástí parku, součástí zeleně obytných souborů, součástí hřbitova apod.), představovalo toto stromořadí vegetační prvek (ve smyslu schématu

na straně 16 tohoto dokumentu) a je vnímáno jako skladebný prvek dané základní plochy zeleně, jíž je součástí. Tj. evidována a hodnocena je základní plocha (park, zeleň obytných souborů, hřbitov, zeleň dopravních staveb apod.). Pokud však bylo stromořadí samostatně (např. ulice, kde hlavním prvkem je stromořadí) bylo stromořadí nejen vegetační prvek, ale i základní plochou zeleně. V tomto druhém případě, se v souladu s Metodickým rámcem⁴⁹, jedná o tzv. **uliční stromořadí**. Takovéto stromořadí bylo evidováno samostatně a bylo samostatně hodnoceno (viz PŘÍLOHA: 01 DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELEŇ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE – část stromořadí). Závěr: ne každý vegetační prvek stromořadí, je současně samostatnou základní plochou zeleně.

Funkční typy KRAJINNÉ zeleně - přehled a popis		
Funkční typ a označení		Popis
Krajinná rekreační zeleň	KR	Plochy rekreační zeleně lokalizované především na přechodu do extravilánu města. Jedná se o plochy u zařízení hromadné rekreace (sezónnost, časově omezený přístup) nebo přístupné plochy celoročně využívané - tyto především na okrajích intravilánu s minimální vybaveností. Plochy často navazují na krajinnou zeleň (lesní porosty).
Krajinné stromořadí	KST	Krajinné stromořadí. Stromořadí ve volné krajině, v extravilánu města nebo do extravilánu přecházející. Liniový charakter dotvářející krajinou strukturu, lemující různé liniové prvky (nejčastěji cesty, silnice, apod.).
Stabilizační vegetace svahů	KE	Polyfunkční plochy vegetace, u nichž výrazně dominuje nad ostatními funkcemi biotechnická stabilizace svahů.
Extenzivní ovocné sady	ES	Extenzivní (často staré) sady ovocných dřevin nebo jejich fragmenty. Situovány především v extravilánu či v okrajových lokalitách intravilánu obce, výjimečně též v intravilánu.

(3) Katastrální území

Příslušnost plochy ke katastrálnímu území.

(4) Majetek města Jeseník

Označení vyjadřuje, zda město Jeseník v je či není vlastníkem předmětné plochy zeleně nebo její části. Velikost v případě částečného podílu je vyjádřena v následujícím sloupci v procentech. Vzhledem k velikosti pracovního měřítko mapy se jedná o orientační údaj.

Majetek města Jeseník - hodnotící stupnice

Zkr.	Označení	Popis stavu
A	Ano	Plocha zeleně je v majetku města Jeseník (resp. město Jeseník je katastrální vlastník)
N	Ne	Plocha zeleně není v majetku města Jeseník (resp. město Jeseník není katastrální vlastník)
Č	Částečně	Část plochy zeleně je v majetku města Jeseník (resp. město Jeseník je katastrální vlastník části předmětné plochy)

(5) Název plochy zeleně (Ulice/Název)

Z důvodu rychlejší orientace byl u každé plochy evidována ulice (či jiné upřesnění lokalizace) na které s plocha zeleně nacházela.

(6) Výměra plochy

⁴⁹ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.).

Výměra plochy zeleně v m². Výměra plochy je dána rozlohou vegetačních, technických a další prvků tvořících danou plochu.

Jedná se o výměru celé plochy, tedy včetně všech prvků na dané ploše (cestní síť, zpevněné plochy, případné části budov apod.). Nejedná se o skutečnou výměru pouze vegetačních prvků – ta je zjistitelná pouze pasportem zeleně.

V případě stromořadí je uvedena celková délka stromořadí v m.

(7) Přístupnost plochy zeleně

U každé plochy byla určena její přístupnost (režim návštěvnosti) dle následující klasifikace.

Přístupnost plochy zeleně (režim návštěvnosti) - hodnotící stupnice	
Zkr.	Popis stavu
P	Veřejnosti přístupná plocha bez omezení.
O	Časově omezený přístup na plochu.
V	Vyhrazená plocha.

(8) Prostorová struktura vegetačních prvků

Prostorová struktura vegetačních prvků na ploše - hodnotící stupnice		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu zeleně, plně podporuje jeho funkci.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky, plně podporuje funkci plochy.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Potřebná částečná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru apod.).
4	Nevhodná	Struktura nevhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Nutná významná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru apod.).
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela nevhodná, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.

(9) Druhovú struktura vegetačních prvků

Druhovú struktura dřevinných vegetačních prvků na ploše - hodnotící stupnice		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu a stanovištním podmínkám.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky. Odpovídá funkci plochy i stanovištním podmínkám.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná. Druhovú struktura vyžaduje částečnou úpravu (částečná výměna druhů/doplnění druhů).
4	Nevhodná	Druhovú složení je nevhodné pro plnění požadovaných funkcí funkčního typu nebo pro zajištění stabilní kostry plochy. Nutná významná úprava (výměna druhů/doplnění druhů).
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela neodpovídá charakteru funkčního typu a/nebo stanovištním podmínkám, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.
bez	Bez dřevin	Plocha zeleně je bez dřevinných vegetačních prvků.

(10) Věková struktura dřevinných vegetačních prvků

Vzhledem k významu dřevin, především pak stromů, pro vytvoření kompoziční, prostorové i funkční kostry objektů zeleně, bylo hodnocení věkové struktury vztaženo pouze na stromy.

Pojmem nové výsadby zde souhrnně označuje zcela nové i odrostlé, na stanovišti stabilizované, výsadby stromů.

Věková struktura dřevinných vegetačních prvků na ploše - hodnotící stupnice		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Rozložená věková struktura, na celé ploše zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. Zaručen kontinuální vývoj a obměna generací dřevin. Popřípadě se jedná o nově založenou plochu.
2	Vhodná	Rozložená věková struktura, zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. V ojedinělých segmentech plochy generační obměna zajištěna není (výsadby chybí).
3	Průměrně vhodná	Převažují dospělé stromy, v segmentech plochy jsou však významné dílčí obnovy (dosadby nových dřevin). Kontinuální generační obměna není zajištěna celoplošně.
4	Nevhodná	Zcela převažují dospělé či přestálé stromy. Nové výsadby pouze ojedinělé nebo v jen v některých segmentech, bez vlivu na kontinuální generační obnovu plochy jako celku.
5	Zcela nevhodná	Zcela převažují dospělí nebo přestálí jedinci. Postupný rozpad. Případné individuální dosadby nemohou ovlivnit rozpad plochy (aktuální, budoucí).
bez	Bez dřevin	Plocha zeleně je bez dřevinných vegetačních prvků.

Pokud se na ploše zeleně dřeviny nevyskytovaly, bylo evidováno „bez“ – platí i pro další z následujících indikátorů.

(11) Převažující zdravotní a pěstební stav dřevinných vegetačních prvků

Rámcové hodnocení – výsledná hodnota indikátoru byla určena dle převládajícího zastoupení kvality.

Převažující zdravotní a pěstební stav dřevinných vegetačních prvků - hodnotící stupnice		
Kvalita prvku	Popis stavu - dřevinné vegetační prvky (DVP)	
1	Velmi vysoká	Převažující část DVP je plně vitálních, zdravých, typického či požadovaného tvaru, bez symptomů poškození. Převažující část DVP plochy perspektivní a stabilní.
2	Vysoká	Převažující část VP vykazuje drobné nedostatky oproti předcházející kategorii, které však významněji nesnižují jejich perspektivu a stabilitu. Převažující část DVP plochy stále perspektivní a stabilní.
3	Průměrná	Převažující část VP je se středně sníženou vitalitou, se známkami poškození a zhoršeným zdravotním stavem. Převažující část DVP plochy s částečně sníženou perspektivou a stabilitou.
4	Nízká	Převažující část VP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců s podstatně sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem. Převažující část DVP plochy s výrazně sníženou perspektivou a stabilitou.
5	Velmi nízká	Převažující část VP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců s natolik sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem, že chybí předpoklady být jen krátkodobé existence v přijatelném stavu. Převažující část DVP plochy zcela neperspektivní a nestabilní.
bez	Bez dřevin	Plocha zeleně je bez dřevinných vegetačních prvků.

(12) Průměrná kvalita udržovací péče

Rámcové hodnocení – výsledná hodnota indikátoru byla určena dle převládajícího zastoupení kvality.

Průměrná kvalita udržovací péče vegetačních prvků na ploše - hodnotící stupnice		
Body	Kvalita péče	Popis stavu
1	Velmi vysoká	Žádné znaky nedostatků v udržovací péči.
2	Vysoká	Prvky vykazují znaky dílčích, nezávažných nedostatků v udržovací péči.
3	Průměrná	Prvky vykazují znaky dílčích, závažných nedostatků v udržovací péči.
4	Nízká	Prvky vykazují znaky významných nedostatků v udržovací péči nebo její absenci.
5	Velmi nízká	Prvky vykazují znaky velmi významných nedostatků v udržovací péči nebo její úplnou absenci.

(13) Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy

Souhrnný indikátor hodnotící rekreační příležitosti na ploše zeleně (doplňky a vybavenost, lavičky, mobiliář, dětské herní prvky, sportovní prvky apod.) a současně také vhodnost jejich prostorového rozmístění na ploše. Vyjadřuje tak rekreační potenciál dané plochy zeleně a míru jeho naplnění.

Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy - hodnotící stupnice		
Body	Kvalita	Popis stavu
1	Zcela dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Vhodně rozmístěny po celé ploše.
2	Dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Nerovnoměrně rozmístěny - ojedinělé segmenty bez náplně.
3	Průměrná	Prvky rekreace a vybavenosti jsou přítomny, nejsou však v dostatečném počtu nebo nejsou rovnoměrně rozloženy na ploše.
4	Nedostatečná	Prvky rekreace a vybavenosti ve zcela nedostatečném množství a ve zcela nevhodném rozmístění na ploše.
5	Zcela nedostatečná	Úplná absence prvků rekreace a vybavenosti. Negativní ovlivnění funkčnosti/stability plochy.
N	Není nutná	Přítomnost prvků rekreace a vybavenosti není nutná vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu.

(14) Převažující kvalitativní stav technických prvků

Rámcové hodnocení – výsledná hodnota indikátoru (vztažena na všechny zástupce daného typu technického prvku na dané ploše) byla určena dle převládajícího zastoupení kvality.

Převažující kvalitativní stav technických prvků - hodnotící stupnice		
Body	Kvalita prvku	Popis stavu - technické prvky (TP)
1	Velmi vysoká	TP bez jakýchkoli známek poškození či narušení, plně funkční.
2	Vysoká	TP vykazují pouze ojedinělé drobné známky poškození či narušení, plně funkční.
3	Průměrná	V důsledku poškození či narušení je částečně omezena funkčnost TP, část TP k obnově či výměně.
4	Nízká	V důsledku rozsáhlého poškození či narušení TP je významně omezena jejich funkčnost.
5	Velmi nízká	Zcela poškozené či narušené TP, zcela nefunkční.
N	Není nutná	Přítomnost prvků rekreace a vybavenosti není nutná vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu.

(15) Význam plochy zeleně

Význam plochy zeleně - systémový pohled - hodnotící stupnice	
Označení	Popis stavu
1	Plocha zeleně celoměstského významu. Primární význam pro systém městské zeleně jako celek.
2	Plocha zeleně okrskového (obvodového) významu. Sekundární význam pro systém městské zeleně jako celek.
3	Plocha zeleně lokálního významu. Terciální význam pro systém městské zeleně jako celek.

(16) Celková stabilita plochy

V případech, kdy výše hodnocené indikátory umožňují svým působením plnou funkčnost plochy, je plocha hodnocena jako stabilní. V opačném případě je hodnocena jako nestabilní. Nestabilní plocha zeleně je tedy taková, která neplní svou funkci.

Celková stabilita plochy - hodnotící stupnice		
Body	Název	Popis stavu
S	Stabilní	Plocha zeleně (funkční typ) plní svoji funkci. Je tedy ve své funkci stabilní.
N	Nestabilní	Plocha zeleně (funkční typ) neplní svoji funkci. Je tedy ve své funkci nestabilní.

(17) Návrh změny režimu udržovací péče (= Intenzitní třída údržby – návrh)

Intenzitní třída udržovací péče: je kvalitativně a kvantitativně stanovený rozsah intenzity péče o prvky nebo objekty zeleně (ČSN 83 9001).

- Vyjadřuje potřebné dosažení rozdílné intenzity údržby jednotlivých objektů zeleně v rámci realizované úrovně údržby celku (sídla, areálu). U konkrétního vegetačního prvku je definovaná souborem pracovních operací a četností jejich opakování.

Intenzitní třída údržby - návrh - hodnotící stupnice		
Body	Název	Popis stavu
1	I.	Nejvyšší intenzita péče (nejvíce reprezentativní plochy)
2	II.	Střední intenzita (běžná udržovací péče)
3	III.	Nižší intenzita (v některých plochách až extenzifikace)

(18) Převažující potřeba pěstebního zásahu

Souhrnný indikátor vyjadřující míru potřeby obnovy vegetačních a technických prvků dané plochy zeleně, nebo potřeby adekvátních pěstebních zásahů na ploše (rozvojové, udržovací či stabilizační řezy a pěstební zásahy, probírky, odstranění jedinců apod.). Výsledná hodnota tohoto indikátoru (míra potřeby) vychází z dosažené kvality předcházejících indikátorů a je výslednicí jejich společného vlivu na kvalitu a stabilitu plochy zeleně.

Převažující potřeba obnovy či pěstebního zásahu - hodnotící stupnice		
Body	Potřeba zásahu	Popis stavu (návrhu)
1	Bez potřeby	Prvky plochy bez potřeby obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu.
2	Minimální potřeba	Prvky plochy s minimální potřebou obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah se týká a) pouze několika málo prvků (např. odstranění stromu, instalace bezpečnostní vazby, řez), nebo za b) má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu (např. výchovný řez, zdravotní řez apod.).
3	Dílčí potřeba	K udržení plné a dlouhodobé funkčnosti a stability nutno realizovat dílčí pěstební zásahy (segmenty plochy, nebo vybrané typy vegetačních prvků).
4	Vysoká potřeba	Vysoká potřeba stabilizace prvků pomocí rozsáhlých pěstebních zásahů a dílčích obnov.
5	Nutná obnova	Zcela nestabilní a nefunkční prvky. Zlepšení stavu možné pouze kompletní obnovou.

Prostor pro nové vegetační prvky – kapacita, rezervy**(19) Prostor pro nové výsadby stromů**

V případě, že na dané ploše zeleně by s ohledem na zachování, nebo zlepšení jejich kompozičních, estetických, ekologických a funkčních vlastností možno realizovat výsadbu stromů, bylo na tuto informaci upozorněno.

Tyto plochy tak mohou být vnímány jako plochy k situování náhradní výsadby dřevin ve smyslu § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

(20) Počet ks nových výsadeb stromů – odhad

Potenciální počet možných nových výsadeb stromů se zachováním, nebo zlepšení kompozičních, estetických, ekologických a funkčních vlastností plochy zeleně. Jedná se o odborný odhad. Z logiky terénního průzkumu nejsou v tomto odhadu zohledněny případné limity vyplývající z existence inženýrských sítí či jejich ochranných pásem na dané ploše zeleně. Toto musí být ověřeno před plánováním případné výsadby.

(21) Dosadby – Keře, skupiny a lemy keřů

V případě, že na dané ploše zeleně by s ohledem na zachování, nebo zlepšení jejich kompozičních, estetických, ekologických a funkčních vlastností možno realizovat výsadbu keřů či jejich skupin, bylo na tuto informaci upozorněno. Typ a upřesnění této výsadby je specifikováno v poznámce.

(22) Dosadby – Záhony květin

V případě, že na dané ploše zeleně by s ohledem na zachování, nebo zlepšení jejich kompozičních, estetických, ekologických a funkčních vlastností možno realizovat výsadbu květinových záhonů, bylo na tuto informaci upozorněno. Typ a upřesnění této výsadby je specifikováno v poznámce.

(23) Změna funkčního typu zeleně (návrh)

V případě, že stávající funkční typ zeleně neodpovídá funkčnímu typu cílovému, je v této kolonce uveden navržený cílový funkční typ zeleně (převod).

(24) Cílový stav plochy zeleně – náročnost, rozsah a závažnost potřebných zásahů/změn

Každá plocha zeleně byla na základě aktuálního stavu a dosahované kvality přiřazena do jedné z pěti kategorií, které zjednodušeně charakterizují náročnost, rozsah a závažnost případných zásahů, opatření a změn, které mají vést ke zlepšení stavu plochy, nebo udržení plochy v dobrém stavu. Použita byla následující stupnice:

Cílový stav plochy zeleně - náročnost, rozsah a závažnost potřebných zásahů/změn - hodnotící stupnice		
Body	Stav/Návrh	Popis stavu (návrhu)
1	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy ve velmi dobrém celkovém stavu.
	Návrh	Dosavadní udržovací péči a ojedinělými pěstebními zásahy udržovat ve stávajícím stavu .
2	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy v dobrém celkovém stavu.
	Návrh	Dosavadní udržovací péči a dílčími pěstebními zásahy udržovat ve stávajícím stavu . Dílčí udržovací dosadby zeleně možné a vhodné .
3	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy vykazující dílčí nebo středně závažné nedostatky v některém z hodnocených atributů. V některých případech plochy na počátku nestability.
	Návrh	Nutné provést dílčí zásahy, pěstební opatření, obnovy a výsadby .
4	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy s velmi závažnými nedostatky v některých z hodnocených atributů nebo plochy nestabilní ve své funkci.
	Návrh	Nutné provést rozsáhlejší stabilizační a pěstební zásahy, dílčí či celkové obnovy a výsadby .
5	Stav	Stávající funkční typ zeleně neodpovídá cílovému funkčnímu typu. Často také plochy s velmi závažnými nedostatky v některých z hodnocených atributů.
	Návrh	Navrženo provést změnu stávajícího funkčního typu a s tím související zásahy, úpravy a výsadby .

(25) Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně

Konkrétní opatření vedoucí ke zlepšení kvalitativních parametrů dané plochy zeleně přímo vyplývají z hodnot jednotlivých atributů viz výše (nízké kvalitativní hodnocení = náprava daného atributu). V případě potřeby bližšího upřesnění stabilizace či rozvoje dané plochy je tato skutečnost blíže okomentována a specifikována.

4. popis území

A. ČÁST: PRŮZKUMY A ROZBORY

4. POPIS ÚZEMÍ

Jeseník je obec s rozšířenou působností nacházející se v severní části Olomouckého kraje. Město administrativně sousedí z jižní strany s obcí Bělá pod Pradědem, z východní strany s městem Zlaté hory a dále ze severní a západní strany s obcemi Mikulovice, Česká ves a Lipová – lázně. Přírodní podmínky jsou řešeny v rámci katastrálního území Jeseník.

Administrativní mapa území SO ORP Jeseník, s vyznačeným *katastrálním územím města Jeseník*⁵⁰

⁵⁰ Český statistický úřad, Administrativní mapa SO ORP Jeseník [online], aktualizováno 15. 5. 2024, [cit. 15. 8. 2025]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/olk/administrativni-mapy-so-orp>

POPIS PŘÍRODNÍCH PODMÍNEK

Dle klasifikace Quitt (1971) podnebí se katastrální území Jeseník nachází převážně v chladné oblasti CH7. Do nejjižnějšího cípu zasahuje oblast CH6, okrajově také oblast CH4. Na severovýchodní okraji území malým segmentem zasahuje oblast mírně teplá MT7. Chladná klimatická oblast (CH7) je charakteristická krátkým létem a mírně vlhkou zimou s dlouhou dobou sněhové pokrývky.⁵¹

Charakteristika	CH7	CH6	MT7	CH4
Počet letních dnů	10-30	10-30	30-40	0-20
Počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	120 - 140	120 - 140	140 - 160	80 - 120
Počet mrazových dnů	140 - 160	140 - 160	110 - 130	160 - 180
Počet ledových dnů	50 - 60	60 - 70	40 - 50	60 - 70
Průměrná teplota v lednu [°C]	-3 až -4	-4 až -5	-2 až -3	-6 až -7
Průměrná teplota v červenci [°C]	15 - 16	14 - 15	16 - 17	12 - 14
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	120 - 130	140 - 160	100 - 120	120 - 140
Srážkový úhrn ve vegetačním období [mm]	500 - 600	600 - 700	400 - 450	600 - 700
Srážkový úhrn v zimním období [mm]	350 - 400	400 - 500	250 - 300	400 - 500
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	100 - 120	120 - 140	60 - 80	140 - 160
Počet zamračených dnů	150 - 160	150 - 160	120 - 150	130 - 150
Počet jasných dnů	40 - 50	40 - 50	40 - 50	30 - 40

Tabulka klimatických oblastí CH7, CH6, MT7 a CH4⁵²

Geomorfologie⁵³

Soustava: Krkonošsko-jesenická soustava

Podsoustava: Jesenická podsoustava

Celek: Zlatohorská vrchovina (centrální část)

Podcelek: Bělská pahorkatina

Okrsek: Jesenická kotlina

Okrsek: Podjesenická brázda

Podcelek: Rejvízská hornatina

Okrsek: Zlatochlumský hřbet

Celek: Hrubý Jeseník (jižní část)

Podcelek: Medvěďská hornatina

Okrsek: Hornoopavská hornatina

Celek: Rychlebské hory (severovýchodní část)

Podcelek: Sokolský hřbet

Okrsek: Sokolský hřbet

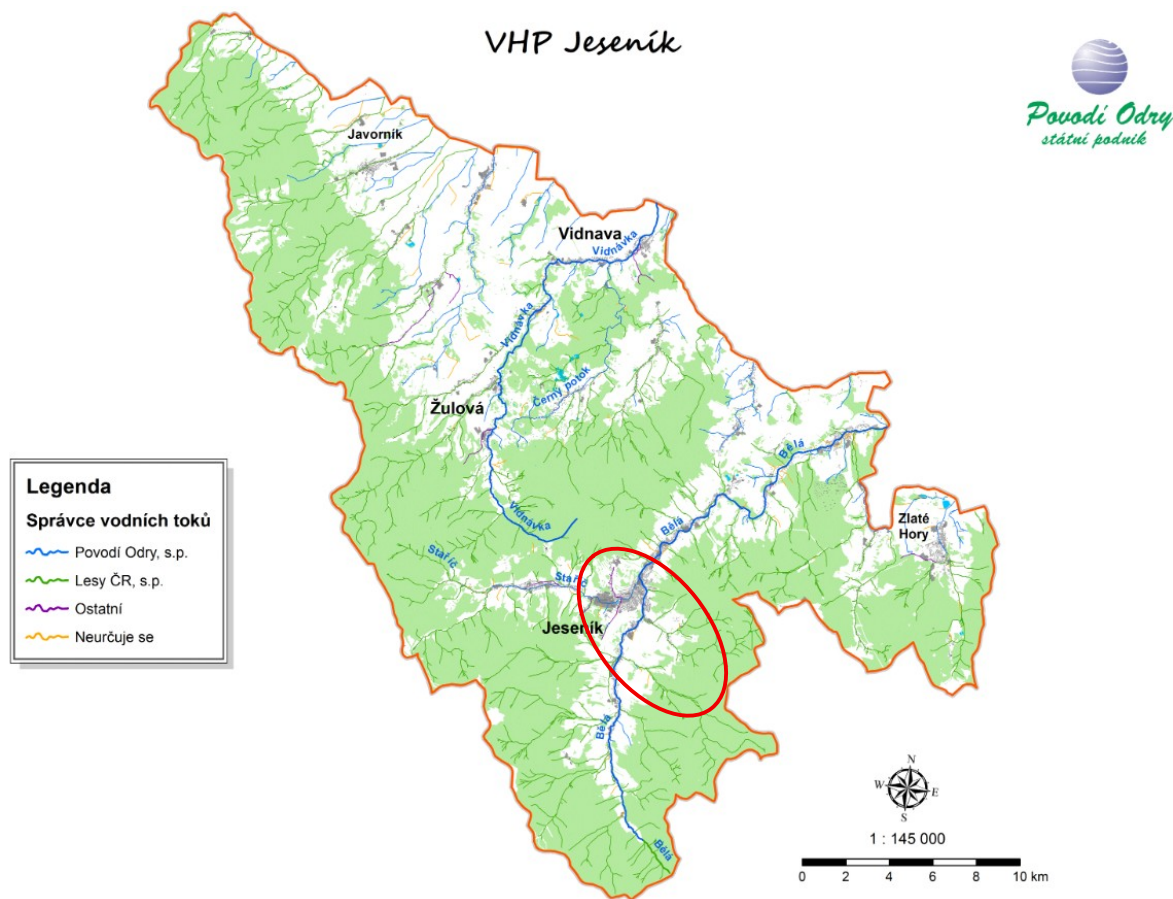
⁵¹ QUIITT, E. Klimatické oblasti Československa. *Studia Geographica* 16, 1971 Československá akademie věd – Geografický ústav Brno

⁵² QUIITT, E. Klimatické oblasti Československa. *Studia Geographica* 16, 1971 Československá akademie věd – Geografický ústav Brno

⁵³ CULEK, M. et al. (2005). *Biogeografické členění České republiky: II. díl. Vydání 1. Praha: AOPK ČR. 590 s., 1 CD. ISBN 80-86064-8*

Hydrologie

Katastrální území města Jeseník spadá do povodí řeky Odry. Územím protéká ze severní strany řeka Bělá, do které se vlévá potok Staříč. Na území se nachází množství pramenů např. Rumunský, Slovanský, Pražský, Řecký apod.⁵⁴

Mapa vodních toků povodí Odry, s vyznačeným **katastrálním územím města Jeseník**⁵⁴

Biota

Území spadá z hlediska biogeografického členění do provincie středoevropských listnatých lesů, hercynské podprovincie a jeseníckého bioregionu (1.70). Pahorkatina se mírně svažuje k východu. Zastoupeny jsou zde vegetační stupně 4. bukový a 5. jedlobukový a v jižní části území 6. smrkojedlobukový veg. stupeň. Převažují svahy na kyselých metamorfitech, pestrých metamorfitech a na bazickém krystaliniku, dále jsou zde podmáčené sníženiny na kyselých horninách.

Více než polovinu území tvoří lesy, menší čtvrtinu zaujímají louky pastviny a orná půda, zbylou část tvoří zastavěná plocha.

Reliéf: proměnlivý, pahorkatiny, vrchoviny, svahy a skalnaté horské hřbety

Horniny: převažuje zelené břidlice, dále zastoupen kvarcit, rula apod.

Půdní typy: převažuje kambizem, fluvizem, dále zastoupeny pseudoglej, organozem a podzoly

Vegetační stupeň: převážně 4. bukový, 5. jedlo-bukový, 6. smrkojedlobukový

⁵⁴ Povodí Odry, státní podnik, VHP Jeseník, [online], cit. 15. 8. 2025.

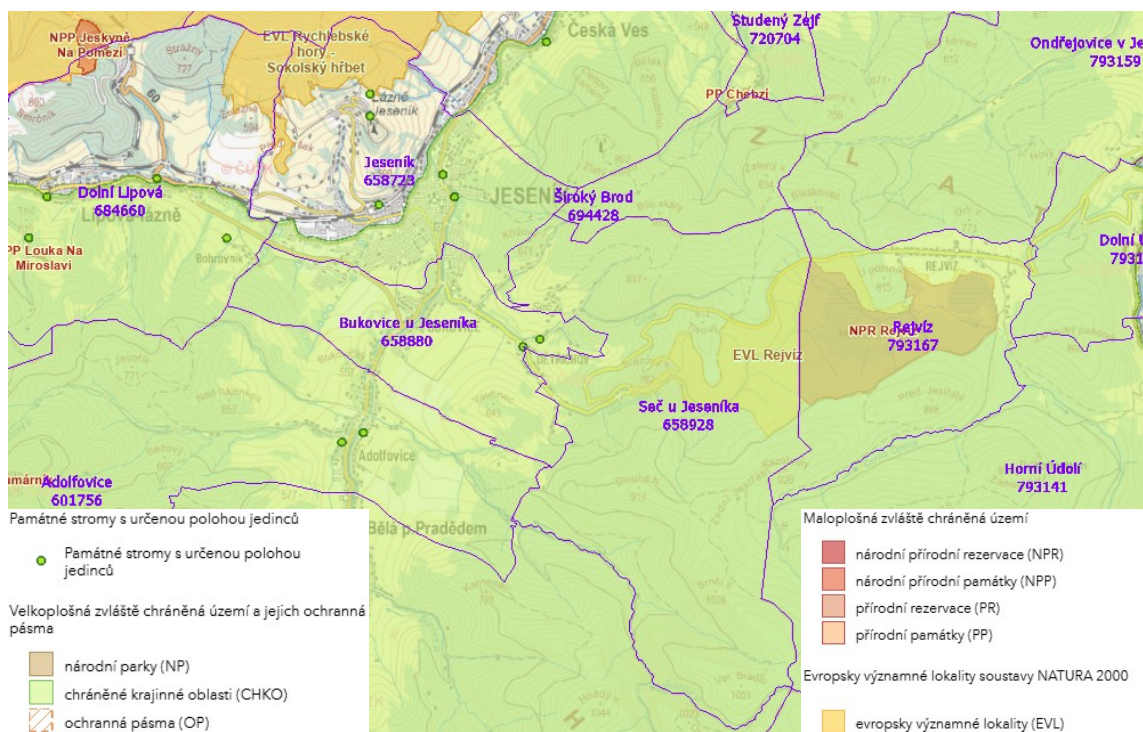
Rostliny: třtina chloupkatá, bika lesní, kostřava lesní, pérnatec horský a žebrovice různolistá, sasanka narcisokvětá, pryskyřník platanolistý a hlaváč lesklý, ostřice skalní, o. pochvatá, o. vláskovitá, hvězdnice alpská a lepnice alpská, rojovník bahenní, ostřice Buxbaumovu, puchýřník sudetský, ovsíř dvouřízný, kozlík trojený rakouský, hořec tečkovaný a psineček alpský, mateřídouška ozdobná, šabřina tatarská, zvonek vousatý, jitrocel černavý sudetský, hvozdík kartouzek sudetský, zvonek jesenický a lipnice jesenická

Živočichové: Savci: rejsek horský, plch lesní, myšice temnopásá, m. horská, netopýr pobřežní, n. severní, vlk. Ptáci: tetřev obecný, tetřev hlušec, sýc rousný, linduška horská, pěvuška podhorní, kos horský, lejsek malý, ořešník kropenatý, čечetka zimní, hýl rudý. **Plazi:** ještěrka živorodá, zmije obecná

Obojživelníci: čolek karpatský, č. horský. **Měkkýši:** závonatka křížatá, vrásenka pomezní, slimáčnice lesní, skalnatka lepá, vlahovka karpatská, nádolka nadmutá, modranka karpatská, podkornatka karpatská ⁵⁵

Přírodní hodnoty širšího území

Jihovýchodní část území je součástí CHKO Jeseník. Severní část území je zahrnuta do Evropsky významné lokality NATURA 2000 označované jako Rychlebské hory-Sokolovský hřbet. Do území také zasahuje ochranné pásmo národní přírodní rezervace Rejvíz. Dále se zde okrajově vyskytují segmenty ptačí oblasti NATURA 2000 – Jeseník. Území je dále zahrnuto do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Jeseníky (CHOPAV). Poblíž centra města a v okolí Lázní Jeseník je vyhlášeno 5 památných stromů – Lípa Alšova, Tis v zahradě VZP Jeseník, Buk v Reymannově parku Jeseník, dále Lípa na kolonádě a Čarovný smrk (níže viz Mapa evidovaných chráněných území a památných stromů ⁵⁶)

Mapa evidovaných chráněných území a památných stromů ⁵⁷

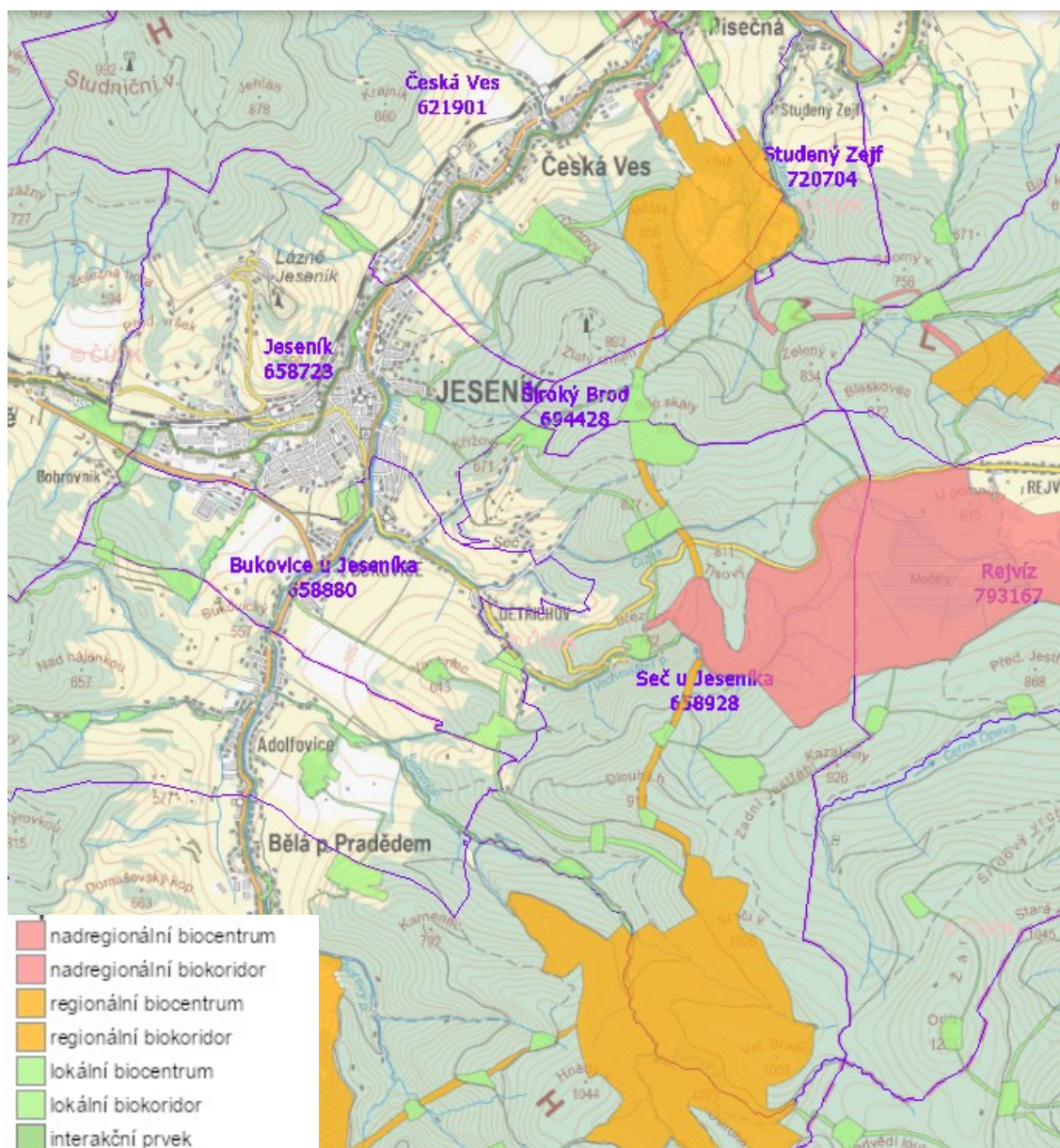
⁵⁵ CULEK, M. et al. (2005). Biogeografické členění České republiky: II. díl. Vydání 1. Praha: AOPK ČR. 590 s., 1 CD. ISBN 80-86064-8

⁵⁶ AOPK ČR (2025). Územně analytické podklady [online elektronická georeferencovaná databáze]. [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>

⁵⁷ AOPK ČR (2025). Územně analytické podklady [online elektronická georeferencovaná databáze]. [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>

Územní systém ekologické stability

V nejvýchodnější části území se nachází Nadregionální biocentrum NBC Rejvíc. Dále východní částí území prochází regionální biokoridor RBK 839, na kterém leží lokální biocentra. V severním cípu území se rozkládá nadregionální biokoridor NBK 86. Zbýlá část území je protkána lokálními biocentry a biokoridory. ⁵⁸

Mapa územního systému ekologické stability⁵⁹

⁵⁸ Město Jeseník. Územní plán města Jeseník [online]. 2023 [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://jesenik.cz/cz/mesto-a-mestsky-urad/62-uzemni-plan-jesenik.html>

⁵⁹ AOPK ČR (2025). Územně analytické podklady [online elektronická georeferencovaná databáze]. [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>

5.

rozbor podkladů a terénní průzkumy

5. ROZBOR PODKLADŮ A TERÉNNÍ PRŮZKUMY

- Terénní průzkumy jsou podmiňující součástí zpracování Studie SSZ. Slouží jednak k ověření aktuálnosti informací obsažených ve shromážděných podkladech, jednak ke zjištění skutečností, které nejsou obsaženy v dostupných podkladech, avšak pro vyhodnocení aktuálního stavu sídelní zeleně a následný návrh systému sídelní zeleně jsou podstatné. Metoda terénních průzkumů směřuje k dosažení základních cílů Studie SSZ.
 - Podrobný popis metodického postupu terénních průzkumů viz kapitola **3. POSTUP ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU A METODIKA HODNOCENÍ PLOCH ZELENĚ**.
- Systém sídelní zeleně je součástí prostorového uspořádání sídla a významně se podílí na jeho urbanistické kompozici. Proto se rozbor území zabývá také významem ZPZ pro urbanistickou kompozici sídla. Konkrétní ZPZ, popř. jednotlivé vegetační prvky velmi často představují významné dominanty v kompozici, které dané území charakterizují.
- Systém sídelní zeleně je součástí prostorového uspořádání sídla a významně se podílí na jeho urbanistické kompozici. Proto se rozbor území zabývá také významem ZPZ pro urbanistickou kompozici sídla. Konkrétní ZPZ, popř. jednotlivé vegetační prvky velmi často představují významné dominanty v kompozici, které dané území charakterizují.

ROZBOR HLAVNÍCH PODKLADŮ:

UZEMNÍ PLÁN

- **Územní plán Jeseník** úplné znění po změně č.2, červen 2023, Zpracovatel: URBANISTICKÉ STŘEDISKO OSTRAVA, s.r.o. (Ing. arch. Helena Salvetová).
- Územní plán v bodě **III.4. Systém sídelní zeleně** přímo definuje. (převzato, černě zatučněno pro zpracovatele SSSZ významné konstatování):
 - (47) *Hlavní prvky systému sídelní zeleně tvoří:*
 - **veřejná zeleň (ZV) – parková**, sadovnický upravená, zejména ve Smetanových sadech, lázeňský park, park u Vodní tvrze, park na náměstí Svobody
 - **zeleň specifická (ZX)**, která je určena pro procházky v přírodě ale s určitým civilizačním vybavením (veřejné osvětlení, lavičky, zastávky, apod.); zeleň bude udržovaná, nikoliv sadovnický upravená
 - **zeleň smíšeného** nezastavěného území – rekreace (H) a zeleň přírodní (ZP), jež jsou vymezeny na většině nezastavěných ploch ve vnitřním lázeňském území
 - (48) ÚP zachovává **park na náměstí Svobody** s drobným plošným omezením při jeho severním okraji. Pro doplnění veřejné zeleně v centru se navrhuje plocha veřejné zeleně v areálu Voršilek, která poskytne možnost posezení a odpočinku pro návštěvníky a obyvatele města.
 - (49) Pro zajištění přístupu **do Smetanových sadů** se navrhuje v současnosti postrádaná pěší lávka přes Bělou. Západní část Smetanových sadů se stabilizuje jako plocha zeleně veřejné (ZV) se sadovnickými úpravami. Východní část sadů pokračující směrem na Křížový vrch se stabilizuje jako příměstský les (les zvláštního určení) a to i s ohledem na existenci prvků ÚSES v této ploše. Je

zde vymezena plocha amfiteátru a park je možno dále doplnit pěšími stezkami, drobnou architekturou, mobiliářem apod.

- (50) *Před školským areálem se nachází vodní plocha, doplněná zelení. Tento prvek sídelní zeleně ÚP stabilizuje jako plochu přírodní a v rámci navrhovaného rozšíření školského areálu doplňuje další plochu veřejně přístupné zeleně*
- (51) **Stabilizovaná plocha lázeňského parku (ZV)** je propojena s městem Muzikantskou stezkou. Tuto část svahu mezi lázněmi a jádrem územní plán navrhuje jako plochu zeleně specifické (ZX). Pro bližší určení koncepce rozvoje této krajinářsky cenné plochy ÚP předepisuje pořízení územní studie.
- (52) *Do zastavěného území zasahují z okolní „volné krajiny“ plochy **zeleně přírodní (ZP)**. Do zastavěného území proniká především jako doprovodná zeleň vodních toků. Vymezuje se zejména pro ochranu přírodních a krajinných hodnot území.*
- (53) *Pro turistickou rekreaci – procházky a vyjíždky na kole – je k dispozici krajinářsky hodnotné území přírodního Jesenicka, dobře dostupné po místních a účelových komunikacích, cyklotrasách ze všech urbanizovaných částí města. Nejvýznamnější z hlediska příměstské rekreace zůstává **Křížový vrch s přilehlými lesy a Lázeňský areál**.*
- (54) *Ostatní sídelní zeleň sestává z veřejně nepřístupných pozemků zahrad a sadů, které jsou součástí ploch smíšených a samostatně se nevymezují, přesto dotvářejí charakter venkovských částí města a mají přirozeně svůj nezastupitelný význam jak na plochách stabilizovaných, tak na plochách rozvojových. Proto podíl sídelní zeleně odpovídající funkci dané plochy je třeba zajistit*
 - *v plochách pro výrobu (V) **ochrannou a izolační zelení**, která je v rámci těchto ploch předepsána i pro pohledové odstínění výrobních ploch při pohledu z krajiny a ze sousedních ploch*
 - *u sportovních a rekreačních areálů (OS, R) vyhrazenou zelení*
 - *v plochách pro dopravní a technickou infrastrukturu (DS, DZ, T, TV, TE) **doprovodnou zeleň***
- (55) **Menší sadovnický upravená zeleň a rozptýlená zeleň je žádoucí v jakýchkoli plochách, zejména v plochách bydlení hromadného (BH) a smíšených centrálních (SC).**
- (56) *Navrhované plochy sídelní zeleně byly vymezeny v kapitole III.2 jako „plochy zastavitelné“, v kapitole III.3 jako „plochy přestavby“.*

Tyto definované zásady jsou v dokumentu studie systému sídlení zeleně města Jeseník dále konkretizovány, zpřesňovány a doplňovány.

- Studie systému sídelní zeleně města Jeseník **není v rozporu** s platným územním plánem.
- Při návrhu rozvoje konkrétních ploch zeleně byl brán v potaz význam ploch na urbanistické struktuře města, definované územním plánem. To samé bylo řešeno v rámci návrhu nových ploch zeleně.
- Významnou část nově navržených ploch zeleně v Studii systému sídelní zeleně tento dokument přímo přejímá z citovaného územního plánu, a zpodobňuje jejich možnou podobu, strukturu a vybavenost, ve vazbě na celkový systémový kontext města a okolí.
 - viz PŘÍLOHA: 01 DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE – část Nové plochy
 - graficky poté viz VÝKRES 06: NÁVRH ROZVOJE SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

▪ Vymezení ÚSES:

Vymezení ÚSES bylo pro Studii systému sídelní zeleně převzato z platného územního plánu (viz kapitola 4. POPIS ÚZEMÍ). Níže uvedena citace z platného územního plánu:

Územní systém ekologické stability a prostupnost krajiny

- (135) Navrhuje se vymezení nadregionálního biocentra NBC 2010-2 Rejvíz.
- (136) Stabilizuje se nadregionální biokoridor NBK 86.
- (137) Navrhuje se založení regionálního biocentra RBC 474 Borový potok.
- (138) Stabilizuje se regionální biokoridor RBK 839 se čtyřmi vloženými lokálními, navrhovanými biocentry.
- (139) Navrhuje se doplnění lokálního biokoridoru LBK 2 na Staříči a založení biocentra LBC 04 na nádrži za areálem bývalého Moravolenu.
- (140) Navrhuje se doplnění biokoridoru LBK 3 na Bělé a založení biocenter LBC 06, LBC 07 a LBC 08.
- (141) Navrhuje se doplnění chybějících prvků na biokoridoru LBK 8 pod Bobrovníkem.
- (142) Stabilizují se plochy ostatních regionálních biocenter a biokoridorů.

Obecné podmínky pro ochranu ÚSES

- (143) Respektovat vymezení, charakter a funkci jednotlivých ploch pro ÚSES (skladebných částí s významem nadregionálním, regionálním a lokálním).
- (144) Plochy pro zabezpečení funkce biocenter a biokoridorů považovat za nezastavitelné. V nezbytném rozsahu je možné povolit jen křížení biokoridorů a biocenter liniovými částmi staveb dopravních a inženýrských sítí, meliorační zásahy a úpravy vodních toků apod. Veškeré jiné zásahy, které by mohly negativně ovlivnit funkci biokoridorů a biocenter jsou nepřipustné;
- (145) Na plochách plnících funkce prvků ÚSES nelze provádět změny kultur směrem k nižšímu stupni ekologické stability, nepovolené pozemkové úpravy, odvodňování, úpravy vodních toků a nádrží, těžit nerosty a jinak narušovat ekologicko-stabilizační funkci těchto ploch;
- (146) Vymezená biocentra a biokoridory nelze trvale oddělovat oplocením;
- (147) Pro realizaci navrhovaných (chybějících a nefunkčních) ploch nebo jejich částí zpracovat podrobné plány ÚSES a realizační projekty;
- (148) Plochy vymezené pro biocentra a biokoridory je nutné v případě, že jejich současný stav odpovídá cílovému, všestranně chránit. V případě, že neodpovídá cílovému stavu, podporovat jeho urychlenou realizaci. Realizaci cílového stavu vymezených prvků ÚSES v lesních porostech zohlednit v lesních hospodářských plánech;
- (149) Do ploch ÚSES se nepřipouští povolovat funkce, které by znemožnily pozdější realizaci ÚSES či zabránily

uvedení plochy do požadovaného cílového stavu. Všechny (i přechodné) zásahy do vymezených ploch prvků ÚSES (včetně zde nevyjmenovaných možných vlivů a střetů) lze provádět pouze na základě posouzení a souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody;

(150) Pro částečné a přípustné přerušení lokálních biokoridorů se stanovují tyto zásady:

charakter	vzd. v m	druh přerušení
lesní	15m	
mokřadní	50m	zpevněnou plochou
	80m	ornou půdou
	100m	ostatními kulturami
kombinovaný	50m	zpevněnou plochou
	80m	ornou půdou
	100m	ostatními kulturami
luční	1150m	

(151) V místě křížení návrhu biokoridoru a dopravního koridoru má prioritu dopravní koridor při respektování těchto podmínek:

po stabilizaci polohy silničního tělesa se zbylé části vymezeného dopravního koridoru doplní zelení ve struktuře, kterou určí podrobná dokumentace;

nepřipouští se umístit stavbu mimo vymezený koridor;

Citovaný územní plán vymezuje územní systém ekologické stability (z výkresové části územního plánu převzato do výkresové části této Studie sídelní zeleně města Jeseník). Plochy vymezených prvků ÚSES jsou respektovány jako nezastavitelné. V plochách vymezených prvků ÚSES nebudou prováděny zásahy, které by mohly vést k ohrožení či oslabení funkce vymezeného prvku ÚSES.

Studie systému sídelní zeleně města Jeseník **není v rozporu** či kolizi s ÚSES. Sídelní zeleň představuje významný aspekt pro ekologickou funkci uvnitř zastavěného území a na přechodu do krajiny. Tento ekologický aspekt je studií systému sídelní zeleně města Jeseník podporována rozvíjen.

Navržený systém sídelní zeleně svými funkcemi a strukturou vzájemně podporuje ekologickou funkci a z tohoto pohledu je nutné jej vnímat jako infrastrukturu zajišťující propojení města s okolní krajinou a systémem ÚSES.

▪ Protierozní opatření, vodní toky a ochrana před povodněmi

Územní plán definuje následující:

Protierozní opatření, vodní toky a ochrana před povodněmi

- (153) *Ve svažitých územích v krajině k.ú. Bukovice jsou navrženy plochy pro zatravněné průlehy jako zeleň ochranná (ZO), plocha pro protierozní mez s tůňemi jako plocha vodohospodářská (W), plochy pro záchytné valy jako plochy technické infrastruktury specifické (TX) a plochy pro provedení opatření, které zabrání sesuvům půdy na zastavěném území*
- (154) *V dalších lokalitách, které jsou ohroženy nadměrným povrchovým odtokem, ÚP předepisuje pořízení územní studie, která navrhne podobnou komplexní ochranu povodí.*
- (155) *Respektovat stanovená záplavová území toků Bělé a Staříče.*

- (156) Stanovená záplavová území, jež dosud nejsou zastavěná, územní plán určuje pro plochy nezastavěného území.
- (157) Na dolním toku Bělé v katastru Jeseník se navrhuje ochranná zeleň na místě řadových garáží nacházejících se v záplavovém území. Toto území bude využito také pro revitalizaci toku.
- (158) Územní plán respektuje trasy vodních toků včetně manipulačních pásů vymezených kolem toku na údržbu toku do vzdálenosti min. 6 m u drobných vodních toků a zachování doprovodné zeleně podél vodotečí a vodních ploch jako opatření pro ochranu zranitelné oblasti vod.
- (159) Pro Bělou a Staříč se určuje provést revitalizace v potřebných úsecích.
- (160) Koryta vodních toků nezatrubňovat.

Studie systému sídelní zeleně města Jeseník **není v rozporu** s těmito zásadami definovanými ÚP a dále z nich vychází v návrhové části. Významná část těchto zásad však hraje klíčovou roli v navazující krajině (svahy, lesy a zemědělská půda v extravilánu). Detailní popis a ukázka možného přístupu rozvoji toho viz část „Říční krajina“ v rámci PŘÍLOHA 02: INSPIRATIVNÍ TABULE MOŽNÉHO ŘEŠENÍ VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ

An aerial photograph of a city street in Jeseník, showing a road with a white car, a sidewalk with trees and bushes, and a modern building with a grid-like facade. A white grid is overlaid on the image, with the title text placed within one of the grid cells.

6.

**vyhodnocení aktuálního stavu sídelní
zeleně města Jeseník**

6. VYHODNOCENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

- Celkem bylo vymezeno **230** objektů zeleně o celkové výměře 2 581 147 m² (**258,11 ha**).
 - 220 objektů zeleně byly objekty plošné.
 - 10 objektů zeleně byly objekty liniové (stromořadí) o celkové délce 2 629 m (**2,63 km**).
- Lokalizaci (hranice) jednotlivých objektů zeleně, jejich funkční a kvalitativní hodnocení (funkce a stabilita) vymezuje grafická část této práce, konkrétně:
 - [Výkres 02. Současný stav sídelní zeleně města Jeseník](#)
- Hodnocené atributy a indikátory jednotlivých 230 ploch (objektů) zeleně jsou obsaženy v tabulkové příloze této práce, konkrétně:
 - [Příloha: 01. Databáze \(tabulky\) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje.](#)

6.1. VYMEZENÍ SYSTÉMU ZELENĚ MĚSTA JESENÍK A KATEGORIZACE JEDNOTLIVÝCH PLOCH

- Na území města Jeseník se nacházejí plochy městské (sídelní) zeleně a plochy krajinné zeleně.
- Z hlediska ploch krajinné zeleně byly evidovány pouze plochy, které mají význam pro další rozvoj systému MĚSTSKÉ zeleně (ná vaznost a přechod do krajiny, rekreační funkce) dle Metodického rámce MŽP⁶⁰
 - Komplet ní analýza krajinné zeleně nebyla předmětem zadání ani obsahu tohoto dokumentu.
 - Součas ně nejsou detailně hodnoceny pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL) – ty jsou pouze evidovány (hranice převzaty z platného územního plánu).

Přístupnost ploch zeleně - veškeré plochy včetně stromořadí			
Přístupnost ploch		Četnost (ks)	Četnost (%)
O	Omezený přístup	6	3
P	Přístup bez omezení	184	80
V	Vyhraněný přístup	40	17
Celkem		230	100

- Z hlediska přístupnosti ploch pro veřejnost zcela dominují veřejně přístupné plochy zeleně.
 - 184 (80 %) ploch zeleně a stromořadí je veřejně přístupná bez omezení.
 - Na celkem 6 ploch je omezený přístup („otevřeno od do“).
 - Na 40 ploch je vyhrazený přístup pro určitou skupinu uživatel (např. zahrada školy, domu s pečovatelskou službou apod.).

⁶⁰ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.).

Zastoupení ploch (funkčních typů) zeleně na území města JESENÍK (hodnocená sídelní i krajinná zeleň)							
Funkční typ zeleně		Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m ²)	Výměra (%)	Délka (m)	Délka (%)
P	Parky	5	2,2	425 051	16,5		
U	Parkově upravené plochy	22	9,6	140 770	5		
H	Hřbitovy	2	0,9	36 524	1,4		
T	Ochranná zeleň	17	7,4	88 249	3,4		
R	Rekreační zeleň	3	1,3	33 360	1,3		
ZB	Zeleň obytných souborů	29	12,6	340 199	13,2		
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	14	6,1	124 115	4,8		
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	19	8,3	89 741	3,5		
ZS	Zeleň sportovních areálů	6	2,6	55 719	2,2		
ZD	Zeleň dopravních staveb	54	23,5	530 786	20,6		
ZV	Zeleň vodotečí	6	2,6	200 620	7,8		
ZZ	Zeleň zdravotnických zařízení	9	3,9	50 479	2,0		
VD	Významní detail	3	1,3	512	0,0		
O	Ostatní	27	11,7	136 329	5,3		
KR	Krajinná zeleň - rekreace	1	0,4	305 559	11,84		
KE	Stabilizační vegetace svahů	2	0,9	21 719	0,84		
ES	Extenzivní ovocné sady	1	0,4	1 415	0,05		
ST	Stromořadí (uliční)	10	4,3			2 629	100,0
Celkem		230	100	2 581 147	100	2 629	100

Komentář a interpretace – **krajinná a sídelní (městská) zeleň**:

- Na území města Jeseník je vysoká variabilita jednotlivých funkčních typů zeleně.
- Jejich poměrové zastoupení se „vymyká „běžným“ městům a jednoznačně dokládá specifika lázeňského města – velmi vysoký podíl funkčního typu Park, dále pak krajinné rekreační zeleně.

V souladu se zadáním a cílem tohoto dokumentu bude v dalších tabulkách a výsledcích již detailně řešena pouze sídelní zeleň („městská“, nikoliv krajinná).

Zastoupení ploch (funkčních typů) zeleně na území města JESENÍK (POUZE hodnocená SÍDELNÍ zeleň)							
Funkční typ zeleně		Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m ²)	Výměra (%)	Délka (m)	Délka (%)
P	Parky	5	2,2	425 051	18,9		
U	Parkově upravené plochy	22	9,7	140 770	6,2		
H	Hřbitovy	2	0,9	36 524	1,6		
T	Ochranná zeleň	17	7,5	88 249	3,9		
R	Rekreační zeleň	3	1,3	33 360	1,5		
ZB	Zeleň obytných souborů	29	12,8	340 199	15,1		
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	14	6,2	124 115	5,5		
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	19	8,4	89 741	4,0		
ZS	Zeleň sportovních areálů	6	2,7	55 719	2,5		
ZD	Zeleň dopravních staveb	54	23,9	530 786	23,6		
ZV	Zeleň vodotečí	6	2,7	200 620	8,9		
ZZ	Zeleň zdravotnických zařízení	9	4,0	50 479	2,2		
VD	Významný detail	3	1,3	512	0,0		
O	Ostatní	27	11,9	136 329	6,1		
ST	Stromořadí (uliční)	10	4,4			2 629	100,0
Celkem		226	100	2 252 454	100	2 629	100

Komentář a interpretace – sídelní zeleň:

Typickým znakem města Jeseník je:

- Velmi vysoký podíl parků a parkově upravených ploch na rozloze zeleně
 - Parky a parkově upravené plochy tvoří celkem 25,1 % z výměry veškeré zeleně (velmi vysoké číslo vymykající se „běžným“ ne lázeňským městům).
- Vysoká rozloha zeleně dopravních staveb (ulice a jejich vegetační doprovody, výrazně ovlivněno rozlohou tohoto funkčního typu jak v „obytných“ tak v „průmyslových“ částech města).
- Vysoká rozloha zeleně obytných souborů (= rozsáhlé komplexy sídlišť – celkem 15,1 % z výměry)
- Relativně vysoký je i podíl zeleně Ostatní (zde je vysoký potenciál pro další rozvoj), ochranné (izolační) zeleně a zeleně vodotečí (ZV).

6.2. PLOCHY ZELENĚ – MAJETKOVÉ VZTAHY

Majetkové vztahy - veškerá zeleň (sídelní i krajinná, včetně stromořadí)						
Majetek města JESENÍK	Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m ²)	Výměra (%)	Délka (m)	Délka (%)
ne	19	8	516 397	20	357	14
ano	85	37	674 760	26	970	37
částečně	126	55	1 389 990	54	1 301	49
Celkem	230	100	2 581 147	100	2 629	100

Poznámka: v tabulce zahrnuty i stromořadí. V dalších tabulkách jsou již plochy a stromořadí hodnoceny samostatně. Tato tabulka a veškeré další výsledky již vztaženy pouze k sídelní zeleni města.

Komentář a interpretace:

- 8 % ploch (20 % z hlediska výměry) **sídelní zeleně není** ve vlastnictví města Jeseník
- 37 % ploch (26 % z hlediska výměry) **sídelní zeleně je** v přímém vlastnictví města Jeseník
- 55 % (54 % z hlediska výměry) **sídelní zeleně je v částečném** vlastnictví města Jeseník

- Metodická poznámka: plochy zeleně se často nacházejí na více pozemkových parcelách (=mohou tedy mít i více vlastníků). Pokud se nacházela daná plocha zeleně na více pozemkových parcelách RŮZNÝCH VLASTNÍKŮ a vlastníkem některé (event. některých) z pozemkových parcel byla města Jeseník, byla tato plocha evidována jako plocha v ČÁSTEČNÉM majetku města Jeseník.
 - Rozsah skutečného vlastnictví města Jeseník v je uveden vyjádřením procentuálního podílu tohoto vlastnictví a m2 skutečné výměry ve vlastnictví (viz hodnotící tabulky jednotlivých ploch – příloha 01.).
 - Především v případě stromořadí přiléhajících k pozemním komunikacím nebylo v rámci terénního hodnocení často možné zcela vylišit, na které parcele stromy přesně rostou – takto přesná analýza by ve většině případů vyžadovala geodetické zaměření. Chybovost v okrajích hranic pozemkových parcel je vzhledem k měřítku zpracování možná.
- **Souhrn:** 92 % ploch zeleně (80 % z hlediska výměry) je v přímém nebo v částečném vlastnictví města Jeseník a město Jeseník tak může přímo ovlivnit jejich stav a podobu.

6.3. KVALITATIVNÍ HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH SÍDELNÍ ZELENĚ

Hodnocení kvality ploch sídelní zeleně - POUZE plochy zeleně v majetku nebo v částečném majetku města JESENÍK													
Hodnocený indikátor	Kvalitativní stav 1		Kvalitativní stav 2		Kvalitativní stav 3		Kvalitativní stav 4		Kvalitativní stav 5		Nehodnoceno		Vážený průměr (koeficient)
	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	
Prostorová struktura vegetačních prvků	25	13	55	28	70	35	41	21	7	4	0	0	2,75
Druhovú struktura dřevinných veg. prvků	39	20	92	46	43	22	13	7	0	0	11	6	2,16
Věková struktura dřevinných vegetačních prvků	3	2	15	8	93	47	76	38	0	0	11	6	3,29
Převažující zdrav. a pěstební stav dřev. vegetačních prvků	1	1	59	30	119	60	7	4	1	1	11	6	2,72
Průměrná kvalita udržovací péče	3	2	88	44	76	38	31	16	0	0	0	0	2,68
Převažující potřeba obnovy či pěstebního zásahu	18	9	119	60	58	29	3	2	0	0	0	0	2,23
Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy	19	10	43	22	32	16	24	12	5	3	75	38	2,62
Průměrný kvalitativní stav technických prvků	8	4	28	14	47	24	32	16	5	3	78	39	2,98

(Metodická poznámka: z důvodu zaokrouhlení % na celé čísla, může součet % v řádcích nabývat hodnot 99-101 %)

Komentář a interpretace:

Prostorová struktura vegetačních prvků

- Celkem na 40 % ploch sídelní zeleně je velmi vhodná prostorová struktura vegetačních prvků (= součet stupeň 1 + stupeň 2). Tj. pouze dvě pětiny ploch městské zeleně má odpovídající prostorovou strukturu.
- V případě 35 % ploch (stupeň 3) je vhodné provést dílčí úpravu prostorové struktury (dosadby, probírky, odclonění apod.).
- Počet ploch s nevhodnou a zcela nevhodnou strukturou je 48 ploch (25 %) – tyto plochy měly být předmětem řešení a dalších úprav.

Druhovú struktura dřevin

- Použití vhodných druhů dřevin na dané podmínky i na danou funkci je v případě 66 % ploch zcela vhodné (= součet stupeň 1 + stupeň 2). Tj. téměř dvě třetiny ploch městské zeleně má odpovídající druhovou strukturu.
- V 22 % případů (stupeň 3) a 7 % případů (stupeň 4+5) jsou **žádoucí až nutné dílčí úpravy druhové skladby** (dosadby a náhrady jiných druhů). Postupná náhrada a doplnění vhodných druhů je důležité především ve vazbě na **probíhající klimatickou změnu a adaptaci měst na tuto změnu**.

Věková struktura dřevin

- Pouze 10 % ploch (= součet stupeň 1 + stupeň 2) má **vhodnou** věkovou strukturu (dostatečné množství mladých generací dřevin). **Pouze** na těchto plochách je zajištěna plnohodnotná generační obměna dřevin.
- Na 47 % ploch je věková struktura hodnocena stupněm 3, tedy: převažují dospělé stromy, v segmentech plochy jsou však významné dílčí obnovy (dosadby nových dřevin). Kontinuální generační obměna není zajištěna celoplošně. Na těchto plochách jsou tedy **nutné průběžné koncepční lokální dosadby**.
- Zastoupení stupně 4 a 5, tedy nevhodná věková struktura, je 38 %. Na těchto plochách zcela převažují dospělé či přestálé stromy a nové výsadby jsou pouze ojedinělé. Jedná se o běžný jev na starších plochách zeleně. U těchto ploch je **vážně ohrožena jejich další existence, stabilita a perspektiva = nutné dosadby vhodných druhů. = více jak třetina ploch zeleně v Jeseníku stárne bez adekvátní generační obměny.**

Převažující pěstební a zdravotní stav dřevinných vegetačních prvků

- Celkem 31 % ploch bylo hodnoceno kvalitativním stupněm 1 nebo 2 (převažující kvalita je velmi vysoká).
- V případě 60 % ploch (kvalitativní stupeň 3) jsou dílčí nedostatky v kvalitě.
- **Pouze 5 % ploch** bylo hodnoceno stupněm 4 nebo 5 – zde je **nezbytná plošná náprava** tohoto stavu.
- Podíl kvalitativního stupně 4 a 5 je ovlivněn také dalšími faktory:
 - nevhodná věková struktura, nízká kvalita udržovací péče, vysoká potřeba obnovy či pěstebního zásahu apod.

Průměrná kvalita udržovací péče

- Téměř polovina ploch (46 %) bylo hodnoceno stupněm 1 a 2.
- 38 % ploch bylo hodnoceno stupněm 3. Vegetační prvky na těchto plochách vykazují znaky údržby s dílčími nedostatky ať už se jedná o v našich městech „běžné“ nedostatky či absenci některých potřebných činností apod. Většina pracovních operací je soustředěna na kosení trávníků, údržba ostatních typů vegetačních prvků není na těchto plochách vždy zcela adekvátní.
- 16 % ploch (stupeň 4 a 5) vykazuje již převážně závažné nedostatky v udržovací péči či její absenci. Nutno dodat, že se většinou ale jedná o odlehlé a nevyužívané plochy kategorie „O“ (tj. jiné/ostatní plochy) typu proluky, okrajové nevyužívané porosty, plochy bez funkční náplně a využití apod. Nízkou intenzitou péče či její dílčí absenci nelze ve spoustě těchto ploch definovat jako chybu udržovací péče.

Převažující potřeba obnovy či pěstebního zásahu

- Celkem **69 % ploch hodnoceno stupněm 1 nebo 2**. Na těchto plochách je potřeba provést minimální zásahy nebo pouze zásahy týkající se např. pouze několika vybraných stromů či jejich skupin (= zásah či kácení vyžaduje pouze několik málo jedinců, nikoliv plocha jako celek), nutná však pravidelná detailní kontrola stavu stromů.
- V případě **29 % ploch (stupeň 3)** je již nezbytné provést **dílčí zásahy** (důsledná kontrola stavu všech stromů, časté pěstební opatření na více dřevinách, vazby, dílčí kácení, řezy apod.).

- V případě **2 %** ploch (stupeň 4 a 5) je **vysoká potřeba** obnovy či pěstební zásahu nezbytné ke **stabilizaci** plochy jako celku.
- *Metodická poznámka: **pozor:** jedná se o výsledky rámcového hodnocení (= indikují převažující stav dřevin na dané ploše zeleně). Nejedná se o výsledky detailního hodnocení každého stromu – provozní bezpečnost jednotlivých stromů nebyla posuzována – není předmětem tohoto typu dokumentu. = i na ploše hodnocené stupněm 1 (převažující stav velmi kvalitní), se může nacházet např. jeden, dva, pět, deset... (menší množství) poškozených stromů či stromů vyžadující kácení či jiný pěstební zásah).*
 - **Zhodnocení provozní bezpečnosti jednotlivých dřevin na území města je předmětem dendrologického průzkumu (inventarizace a hodnocení stavu dřevin a jejich provozní bezpečnosti) nikoliv tohoto generelu zeleně).**

Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy

- Celkem v 38 % případů nebyly tyto prvky potřebné pro plnění funkce plochy zeleně a nebyly tak hodnoceny (ochranná zeleň, zeleň dopravních staveb apod.).
 - V případě, kdy tyto prvky byly potřebné pro plnění dané funkce plochy zeleně, byla jejich potřebná přítomnost průměrná až nadprůměrná, stejně tak jejich kvalita. Na 31 % - 42 % ploch (stupeň 3-4-5), dožívající prvky a vybavenost či jsou nedostatečně zastoupeny. Na těchto plochách by byla žádoucí postupná obnova vybavenosti.

6.4. HODNOCENÍ STABILITY PLOCH SÍDELNÍ ZELENĚ

Stabilita ploch veškeré zeleně - BEZ rozlišení majetkových vztahů					
Celková stabilita plochy		Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)
N	nestabilní	81	37	911 524	35
S	stabilní	139	63	1 669 623	65
Celkem		220	100	2 581 147	100

Komentář a interpretace:

- Z hlediska četnosti i výměry v systému zeleně **převažují** plochy plnící své funkce – tedy plochy **stabilní** (63 % ploch z hlediska četnosti, 65 % ploch z hlediska výměry).
- **37 % ploch** je hodnoceno jako plochy **nestabilní**:
 - důvodem nestability je kombinace nízkých kvalitativních hodnot jednotlivých výše hodnocených indikátorů.

Stabilita ploch sídelní zeleně - POUZE plochy zeleně v majetku nebo v částečném majetku města JESENÍK.					
Celková stabilita plochy		Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)
N	nestabilní	77	39	547 809	31
S	stabilní	122	61	1 202 270	69
Celkem		199	100	1 750 079	100

Komentář a interpretace:

- Z hlediska četnosti i výměry v systému zeleně **převažují** plochy plnící své funkce – tedy **plochy stabilní** (61 % ploch).

- **77 ploch (39 %) je hodnoceno jako plochy nestabilní:**
 - celkem se jedná o 54,78 ha ploch
 - jedná se o cca 10 % větší podíl nestabilních ploch, než je průměrem na dosud analyzovaných městech⁶¹.
 - důvodem nestability je kombinace nízkých kvalitativních hodnot jednotlivých výše hodnocených indikátorů
 - tyto plochy by měly být předmětem zájmu správy zeleně i územního plánování – **stabilizace ploch**, nová funkce a náplň ploch, dosadby, využití jako územní rezervy pro další rozvoj systému zeleně apod.
- Pozor: v případě nedostatečné péče a nerespektování navržených opatření a zásahů, se mohou doposud stabilní plochy přesunout do ploch nestabilních a to střednědobém (v některých případech i v krátkodobém) časovém horizontu.
 - **Pro udržení stability je tedy nutné tedy směřovat opatření a zásahy i do ploch nyní stabilních.**
 - Pro obecnou strategii plánování těchto opatření, zásahů, změna a rozvoje systému zeleně jako celku jsou klíčové informace obsažené v kapitole 7.4. *NÁVRH OPATŘENÍ NA ÚROVNI JEDNOTLIVÝCH ZÁKLADNÍCH PLOCH ZELEŇ* Pro plánování již konkrétních opatření nutno využít informace z tabulkového hodnocení jednotlivých ploch (viz Příloha: 01). - resp. práce s těmito atributy u každé jednotlivé plochy individuálně.

Stabilita ploch sídelní zeleně v jednotlivých katastrálních územích:

Stabilita ploch sídelní zeleně v jednotlivých k.ú. - POUZE plochy zeleně v majetku nebo v částečném majetku města JESENÍK				
Katastrální území	Celková stabilita plochy	Četnost (ks)	Četnost (%)	Výměra (m2)
Jeseník	nestabilní	64	40,5	452 018
	stabilní	94	59,5	899 734
Bukovice u Jeseníka	nestabilní	13	36	95 791
	stabilní	23	64	267 386
Seč u Jeseníka	nestabilní	0	0	0
	stabilní	5	100	35 150
Celkem		199		1 750 079

- v případě, že se plocha nacházela na víc k.ú., bylo hodnocení vztaženo k tomu k.ú., v kterém byla převažující částí. % v tabulce udávají, kolik % ploch v konkrétním katastrálním území je stabilních a kolik nestabilních.
- Nutné upozornit na katastrální území s vysokým podílem nestabilních ploch zeleně:
 - Jeseník (40,5 % ploch nestabilních)
 - Bukovice u Jeseníka (36 % ploch nestabilních)

⁶¹ ŠIMEK, P; ŠTEFL, L. 2024. Plní sídelní zeleň vždy svoji funkci?. Zahradnictví = Záhradníctvo : Měsíčník pro profesionální zahradníky. Odborný recenzovaný časopis. 23(3), 46–50. ISSN 1213-7596.

6.5. KVALITATIVNÍ HODNOCENÍ STROMOŘADÍ

Analýza stromořadí - stabilita						
Majetek města	Celková stabilita stromořadí		Četnost (ks)	Četnost (%)	Délka (m)	Délka (%)
ANO	N	nestabilní	0	0	0	0
	S	stabilní	7	100	970	100
Celkem majetek ANO:			7	100	970	100
ČÁSTEČNĚ	N	nestabilní	0	0	0	0
	S	stabilní	2	100	1 301	100
Celkem majetek ČÁSTEČNĚ:			2	100	1 301	100
NE	N	nestabilní	0	0	0	0
	S	stabilní	1	100	357	100
Celkem majetek NE:			1	100	357	100

JESENÍK										
Hodnocený atribut	1		2		3		4		5	
	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)
Věková struktura	2	22	2	22	3	33	2	22	0	0
Převažující potřeba obnovy či pěstební zásahu	2	22	5	56	2	22	0	0	0	0

Komentář a interpretace:

- Všechna stromořadí jsou stabilní, **nestabilní stromořadí nejsou zastoupena**.
- Vysoký je podíl však stromořadí stárnoucích (celkem 22 % věková struktura 4).
- Z hlediska potřeby pěstebních zásahů jsou důležité výchovné a rozvojové zásahy do mladých stromořadí (rozvojová péče, odstranění kotvení, výchovné řezy, **zapěstování podchozí a podjezdové výšky**), tak především pěstební opatření (řezy, dílčí kácení) v stromořadích dospělých a stárnoucích. Detailněji viz tabulka a jednotlivé hodnocené stromořadí v příloze dokumentu.
- V případě části stabilních stromořadí je nezbytné provést **potřebná pěstební opatření**, popřípadě provést **náhrady** segmentů jednotlivých stromořadí (viz tabulkové přílohy jednotlivých ploch – Příloha: **01. Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje**) tak, aby byla jejich stabilita i nadále zachována.

V případě nedostatečné péče a nerespektování navržených opatření a zásahů, se mohou doposud stabilní stromořadí přesunout do stromořadí nestabilních a to střednědobém (v některých případech i v krátkodobém) časovém horizontu.

B.							

**část: návrh systému
sídelní zeleně**

7.

**návrh rozvoje sídelní zeleně města
Jeseník**

B. ČÁST: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ

7. NÁVRH ROZVOJE SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

- Grafické znázornění rozvoje **sídelní zeleně města Jeseník** a jeho lokalizaci na podkladu katastrální mapy vymezuje grafická část této práce, konkrétně:
 - **Výkres 02. Návrh rozvoje městské zeleně města Jeseník.**
- Konkrétní popis navržených zásahů a opatření vyplývá z podrobných hodnotících tabulek nesoucích informaci o každé z 220 hodnocených ploch zeleně a 10 stromořadí jsou obsaženy v tabulkové příloze této práce, konkrétně:
 - **Příloha: 01. Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje.**
- Grafickou podobu a principy rozvoje vybraných ploch zeleně poté detailněji prezentuje:
 - **Příloha 02: Inspirativní tabule rozvoje a možného řešení vybraných ploch veřejné zeleně**

7.1. STRATEGIE ROZVOJE MĚSTSKÉ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

aneb

„MĚSTO S DOBROU ZELENÍ – MĚSTO, KDE SE DOBŘE ŽIJE“

Vlastní rozvoj městské zeleně města Jeseník se bude odehrávat v rámci několika různých tematických oblastí, řešících kvalitu a stabilitu ploch stávajících, jejich funkční přeměnu či tvorbu ploch zeleně zcela nových. Jednotlivé činnosti vymezuje níže uvedené schéma.

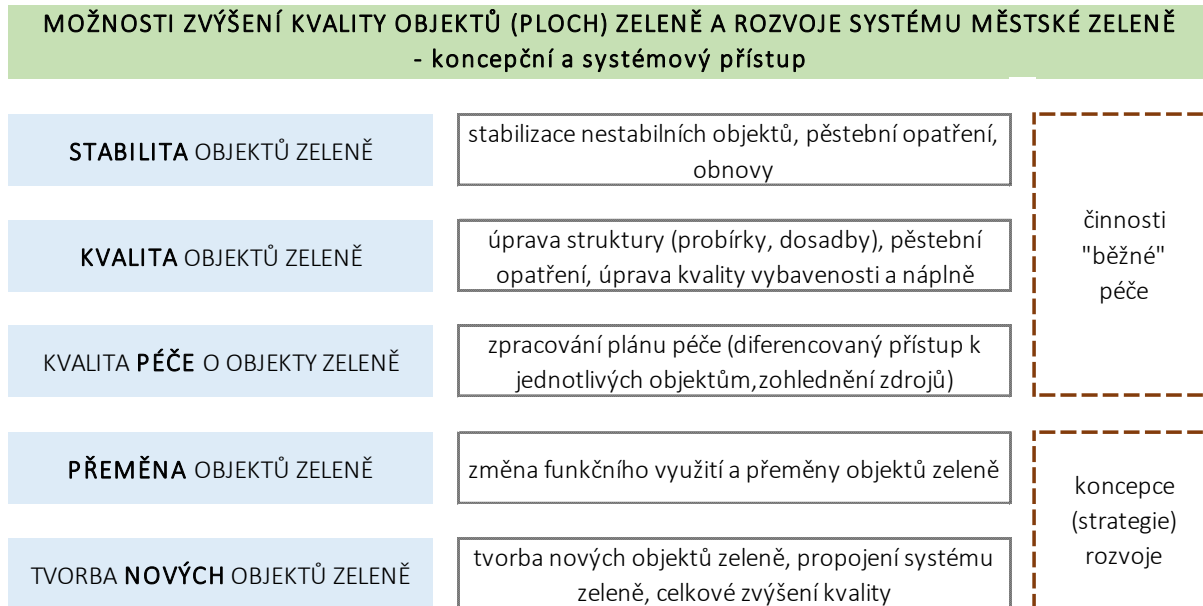

Schéma možností (činností) vedoucích ke zvýšení kvality objektů (ploch) zeleně a rozvoje systému městské zeleně – koncepční a systémový přístup.

- Předmětné schéma dokládá, že **významná část kvalitativních aspektů** ploch městské zeleně je **primárně ovlivněna** činnostmi „běžné“ **udržovací péče**.
- Tvorba nových objektů a přeměna stávajících objektů zeleně je obvykle předmětem strategických a koncepčních dokumentů.

- Všechny tyto činnosti představují základní činnosti managementu ploch městské zeleně.
- Takto strukturovaný přístup může napomoci nastavit adekvátní postupy a z nich vyplývající potřebné činnosti pro správce zeleně jednotlivých měst, a současně usnadnit komunikaci správců zeleně se souvisejícími obory (městské a územní plánování, participace veřejnosti, politická angažovanost apod.).

7.2. ROZVOJOVÉ OSY A UZLY SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELEŇ

- U objektů zeleně lze rozpoznat jejich dvojí aspekt existence. Individuální aspekt je dán především vymezením jejich funkce v konkrétním prostoru. Systémový aspekt je odvozován od jejich role, kterou hrají v systému sídelní zeleně.

Individuální aspekt základních ploch

V prostorové mozaice se jednotlivé základní plochy od sebe liší:

- vlastnostmi ekologickými (schopností sdružovat taxony do odlišných společenstev) a prostorovými (konfigurací reliéfu, hydrickým gradientem, výškovým gradientem apod.),
- funkčním potenciálem (přirozenými předpoklady plnit určité požadované funkce)
- mírou uplatnění potenciálu při dnešním využití území,
- mírou uplatnění potenciálu v navržené prostorové koncepci (stabilita nebo nestabilita plochy).

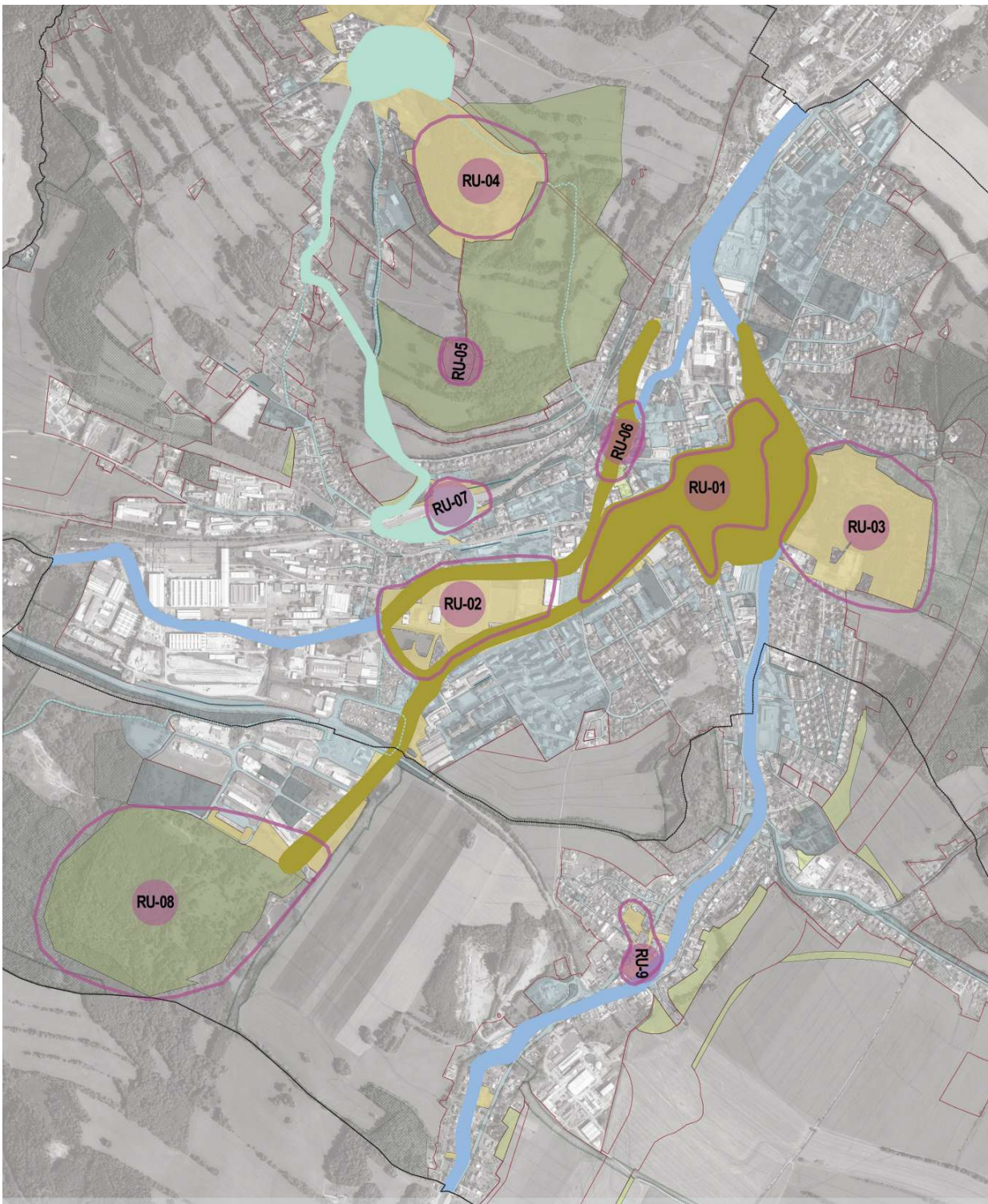
Systémový aspekt základních ploch zeleně

- Systémový aspekt zohledňuje funkci každé individuální základní plochy jako součásti systému zeleně. Zachycuje prolínání jednotlivých dominantních funkcí v prostorově spojitém systému rozvojových os a rozvojových uzlů v rámci urbánní osnovy a rozvíjí prostorové rozmístění ploch zeleně a jejich dominujících funkcí ve vazbě na společenskou poptávku po těchto funkcích.
- Kvalitu a význam ZPZ neurčují jen jejich vlastnosti, ale i jejich umístění v urbánní osnově sídla, kterou se rozumí prostorově spojitá a v čase trvalá, funkčně uspořádaná síť zastavěných a nezastavěných prostorů, která uspokojuje potřeby obyvatel.
- Jednotlivé ZPZ (stabilizované i navržené) spolu prostorově a funkčně souvisí a vytvářejí logický prostorový systém, který prorůstá organismem města a je velice často funkčně napojen na vodohospodářskou strukturu v sídle. Je protívahou zastavěným plochám, dotváří je někdy svou jednotou, jindy kontrastem. Návrh SSZ se opírá o vymezení rozvojových os a rozvojových uzlů systému sídelní zeleně.
- **Rozvojové osy** systému sídelní zeleně představují systém budovaný vzájemnými prostorovými i funkčními vazbami mezi jednotlivými základními plochami zeleně, resp. objekty zeleně. Do takto definovaných a vymezených os systému sídelní zeleně jsou prioritně směřovány rozvojové strategie. Nejen proto jsou nazvány jako "rozvojové osy systému sídelní zeleně". Soustava rozvojových os se opírá o významné (zpravidla historicky vyvinuté) objekty zeleně, které navazují na krajinné struktury v širším zájmovém území města.
- **Rozvojové uzly** představují významná rozvojová území, ve kterých se často kříží rozvojové osy systému zeleně různého významu. Rozvojové uzly jsou území, která jsou zvláště významná z hlediska prostorových souvislostí systému zeleně. Rozvojové uzly jsou také zpravidla tvořeny základními plochami zeleně.

Vymezení rozvojových os a uzlů sídelní zeleně je koncepčním krokem navrhování SSZ, kterým se vymezuje základní struktura SSZ. Průběh rozvojových os je dán přírodními podmínkami, historickým vývojem sídla a funkčními vztahy. Velmi často jsou atributy ZPZ ve vymezených rozvojových osách relativně homogenní. Tato skutečnost umožňuje stanovit jejich převládající funkci, případně stanovit jednotnou (podobnou) rozvojovou strategii pro skladebné prvky (ZPZ) na rozvojové ose. Takto je usnadněna optimalizace zastoupených funkčních typů zeleně v rozvojových osách systému sídelní zeleně s důrazem na jejich benefity a ekosystémové služby (funkce) a poptávku po nich.

Pokud v systému zeleně dochází k částečnému prostorovému překryvu rozvojových os a biokoridorů územního systému ekologické stability, předpokládá se dále návrh opatření zejména v podobě pěstebních a výchovných zásahů podporujících obnovu přirozených společenstev odpovídajících příslušným biogeografickým podmínkám v biocentrech a možnost jejich šíření prostřednictvím biokoridorů regionální, popř. nadregionální úrovně ÚSES.

Na následující straně je zjednodušené schéma, ukazující hlavní rozvojové osy a uzly systému sídelní zeleně města Jeseník.

Zjednodušené schéma, ukazující hlavní rozvojové osy (= RO) a rozvojové uzly (RU, růžová barva) systému sídelní zeleně města Jeseník. Detailně viz VÝKRES 05: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ (1: 4 000). Základní popis a komentář následuje níže.

ROZVOJOVÉ OSY SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

Rozvojové osy a uzly systému sídelní zeleně města Jeseník znázorňuje **VÝKRES 05: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ**.

Jednotlivé rozvojové osy a rozvojové uzly se často **vzájemně překrývají**.

Rozvojová osa 01: "říční krajina" města (řeka Staříč, Bělá a na ně navázané plochy)

Hlavní funkce osy: osa přirozeného propojení města, rekreační, ekologická (ekosystémové služby)

Popis, principy rozvoje a doporučení: Jedná se o osu prostupující celým městem z jihu až na sever a pokračující dále do krajiny. Osa je utvářena řekou Bělá, Staříč a jejich přítoky. Tok Bělé má charakter horské bystřiny – rychlý tok s členitým balvanitým korytem v úzkém údolí s vysokým sklonem. V rámci intravilánu města je řeka regulovaná v závislosti na intenzitě zástavby. Střídavě se vyskytují pasáže technicky regulované (s řadou opěrných zdí) a technické v kombinaci s přírodě blízkými břehy. Tok v intravilánu z větší části lemuje silnice č. 44 z levé strany a ulice Nábřežní ze strany pravé. Přístup k vodě pro uživatele je omezený na lávky a mosty. Pěší propojení podél řeky je v úseku z ulice Nábřežní přes Smetanovy sady po Ovčí lávku.

Levostranným přítokem řeky je potok Staříč, který má charakter podhorského toku. V rámci zastavěného území je regulován do technického, místy i přírodě blízkého koryta. Z kraje zástavby protéká Staříč průmyslovou zónou, kde je recipientem řady drobných vodních toků. V delším úseku kolem sídliště Lipovská a podél ulice Vodní má tok potenciál pro větší pobytovou funkci.

Doporučení: Provést opatření v příměstské krajině a volné krajině (extravilánu). V samotném intravilánu se věnovat zejména tématu zapojení vodních toků do veřejného prostoru:

- nadále podporovat **prostupnost** sídlem podél toků a napříč;
- umožnit krátkodobou i dlouhodobou **rekreaci** v území, doplnit prvky vybavenosti a vegetaci;
- lokálně vodu **zpřístupnit** (vzhledem k bystřinnému charakteru řeky spíše v podobě lávek / platform / vyhlídkových míst, případně lavičkami na hraně koryta; u potoka na vybraných místech možné i bližší zpřístupnění).

V rámci intravilánu vytipováno několik místa s celoměstským významem pro vytvoření pobytových „uzlů“ podél vody pro krátkodobou či dlouhodobou rekreaci = významné plochy bezprostředně navazující na vodní tok (potenciál změny). Tyto plochy jsou nebo by měly být propojeny = funkční propojení + chybějící propojení (bariéra v území).

Pobytovost doporučujeme řešit souběžně a koordinovaně s revitalizací po povodni a protipovodňovými opatřeními, ideálně v rámci mezioborové spolupráce vodohospodářů, krajinářských architektů a architektů.

Detailní popis doporučení viz popis jednotlivých ploch ležících na této ose – viz

- **PŘÍLOHA: 01 DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE** (

Grafické ukázky možného řešení rozvoje osy, základní popis, souvislosti: viz

- **PŘÍLOHA 02: INSPIRATIVNÍ TABULE MOŽNÉHO ŘEŠENÍ VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ**

Rozvojová osa 02: osa prostupnosti města

Hlavní funkce osy: osa městského parteru (tranzitní), rekreační, sportovní, ekologická

Popis, principy rozvoje a doporučení: jedná se o pěší tranzitní osu propojující historické centrum, sportovní areál a příměstské rekreační a sportovní oblasti – osa zajišťuje průchodnost území kvalitním prostředím se snahou o

minimalizaci kolizí s dopravou. Osa se v částech překrývá s rozvojovou osou 01: "říční krajina" města (viz výše). Součástí osy je i historické centrum města které je důležité pro rekreační vyžití. Osa je vymezena menšími i většími plochami zeleně které v segmentu ve větší či menší vzdálenosti doprovázejí vodní tok Bělé a Staříče, nebo s tímto tokem paralelně územím procházejí. Cílem osy je rozvinout možnost průchodu téměř „celým“ městem s minimálním konfliktem (kolizí) s dopravou, v prostředí tvořeným s větším podílem kvalitní zeleně. Osu nelze chápat jako pouhou pěší spojnici mezi bodem A a bodem B vymezenou jednou konkrétní „cestou“, ale je nutno ji chápat jako SOUSTAVU ploch zeleně, která prochází územím a kterými lze projít předmětným územím projít. Definován tak není konkrétní „chodník“ v území, ale soustava ploch. Toto propojení v rozvoji dále rozvíjet a kultivovat. Na plochu se napojují další plochy zeleně a pěší i cyklo osy.

Doporučení: Stabilizovat nestabilní plochy zeleně na předmětné ose, zvýšit kvalitu vybavenosti, důsledná kontrola stavu stromů a provádění péstebních opatření, přeměna funkčních typů dle návrhové části, udržování ploch přehledných (pocitově „bezpečných“). Sjednocování mobiliáře, povrchů, vybavenosti, charakteru zeleně.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

Rozvojová osa 03: Lázeňská osa

Hlavní funkce osy: rekreační, pěší propojení města s lázněmi (tranzitní), ekologická

Popis, principy rozvoje a doporučení: osu tvoří pěší propojení mezi městem a areálem Priessnitzových lázní pomocí menších ploch zeleně s možností zastavení/odpočinku. Vlastní propojení by mělo procházet kvalitním a kultivovaným prostředím v minimálním konfliktu s dopravou (chodníky, pěšiny, zeleň, vybavenost). Alternativní pěší propojení tvoří také turistické stezky procházející územím, např.: „muzikantská stezka“.

Doporučení: Stabilizovat nestabilní plochy zeleně na předmětné ose, zvýšit kvalitu vybavenosti – zejména se zaměřením na odpočinek, důsledná kontrola stavu stromů a provádění péstebních opatření a udržování ploch přehledných (pocitově bezpečných), důsledná udržovací péče o zeleň a související údržba ploch (čistota, odpadky). Sjednocování mobiliáře, povrchů, vybavenosti, charakteru zeleně.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

ROZVOJOVÉ UZLY SYSTÉMU SÍDELNÉ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK

RU_01: Širší historické centrum města

Plochy: 1 U, 9 T, 10 ZD, 11 U, 12 U, 13 ZC (převod na U), 17 ZK, 18 U, 19 U, 20 ZK, 21 ZD, 22 P, 23 ZK, 24 U, 25 P, 26 VD, 28 ZC, 29 ZB, 30 O (převod na U), 32 O (převod na U), 33 ZD, 34 U, 35 T, 36 ZB, 37 ZC, 39 O, 40 U, 43 ZK, 44 ZB, 73 U, 85 ZK

Cíl: Sjednocení charakteru ploch (vybavenost, mobiliář, povrchy, systém značení, charakter zeleně a úroveň péče), jejich vzájemné propojení – posílení pěšího propojení v návaznosti na osu prostupnosti města, doplnění vybavenosti. Zkvalitnění městského centra, reprezentativní funkce, kulturní a historický význam, přímá vazba na lázeňství (centrum lázeňského města, turismus...).

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_02: Sportovní zázemí města

Plochy: 45 ZV, 61 ZB, 62 O (převod na R), 63 ZS, 64 ZS, 65 ZD, 107 ZV, 108 ZD, 112 O (převod na U), 114 ZD, 116 O (převod na ZC), 117 R, 118 ZC, 119 ZK, 120 U, 121 U

Cíl: 1) komplexní rozvoj sportovních areálů, dovybavenost ploch v části u cyklostezky a řeky Staříč. 2) Zkvalitnění veřejného prostoru – doplnění v okolí vodních ploch o volnočasové prvky a aktivity. Současně sjednocování charakteru lokality, koordinace jednotlivých plánovaných akcí a úprav. Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_03: Smetanovy sady a přilehlý lesopark

Plochy: 125 ZC, 126 ZD, 127 P

Cíl: ochrana a koncepční rozvoj celoměstsky významného parku a navazujícího lesoparku, rozvoj rekreační funkce v „přírodním“ prostředí propojení města s okolní krajinou.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_04: Areál lázní

Plochy: 157 P, 153 ZC, 155 ZC, 156 U, 158 P, ST 3

Cíl: ochrana a koncepční rozvoj celoměstsky významného areálu lázní, včetně jeho parků a doprovodných ploch, rozvoj rekreační funkce v „přírodním“ prostředí propojení lázní s okolní krajinou i městem.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_05: Vyhlídky

Plochy: N3KR

Cíl: Celková kultivace prostoru na základě zpracované krajinářské studie „Přední vršek“ za respektování ducha místa, historické a krajinářské souvislosti a pohledových vazeb.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch – Nové plochy).

RU_06: Odpočinek cyklostezka, zastavení u Staříče

Plochy: 45 ZV, 47 O (převod na U), 51 KE, 52 U,

Cíl: vzájemné funkční propojení, doplnění vybavenosti s možností krátkodobé rekreace. Jedná se průnik rozvojové osy 01 (říční krajina města) a osy 02: osa prostupnosti města. Vytvoření kvalitních ploch zeleně s rekreační funkcí v dotyku s řekou Staříč – to vše na ploše kterou prochází cyklostezka, pěší spojnice a hlavní rozvojové osy města.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_07: Nádraží

Plochy: 54 T, 56 T, 57 ZD, 60 ZB

Cíl: Dle studie „Předprostor nádraží“ a jejího následného rozpracování celková úprava veřejného prostoru a doplnění vybavenosti.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_08: Areál individuálních sportů

Plochy: 140 O, 141 O (převod na KR), 176 R, N1 KR (propojení na 114 ZV)

Cíl: Rozvoj rekreační funkce v „přírodním“ prostředí. Rekreační plochy na plochách přírodních.

Rozvoj rekreační funkce v návaznosti na již zpracovanou studii Aréna individuálních sportů Jeseník.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

RU_09: Rekreační Šumperská

Plochy: 77 ZD, 134 ZV, 213 U, 214 ZD, 219 U, N1 KR

Cíl: Rozvoj rekreační funkce v „přírodním“ prostředí.

Principy rozvoje a konkrétní doporučení uvedeny u jednotlivých ploch v **příloze 01** (databáze ploch).

7.3. NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ**Popis systému sídelní zeleně jako celku s vymezením významu jednotlivých rozvojových os a uzlů pro celý systém**

- Systém sídelní zeleně měst Jeseník je tvořen celkem 220 základními plochami zeleně sídelní zeleně.
 - Z nich z hlediska četnosti dominují funkční typy parkově upravené plochy, zeleň dopravních staveb a zeleň Ostatní (specifické nezařaditelné plochy, proluky, lado, „zbytkové“ plochy). Parky a parkově upravené plochy tvoří celkem 21,5 % (intravilán, resp. zastavěné území a zastavitelné plochy) z výměry veškeré zeleně (vysoké číslo). Klíčový podíl na rozloze parků zastávají zejména Smetanovy sady, a oba lázeňské parky (zcela specifický charakter pro město Jeseník – lázeňské město). Vysoká rozloha (podíl na výměře) je taky u zeleně obytných souborů (= rozsáhlé komplexy sídlišť), dále pak u funkčního typu zeleň dopravních staveb (ulice a jejich vegetační doprovody ve všech částech města).
 - Na tyto plochy sídelní zeleně navazují i významné plochy zeleně krajinné.
 - Z krajinné zeleně je pro rekreační využití a propojení města s okolní krajinou zcela klíčová rozlehlá lokalita Křížový vrch (plocha 161 U) a křížová cesta (plocha 128 KR). Interakce města s okolní krajinou je dále umožněna pomocí pohledových zelených horizontů (stabilizační vegetace svahů, jedná se o plochy KE: 51, 194).
- Propojení Priessnitzových lázní s městem je velmi pozitivně ovlivněno pomocí stromořadí. Jedná se celkově o tři stromořadí (o celkové délce téměř 1,54 km).
- Cílem návrhu systému sídelní zeleně je kultivace vzájemných vztahů mezi jednotlivými plochami sídelní i krajinné zeleně a stromořadími. Tato kultivace vzájemných vztahů (tj. rozvoj těchto ploch a stromořadí) má směřovat k vytvoření funkčního a stabilního systému sídelní zeleně, který tak vytvoří stabilní a přívětivé městské prostředí, respektující klíčové danosti místa, soudobé potřeby obyvatel města, a současně plnící škálu multifunkčních tzv. ekosystémových služeb a benefitů sídelní zeleně. Zcela stěžejní je poté zvýšení odolnosti města k mírnění následků negativních projevů klimatické změny (adaptace sídelní zeleně a městských prostor, ve specifickém případě města Jeseník také hospodaření s dešťovou vodou a eliminace rozsahu škod povodní) a ekologická funkce sídelní zeleně. Návrh se odehrává jak v rozvoji jednotlivých ploch a stromořadí (viz příloha 01), přes doporučení systémová a koncepční, návrh nových ploch zeleně (v řešeném území bylo navrženo celkem 8 nových ploch sídelní či krajinné zeleně), až po návrh rozvojových os a rozvojových uzlů, které zdůrazňují hlavní principy systémového rozvoje sídelní zeleně v rámci celého města.

- Celkem byly vymezeny **tři rozvojové osy**, které kladou důraz jak na ekologickou, tak rekreační funkci zeleně. Jedná se o rozvojové osy:
 - Rozvojová osa **01**: „říční krajina“ města (řeka Staříč, Bělá a na ně navázané plochy)
 - Rozvojová osa **02**: osa prostupností města (aneb z historického centra přímo ke sportu a rekreaci)
 - Rozvojová osa **03**: Lázeňská osa (z nádraží zelení přímo do lázní)
- V systému sídelní zeleně bylo dále navrženo následujících **devět rozvojových uzlů**. Ty jsou víceméně rozmístěny v celém řešeném území. Jedná se o rozvojové uzly:
 - RU_01: Širší historické centrum města
 - RU_02: Sportovní zázemí města
 - RU_03: Smetanovy sady a přilehlý lesopark
 - RU_04: Areál lázní
 - RU_05: Vyhlídka
 - RU_06: Odpočinek cyklostezka (zastavení u Staříče)
 - RU_07: Nádraží
 - RU_08: Areál individuálních sportů
 - RU_09: Rekreační Šumperská

Jednotlivé rozvojové osy a rozvojové uzly se často vzájemně překrývají.

Návrh funkčního využití všech ZPZ, a to jak stávajících, tak nově navrhovaných

- Pro každou z hodnocených ploch byl navržen funkční typ zeleně.
 - Funkční typ zeleně *„je oborový termín používaný pro upřesnění hlavní funkce základní plochy zeleně. Hlavní funkce je označení převládajících procesů a jevů, které souvisí s využíváním základní plochy zeleně“*.⁶²
 - Detailně viz Příloha 01.
- U těch základních ploch sídelní zeleně, u kterých byl stávající funkční typ v rozporu s požadavkem na funkční využití plochy v „cílovém“ stavu. Byla navržena změna tohoto funkčního typu, definován funkční typ nový a pospány doporučení směřující k převodu na tento nový funkční typ.
 - Tohoto bylo navrženo celkům u 18 ti ploch.
 - Detailně viz kapitola 7.5.1 PLOCHY NAVRŽENÉ KE ZMĚNĚ FUNKČNÍHO TYPU ZELENĚ.
- U všech 8 nově navržených ploch sídelní či krajinné zeleně byl současně navržen jejich cílový funkční typ, včetně doporučení směřující k dosažení na tento nový funkční typ.
 - Mezi nové funkční typy patří především: parkově upravená plocha, zezeň obytných souborů, zezeň krajinná rekreační, zezeň ochranná, zezeň specifická lázeňská
 - Detailně viz Příloha 01. (část C) Nové plochy zeleně.

Návrh způsobu propojení systému zeleně sídla a krajinné zeleně, návaznost, event. překryv SSZ s ÚSES

- Systém sídelní zeleně zezeň do okolní krajiny **volně přechází**, propojení je pozvolné. Jednotlivé plochy zeleně na sebe navazují. V území je pouze malé množství „izolovaných“ ploch zeleně. Rozsáhlé plochy zeleně na okrajích města Jeseník (především pak rozsáhlé komplexy obytných souborů, případně

⁶² ŠIMEK, P. Městská zezeň. In ŠRYTR, P. *Městské inženýrství*: 2. 1. vyd. Praha: Academia, 2001. p. 183-225. ISBN 80-200-0440-82.

sportovních areálů, či nově vznikajících parkově upravených/rekreačních ploch) činní přechod do okolní krajiny zcela „nenáročný“. Přechod do okolní krajiny je dán především strukturou okolní krajiny (na intravilán, resp. nezastavěné území a zastavitelné plochy města navazují často lesní komplexy, protkány sítí pěšin a cest.

- Další významným prvkem propojujícím sídlo s okolní krajinou jsou Smetanovy sady, rozsáhlý park přecházející v okolní krajinu (Křížový vrch) či samotné Priessnitzovy lázně s na ně navazujícími parky. Další propojení města s okolní krajinou je umocněno v návrhové části pomocí několika rozlehlejších ploch přímo v dotyku s „přírodou“.
- Informace o skladebných prvcích ÚSES jsou obsaženy ve výkresové části tohoto dokumentu. Vodní plochy a toky v intravilánu i extravilánu města, stejně jako skladebné prvky ÚSES mají předpoklad (potenciál) i pro částečné využití člověkem (krátkodobá rekreace, situování podél „vycházkových“ pěších tras v krajině, pozitivní funkce zeleně – ekologické, mikroklimatické, hygienické, estetické a další...) v koexistenci s cílovým ekosystémem. Skladebné prvky ÚSES částečně navazují především na extravilán města. Navržený systém sídelní zeleně svými funkcemi a strukturou vzájemně podporuje ekologickou funkci a z tohoto pohledu je nutné jej vnímat jako infrastrukturu zajišťující propojení města s okolní krajinou a systémem ÚSES.
- S cílem většího propojení systému sídelní zeleně s okolní krajinou a dále k posílení ekologické funkce okolní zemědělské krajiny bylo navrženo:
 - Celkem 5 nových ploch (s označením funkčního typu Krajinná zeleň, ochranná zeleň a zeleň specifická lázeňská) kde je cílem rozvoj rekreační funkce, ochranné izolační funkce či snížení negativních dopadů budoucí dopravy.
- Návrh rozvoje systému sídelní zeleně je v souladu s principy rozvoje ÚSES, ochrany chráněných území a dalších přírodních hodnot území. Jednotlivé systémy na sebe vzájemně navazují, v částech se překrývají (bezkonfliktně) a vzájemně se propojují a podporují.

7.4. NÁVRH OPATŘENÍ NA ÚROVNI JEDNOTLIVÝCH ZÁKLADNÍCH PLOCH ZELENĚ

7.4.1. NÁVRH OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ ZÁKLADNÍ PLOCHY ZELENĚ

- Databáze hodnocení jednotlivých ploch zeleně (= [příloha: 01. Databáze \(tabulky\) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje](#)) nesou rámcové informace o charakteru či míře potřeby rozvoje každé konkrétní plochy zeleně a dále ideu jejího cílového stavu.
- Návrhy zásahů vyplývají z jednotlivých hodnocených kvalitativních atributů:
 - např. je-li prostorová struktura hodnocena body 3,4 či 5 – je nutné ji upravit.
 - např. je-li věková struktura dřevinných vegetačních prvků hodnocena stupněm 4 či 5 je nezbytné obnovit stávající generaci novou výsadbou apod.
- Vlastní rozvoj plochy zeleně či její stabilizace jsou upřesněny dále pomocí dalších několika atributů (viz tabulka níže).
 - V případě potřeby individuálního upřesnění rozvoje je použita kolonka „Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář...“

ROZVOJ								
Intenzitní třída údržby -	Převažující potřeba či pěstební zásahu	Prostor pro nové výsadby stromů	Počet ks možných výsadeb stromů - odhad	Dosadby - Keře, skupiny a lemy keřů	Dosadby - Záhony květin	Změna funkčního typu zeleně (návrh)	Cílový stav plochy zeleně - návrh	Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně

Pro každou plochu zeleně jsou pomocí návrhových číselníků (detailně viz metodika) popsány a specifikovány potřebné kroky či zásahy rozvoje plochy, nebo je definována její finální podoba ("idea-cílový stav plochy") popřípadě je toto okomentováno slovně. Detailně viz Příloha: **01. Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje.**

7.4.2. NÁVRH CÍLOVÉHO STAVU JEDNOTLOVÝCH ZÁKLADNÍCH PLOCH ZELEŇ

- Pro každou plochu zeleně je navržena jedna z pěti kategorií, které zjednodušeně charakterizují **rozsah a závažnost případných zásahů, změn, opatření** apod. Podrobně jsou poté (pro každou plochu kde je to nutné) popsány tyto zásahy, opatření dosadby apod. v kolonce „Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně“).
- Použita byla následující stupnice:

Cílový stav plochy zeleně - náročnost, rozsah a závažnost potřebných zásahů/změn - hodnotící stupnice		
Body	Stav/Návrh	Popis stavu (návrhu)
1	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy ve velmi dobrém celkovém stavu.
	Návrh	Dosavadní udržovací péči a ojedinělými pěstebními zásahy udržovat ve stávajícím stavu .
2	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy v dobrém celkovém stavu.
	Návrh	Dosavadní udržovací péči a dílčími pěstebními zásahy udržovat ve stávajícím stavu . Dílčí udržovací dosadby zeleně možné a vhodné .
3	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy vykazující dílčí nebo středně závažné nedostatky v některém z hodnocených atributů. V některých případech plochy na počátku nestability.
	Návrh	Nutné provést dílčí zásahy, pěstební opatření, obnovy a výsadby .
4	Stav	Stávající funkční typ zeleně odpovídá cílovému funkčnímu typu. Plochy s velmi závažnými nedostatky v některých z hodnocených atributů nebo plochy nestabilní ve své funkci.
	Návrh	Nutné provést rozsáhlejší stabilizační a pěstební zásahy, dílčí či celkové obnovy a výsadby .
5	Stav	Stávající funkční typ zeleně neodpovídá cílovému funkčnímu typu. Často také plochy s velmi závažnými nedostatky v některých z hodnocených atributů.
	Návrh	Navrženo provést změnu stávajícího funkčního typu a s tím související zásahy, úpravy a výsadby .

VÝSLEDNÁ BILANCE

Cílový stav ploch zeleně - návrh - POUZE plochy sídelní zeleně v majetku nebo v částečném majetku města JESENÍK									
1		2		3		4		5	
Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)	Četnost (ks)	Četnost (%)
25	13	89	45	55	28	28	14	2	1
Výměra (m2)	Výměra (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)	Výměra (m2)	Výměra (%)
134 255	8	792 079	45	333 090	19	476 519	27	14 136	1

Komentář a interpretace:

- Celkem pro 25 ploch (13 %) byl navržen stupeň 1.
 - (8 % z hlediska výměry) tedy představuje **KVALITNÍ a FUNKČNÍ plochy veřejné zeleně**, které **nepotřebují žádný rozsahem významnější zásah, ale spíše několik dílčích a drobnějších zásahů**. Často jedná o plochy nově založené či o plochy po obnovách. U těchto ploch je nutné pokračováním stávající údržby či její dílčí úprava a tyto plochy i nadále udržovat v tomto dobrém stavu. Na několika těchto plochách je možno doplnit výsadbu (viz tabulky hodnocení jednotlivých ploch), na několika plochách je nutno v menším či větším množstevním rozsahu ošetřit stávající dřeviny (kácení, pěstební opatření, zapěstování apod.), doplnit vybavenost, opravit cesty apod.
 - (Pozor: velmi často se jedná o funkční typ zeleň dopravních staveb, kde z důvodu limitujícího prostorových podmínek, nedostatečného prostoru a dalších limitů, jsou natolik omezené možnosti pro další rozvoj plochy zeleně, že je doporučeno tyto plochy „pouze“ udržovat, nikoliv dále rozvíjet. Výsledný podíl tak může být touto skutečností „zkreslen“.
- Celkem pro 89 ploch (45 %) byl navržen stupeň 2.
 - U těchto **45 %** z hlediska výměry je nutné pokračováním stávající údržby či její dílčí úprava a tyto plochy i nadále udržovat v tomto dobrém stavu. Na těchto plochách je možno doplnit výsadbu (viz tabulky hodnocení jednotlivých ploch), na těchto plochách je nutno ošetřit stávající dřeviny (kácení, pěstební opatření, zapěstování apod.), doplnit vybavenost, opravit cesty apod.
- Celkem pro 55 ploch (**28 %**) byl navržen stupeň 3.
 - Tedy tato více než čtvrtina ploch (19 % z výměry) **zeleně vykazuje dílčí nedostatky v některém z hodnocených atributů**, které je potřebné napravit. Jednalo se především o horší prostorovou strukturu vzhledem k funkci plochy = potřeba úpravy struktury a dosadeb, nových funkčních výsadeb (stromy, clonící lemy keřů, zatraktivnění dosadeb, podsadby apod.), dále o obměnu či doplnění mobiliáře, vybavenosti, povrchů, změnu režimu udržovací péče nebo o obměnu částí dřevin. Nejčastěji se však jednalo o částečnou potřebu pěstebních opatření a zásahů do dřevin.
 - Na těchto 28 % ploch je tedy potřebné provést dílčí zásahy, změny, pěstební opatření či obnovy a dosadby. Část ploch již může být nestabilních. Na některých plochám mohou být tyto úpravy s rozsahem na výměry daných ploch již značně nákladné. Specifikace těchto zásahů viz Příloha: **01 Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně**.
- Pro 30 ploch (15 % z hlediska četnosti, ale již **28 %** z hlediska výměry) byl navržen stupeň zásahu **4 nebo 5**.
 - Jedná se o plochy s **velmi závažnými nedostatky** v některých z hodnocených atributů, nebo plochy nestabilní ve své funkci.

- Na těchto plochách je **nutné provést rozsáhlejší stabilizační a pěstební zásahy, dílčí či celkové obnovy a výsadby**. Nejčastěji formou pěstebních opatření, kácení, nových výsadeb, změny prostorové struktury, či celkové obnovy plochy, případně změny funkčního typu.
- Specifikace těchto zásahů viz Příloha: **01 Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně**.

7.4.3. STANOVENÍ RÁMCOVÝCH ZÁSAD ÚDRŽBY, ROZDĚLENÍ PLOCH DLE INTENZITNÍCH TŘÍD UDRŽOVACÍ PÉČE

- Každé hodnocené ploše zeleně i každému hodnocenému stromořadí je v návrhové části navržena **intenzitní třída udržovací péče**. Specifikace tohoto návrhu viz Příloha: **01 Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně**.
- Intenzitní třída udržovací péče: je kvalitativně a kvantitativně stanovený rozsah intenzity péče o prvky nebo objekty zeleně (ČSN 83 9001). Vyjadřuje potřebné dosažení rozdílné intenzity údržby jednotlivých objektů zeleně v rámci realizované úrovně údržby celku (sídla, areálu).
- V plochách, kde je doporučena **extenzifikace udržovací péče**, nebo jsou přes svoji lokalizaci, funkci a druhovému složení vhodné například pro tzv. **mozaikovitou, seč travníků a luk**, či **převod vegetačních prvků na prvky s nižšími nároky na péči** je na tuto skutečnost upozorněno v kolence „Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně“.
- Zajištění údržby zeleně doporučujeme řešit firmou **s kvalifikovaným personálem** (zahradnické vzdělání). Provedenou práci **kontrolovat kompetentní osobou** s patřičným zahradnickým vzděláním.
- Veškerá pěstební opatření **na stromech** budou prováděna pouze kvalifikovanou osobou - tj. osobou se **zahradnickým vzděláním**, nebo vzděláním v oboru **péče o dřeviny**, resp. arboristika, optimálně s certifikací Evropský arborista (ETW) nebo obdobnou.
- Přesné vydefinování rozsahu udržovací péče s ohledem na zastoupení jednotlivých plochy, jejich význam, a navrženou intenzitu péče doporučujeme řešit specifickým dokumentem přímo k tomuto určenému tj. **plánem udržovací péče o zeleň**. Při sestavování dokumentu doporučujeme participaci kompetentních zástupců města (reálné možnosti města, priority).
- Při výsadbách zeleně uplatnit **nové technologie a postupy** zajišťující dostatečný prokořenitelný kořenový prostor (např. v případě stromů) a zvyšujících odolnost vysazených rostlin (strukturální substráty, prokořenitelné buňky, hydrogely a hydroabsorbenty, ochranné nátěry kmene apod.). Minimální požadavky na objem prokořenitelného prostoru, stejně jako schéma různých technologií jsou uvedeny v kapitole 5.9. tohoto dokumentu. V rámci nových výsadeb je dále důležitá **důsledná rozvojová péče** (ochrana báze stromů proti poškození sečí, nátěry kmene, výchovné řezy a včasná úprava podchozí a podjezdové výšky, především pak důsledná zálivka, v krajině pak ochrana proti zvěři apod.).
- Důsledná **ochrana stávajících ploch zeleně** při stavebních a výkopových pracích.
- Redukce nákladů na udržovací péči o zeleň, a to redukcí na péči náročných tzv. zbytkových ploch travníků (izolované plošky travníků, travníky ve svazích a hůře dostupných plochách) a jejich postupná náhrada za zeleň s nižšími nároky na udržovací péči jako jsou např. půdopokryvné výsadby keřů, extenzivní záhony trvalek a okrasných travin apod. (tzv. **extenzifikace udržovací péče o zeleň**).
- Zavádění nových trendů v oblasti udržovací péče o zeleň (ekologizace a extenzifikace).

7.5. NÁVRH OPATŘENÍ NA ÚROVNI SYSTÉMU ZELENĚ

7.5.1. PLOCHY NAVRŽENÉ KE ZMĚNĚ FUNKČNÍHO TYPU ZELENĚ

Celkem u 18 ploch byla navržena změna stávajícího funkčního typu. Shrnutí tabulka níže.

- Lokalizace: **VÝKRES 06: NÁVRH ROZVOJE SYSTÉMU SÍDLNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK**

Číslo plochy	Funkční typ zeleně	Katastrální území	Majetek města JES (a/n/č)	Majetek města JES (%)	Ulice/Název	Výměra plochy (m ²)	Přístupnost	Význam plochy	Celková stabilita plochy	Změna funkčního typu zeleně (návrh)	Číslo stav - návrh	Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně
7	O	Jeseník	č	93	Tovární	2 300	P	3	N	ZD	4	Parkoviště v polozpevněné až zpěvené ploše včetně doprovodného lemu náletů a plevelů. Celkově neudržované. V územním plánu plocha vedena jako DS (doprava silniční). Doporučení: v participaci se zahradním architektem a dopravním specialistou zpracovat jednoduchý návrh řešení nového parkoviště respektující: a) hospodaření s dešťovou vodou b) vyčlenění prostoru pro výsadbu několika stromů (včetně zajištění prokořenitelného prostoru) s cílem adaptace plochy na klimatickou změnu a pozitivní vliv na okolí. Do té doby redukce náletů a údržba.
13	ZC	Jeseník	č	59	Zámecké náměstí, Geologická expozice	477	P	2	S	U	3	geologická expozice při Lesní správě Jeseník. Plocha s velkým edukačním potenciálem. Plocha nyní částečně plní voji funkci, ale její potenciál není zcela naplněn. Doporučení: (1) zpracovat jednoduchou studii řešení možnosti bližšího zpřístupnění expozice a doplnění ve spíše parkově upravený charakter plochy. Tj. možnost přístupu k expozici, doplnění dřevin či keřového patra do okrajů, řešení vlastního okolí kamenů (nyní je pravděpodobně velmi problematické kosit expozici instalovanou do trávníkové plochy) apod.
30	O	Jeseník	č	66	Průchodní, předprostor obchodního domu	450	P	2	N	U	4	zbytková plocha trávníku a vzrostlého javoru na průchodu z náměstí. Plocha nyní svým charakterem a podobou neodpovídá vzhledem takto důležité spojnice v samotném historickém centru města. Doporučení: (1) zpracovat jednoduchou studii úpravy řešení plochy, doplnění zeleně, laviček a vyřešení provozního řešení ve vazbě na průšlap a vazbu na okolí. Součástí bude i redesign stávajících informačních tabulí a ošetření, případně náhrada vzrostlého stromu. Cílem úprav by mělo být zvýšení reprezentativního působení plochy. Poznámka: město má již zpracovanou "Urbanisticko -architektonickou studii "Průchodní" (arch: Pospíšil, Kunovská, Kovaříková, 2022) které řeší možnou novou podobu a sjednocení celé této lokality (dle SSSZ plochy č. 24, 28, 29, 30, částečně 22). Navržená studie vhodně rozvíjí a sjednocuje tuto lokalitu i její propojení s historickým náměstím. Doporučujeme pokračovat v dalších krocích, dle této studie. V rámci jejího rozpracování poté maximální možné uplatnění principů modro zelené infrastruktury a dalších obecných zásad definovaných v textové části tohoto dokumentu. Do té doby plochu primárně pouze udržovat
32	O	Jeseník	a	100	Lipovská, Busta Nikolaje Vasiljeviče Gogola	222	P	2	N	U	3	menší zbytková plocha zeleně, zcela poškozena povodní. Nyní bez zeleně a založené struktury, plochu nutně kompletně obnovit. Rozvojový potenciál je vysoký.
46	O	Jeseník	a	100	Lipovská, "volná" plocha u mostu	418	P	2	N	U	4	Plocha zcela poničená povodní, nutno kompletně upravit. V ÚP plocha vedena jako plochy smíšené obytné. Vzhledem k přímé návaznosti na hlavní rozvojovou osu systému zeleně města podél řeky Staříč, nutnosti plochu po povodni upravit a absence větší plochy zeleně v nejbližším okolí, doporučujeme: (1) jednoduchou studii ověřit možnosti úpravy plochy v decentně městský upravenou plochu zeleně umožňující krátkodobé zastavení. Např. rastr stromů, lavičky s možností posezení, lem záhonové výsadby apod. Možno řešit i jako "dočasnou" zeleň, kdy by plocha byla takto podržena jako rezerva, pro případný rozvoj funkce smíšené obytné.
47	O	Jeseník	a	100	Vodní, Tyršova	1 963	P	2	N	U	4	zbytková plocha vzrostlé zeleně přiléhající k řece Staříč. Stávající kostra lip již dožívající - v minulosti provedena výrazná redukce korun, následkem čehož již došlo k rozvoji rozsáhlých hnilob. Plocha má velký potenciál pro přeměnu na parkově upravenou plochu s možností zastavení a krátkodobé rekreace podél hlavní osy systému zeleně lemující tok Staříč. Doporučení: (1) detailní posouzení stavu stávajících dřevin s návrhem pěstebních opatření (2) krajinářským architektem zpracovat možnost revitalizace plochy a její přeměnu na parkově upravenou plochu (tj. doplnění cestní sítě, mobiliáře vybavenosti a adekvátní jednoduché nenásilné naplně, dále zvážení pohledového propojení s vlastní řekou - např. redukce živého plotu) (3) vyvarovat se chaotických a nesourodých dosadeb a úprav, úpravy neprovádět bez respektování bodu č.1 a č.2 tohoto doporučení

Číslo plochy	Funkční typ zeleně	Katastrální území	Majetek města JES (a/n/č)	Majetek města JES (%)	Ulice/Název	Výměra plochy (m ²)	Přístupnost	Význam plochy	Celková stabilita plochy	Změna funkčního typu zeleně (návrh)	Cílový stav - návrh	Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizační plochy zeleně
62	O	Jeseník	a	100	Dukelská - sportovní areál	3 689	P	2	N	R	2	nyní otevřená travníková plocha v které je umístěno několik cvičebních prvků. Na okraji plochy několik starších dřevin. Plocha může sloužit jako cenná územní rezerva pro rozvoj rekreace v této lokalitě sportovních areálů. Doporučení: (1) péstební opatření na stávajících vzrostlých dřevinách (2) dle záměru z územního plánu zpracovat studii možného využití lokality ve vazbě na posílení rekreační a sportovní rekreační funkce. Poznámka: město má již zpracovanou studii "Multifunkční sportovní areál Jeseník, 11/2017, Marek Lehmann a kol". Doporučujeme dále rozpracovat tuto studii, v širším kontextu koordinovat propojení s úpravami podél řeky Staříč. Do doby realizace plochu pouze udržovat dle doporučení č. 1 (proto nyní navrženo: cílový stav stupeň 2, jelikož přestavba dle citované studie není vázána primárně na tento dokument SSSZ)
78	O	Jeseník	č	98	Zadní trakt divadla Petra Bezruče	1 656	P	2	N	ZC	4	Parkoviště v polozpevněné šterkohliněné ploše včetně doprovodného lemu náletů a vzrostlých dřevin. Doporučení: v participaci se zahradním architektem a dopravním specialistou zpracovat návrh řešení nového parkoviště respektující: a) hospodaření s dešťovou vodou b) vyčlenění prostoru pro výsadbu několika stromů (včetně zajištění prokořenitelného prostoru) s cílem adaptace plochy na klimatickou změnu a pozitivní vliv na okolí. Současně podpořit funkci clony od silnice a v návaznosti na budovu divadla a knihovny vytvořit adekvátní okolí, respektující potřeby a provoz těchto institucí. Do té doby redukce náletů a detailní kontrola vzrostlých dřevin.
81	O	Jeseník	č	73	Žižkova, 28. října	1 115	P	2	N	U	3	plochy poškozeny povodní. Na části nyní travníková plocha, na části staveniště, na části provizorní parkoviště. Plocha v územním plánu vedena jako veřejné prostranství. Doporučení: (1) zpracovat koncepci celkové úpravy plochy v souladu s platným územním plánem, dle toho i adekvátní úprava zeleně. Do té doby možno na okrajové části plochy (směrem ke křižovatce) doplnit například nízký trvalkový záhon, nebo jarní výsadbu cibulovin - vazba na atraktivnější a reprezentativní funkci při hlavním průjezdu městem
89	O	Jeseník	a	100	Boženy Němcové	2 283	P	3	S	T	2	plocha řešena jako navržený terénní val mezi (v nedávné době vzniklou) zástavbou a areálem školy. Součástí plochy je několik náletů a současně záměrně vysazených nových výsadb. Doporučujeme: (1) zvážit posílení stromového a keřového patra a převod plochy na izolační clonu - vyvarovat se hustému zahuštění a znehlednění plochy, ale držet plochu spíše rozvolněnou.
112	O	Jeseník	a	100	Denisova, okolí rybníka, Mlýnský potok	6 983	P	1	S	U	4	okolí rybníka a navazující volná travníková plocha. V územním plánu Lokální biocentrum LBC 05, funkce - ZP: zeleň přírodní stabilizovaná. Plocha má velmi vysoký rozvojový rekreační potenciál pro nenáročnou volnočasovou aktivitu v „polo přírodním“ prostředí uvnitř města. Doporučení: (1) provést hodnocení stavu stávajících dřevin včetně návrhu péstebních opatření (část dřevin ohrožujících provozní bezpečnost a vyžadujících péstební zásah) (2) zpracovat krajinnou studii možného doplnění lokality o volnočasové prvky a aktivity. Ty soustřeďovat primárně v otevřené travníkové ploše (s částečným případným zpřístupněním břehu, doplnění kostry dřevin apod.) Dimenzování a charakter úprav volit, tak aby zůstal zachován polopřírodní charakter lokality a nestala se intenzivně využívaným městským parkem. Zohlednit a respektovat funkci a význam LBC (jeho funkci nenarušit, ale vhodně propojit s extenzivní volnočasovou funkcí).
116	O	Jeseník	a	100	Dukelská	6 176	P	3	S	ZC	3	rozhlehlá travníková plocha podél cyklostezky/pěší stezky. Součástí plochy chodník a základní mobiliář. Plocha s vysokým rozvojovým potenciálem. V územním plánu plocha vedena jako <i>plocha změny P1/5 plocha občanského vybavení - "podmínkou pro povolení stavby je zajištění parkovacích míst i pro potřeby okolních sportovních areálů v rámci vymezené plochy"</i> (ve vazbě na studii "Multifunkční sportovní areál Jeseník, 11/2017, Marek Lehmann a kol"). Doporučení: při přípravě výše uvedeného záměru doporučujeme koordinovat tento záměr a plochu jasně lemovat (minimálně podél komunikace Dukelská) středně vzrůstným listnatým stromovým dřevem (urbanistická funkce).
141	O	Bukovice u Jeseníka	a	100	předprostor firmy Agros, ul. Za Podjezdem	12 852	p	3	N	KR	5	travníková plocha v okrajích s porosty dřevin a odvodňovacím kanálem. Již zpracována studie: Aréna individuálních sportů Jeseník (Ing.arch. Lehmann, 2020), která na předmětnou plochu přímo navazuje. Blíže popsáno v tabulce Nových ploch zeleně (vedeno jako N1KR)
147	O	Jeseník	a	100	Kalvodova, okolí č.p. 587	8 838	v	3	N	U	4	Bývalý výrobní areál (lesní školky), oploceno, zarůstá a chátrá. V ÚP vedeno jako: VZ výroba a skladování – zemědělská výroba, část blíže k ulici poté jako: PV veřejné prostranství. Doporučení: plocha je lokalizována podél pěší spojnice propojující areál lázní z touto částí města. Potenciál úpravy alespoň části veřejného prostranství na jednoduchou menší parkově upravenou plochu s možností zastavení (lavičky, decentní "čistá" úprava). Ostatní úpravy provádět až dle finálního řešení výrobního areálu. Do té doby alespoň minimální péstební opatření na dřevinách ve vazbě na provozní bezpečnost podél cest a okrajů plochy.

Číslo plochy	Funkční typ zeleně	Katastrální území	Majetek města JES (a/n/č)	Majetek města JES (%)	Ulice/Název	Výměra plochy (m ²)	Přístupnost	Význam plochy	Celková stabilita plochy	Změna funkčního typu zeleně (návrh)	Cílový stav - návrh	Cílový stav plochy zeleně či upřesňující komentář k rozvoji, udržovací péči či stabilizaci plochy zeleně
149	T	Jeseník	a	100	plocha v místě křížení ulic Lipovská a Kalvodova	3 874	P	3	S	U	3	Plocha vedena v ÚP jako zeleň ochranná. Nyní tvořeno spíše rozvolněným prostorem vzrostlých stromů s významným zastoupením trávníků. S ohledem na plánovanou výstavbu rodinného bydlení v okolí, má plocha potenciál vedle plnění izolační funkce, také poskytnout možnost krátkodobé rekreace (zastavení, venčení psů, postávání) budoucími obyvateli. Doporučení: (1) vyhodnotit stav stávajících dřevin, část s potřebou pěstebního zásahu (2) zpracovat jednoduchou krajinářskou studii na možnost extenzivního volnočasového využití plochy, při současném zachování její izolační funkce (část více otevřená- extenzivní posezení či dovybavenosti, část s dosadbou dřevin)
177	O	Jeseník	a	100	Pomník obětem čarodějnických procesů, Priessnitzova	7 726	P	2	S	U	3	část sadovnický upravené plochy v extravilánu města podél hlavní příjezdové cesty do areálu lázní. Plocha tvořena vzrostlými stromy podél komunikace. V ÚP plocha vedena zeleň přírodní navržena ke změně na veřejné prostranství. Doporučení: (1) pěstební opatření na stávajících dřevinách (2) dílčí redukce náletů a udržování přehlednosti plochy (3) doplnit jednoduchou pěšinu pro možnost průchodu (spojnice na lázně) a mobiliář. Obecně se vyvarovat chaotických a nesourodých dosadeb zahušťující plochu a měnící její polopřírodní ráz
208	O	Bukovice u Jeseníka	a	100	plocha v blízkosti parkoviště - ul. Rejvízská	1 033	P	3	N	T	3	zbytkové plochy zeleně podél parkoviště ve svahu oddělující zástavbu a okolní průmyslový areál. Plochy zarůstají nálety, stávající dřeviny s potřebou zásahu. Doporučení: (1) ošetření stávajících dřevin (2) plochu převézt na izolační clonu ideálně formou dosady stromového patra
216	O	Bukovice u Jeseníka	č	78	Šumperská navazující na řeku - Bělá	1 284	P	2	N	U	5	plocha navazující na vodní tok, kompletně poničena povodní. Nyní se na ni nachází skládka suti po povodni. Další rozvoj dle územního plánu (v ÚP vedeno jako: zeleň ochranná) a celkové úpravy vodního toku Bělá po povodních. V rámci rozvoje respektovat doporučení v textové části této práce.

7.5.2. NOVĚ NAVRŽENÉ PLOCHY ZELENĚ

Nově navržené plochy zeleně mají za cíl **funkčně propojit stávající systém městské zeleně a zlepšit jeho kvalitu** a dílčí funkčnost (izolace, ochranná zeleň, spojnice v území, průchodnost krajiny apod.) a současně vymezit rezervy pro budoucí rozvoj systému zeleně v návaznosti na rozvoj zástavby města v budoucnu.

Vymezené plochy zeleně obytných souborů a zeleně dopravních staveb navazují již na existující záměry města Jeseník a pro tento účel zpřesňují požadavky a doporučení na řešení zeleně.

- Lokalizace: **VÝKRES 06: NÁVRH ROZVOJE SYSTÉMU SÍDLENÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK**
- Podrobné informace a detailní popis: **01 Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně** (část C. Nové plochy zeleně)

Označení nové plochy zeleně	Funkční typ nové zeleně	Katastrální území	Majetek města JES	Majetek města (%)	Navržené funkční využití či změny dané plochy dle územního plánu	Výměra plochy (m2)
N1	KR	Bukovice	a	100	RN - rekreace na plochách přírodních	345 199
N2	ZB	Jeseník	č	69	SC = smíšené obytné v centech měst	5 673
N3	KR	Jeseník	č	92	ZX zeleň specifická lázeňská	12 091
N4	U	Jeseník	č	89	Změna č.2/3 ZV -veřejná prostratství, veřejná zeleň	3 469
N5	ZX	Jeseník	č	62	ZX zeleň specifická lázeňská	495 764
N6	T	Jeseník	a	100	ZO zeleň ochranná	3 872
N7	T	Bukovice	č	20	ZO zeleň ochranná	83 052
N8	T	Bukovice	n	0	změna: K72 zeleň ochranná	5 899

Poznámka: při návrhu nových ploch zeleně byly zohledněny požadavky/podmínky vymezené platným územním plánem města Jeseník, významnou část nových ploch generel zelně z územního plánu přímo přejímá.

7.5.3. VIZE PŘEMĚNY A ÚPRAVY VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ

- Celkem pro 17 konkrétních ploch zeleně byly zpracovány tzv. „**inspirativní ukázkové tabule**“ které prezentují možnou vizi – ideu jejich budoucího řešení (přeměny, doplnění, dílčí úpravy).
- Cílem těchto tabulí je naznačit směr, kterým by tyto plochy mohly být rozvinuty do lepšího stavu a vyšší kvality.
- Vlastní inspirativní tabule jsou součástí tohoto dokumentu, konkrétně příloha **02. Inspirativní tabule možného řešení vybraných ploch veřejné zeleně**.
- Jedná se o následující plochy zeleně:

Číslo plochy	Funkční typ zeleně	Katastrální území	Ulice/Název
11	U	Jeseník	Palackého, Šachový klub a okolí (zahrada)
13	ZC	Jeseník	Zámecké náměstí, Geologická expozice
32	O	Jeseník	Lipovská, Busta Nikolaje Vasiljeviče Gogola
33	ZD	Jeseník	Parkoviště Lipovská
45	ZV	Jeseník	Staříč a navazující břehové porosty a plochy
46	O	Jeseník	Lipovská, "volná" plocha u mostu
47	O	Jeseník	Vodní, Tyršova
83	ZB	Jeseník	Vrchlického
96	ZZ	Jeseník	Moravská, areál domova Sněženka
112	O	Jeseník	Denisova, okolí rybníka, Mlýnský potok
134	ZV	Bukovice u Jeseníka , Jeseník	Bělá a doprovodné plochy
146	ZK	Jeseník	ZŠ a MŠ při Priessnitzových léčebných lázních a.s., Jeseník, ul. Kalvodova
149	T	Jeseník	plocha v místě křížení ulic Lipovská a Kalvodova
161	U	Jeseník, Seč u Jeseníka	Křížový vrch
169	ZD	Bukovice u Jeseníka	Zátiší, komunikace k zahrádkám z ul. Šumperská
198	U	Jeseník	Wesselényiho pramen
216	O	Bukovice u Jeseníka	Šumperská navazující na řeku - Bělá

7.5.4. POTENCIÁL PRO SITUOVÁNÍ NOVÝCH VÝSADEB STROMŮ – ODBORNÝ ODHAD

- V rámci hodnocení každé plochy zeleně byl stanoven případný potenciál pro situování nových výsadeb stromů (detailní informace viz tabulky hodnocení jednotlivých ploch zeleně).

Potenciální počet dalších možných nových výsadeb stromů na plochách městské zeleně na území města JESENÍK - odborný odhad				
Celek	BEZ rozlišení majetkových vztahů		POUZE plochy v majetku nebo v částečném majetku města JESENÍK	
	Počet ploch pro potencionální novou výsadbu stromů (ks)	Potenciální počet nových výsadeb stromů - odhad (ks)	Počet ploch pro potencionální novou výsadbu stromů (ks)	Potenciální počet nových výsadeb stromů - odhad (ks)
Celkem	60	363	56	341

- Celkem na 60 plochách (bez rozlišení majetkových vztahů) je možné vysadit nové stromy.
 - 56 z těchto ploch je v majetku, nebo částečném majetku města Jeseník.
 - Data jsou kalkulována pouze pro stávající plochy a stromořadí, není započten potenciální počet stromů v nově navržených plochách (vysoká variabilita možných řešení, nepřesnost).
- tyto plochy tak mohou být vnímány jako plochy k situování **náhradní výsadby dřevin** ve smyslu § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, nebo jako plochy územních rezerv pro další možné situování nových výsadeb (dotační fondy, zvyšování kvality prostředí města apod.).

Metodická poznámka:

- *potenciální počet možných nových výsadeb stromů byl určen **odborným odhadem** se zachováním nebo zlepšením kompozičních, estetických, ekologických a funkčních vlastností plochy zeleně,*
- *z logiky terénního průzkumu **nejdou** v tomto odhadu **zohledněny** případné limity vyplývající z existence inženýrských sítí či jejich ochranných pásem na dané ploše zeleně:*
 - *Toto musí být ověřeno před plánováním případné výsadby.*
 - *Výsledné (reálné) množství bude po těchto úpravách pravděpodobně tedy sníženo.*
- *Do bilance **nejdou** zahrnuté nově navržené plochy zeleně a nově navržené stromořadí (bilance vychází pouze ze stávajících ploch a stávajících stromořadí).*
- **Návrh prostorové struktury** nelze plošně zobecnit a je uzpůsoben každé konkrétní lokalitě. Případný návrh dosadeb a úpravy prostorové struktury nejen dřevin, ale i ostatních vegetačních prvků, je tak pro každou plochu zeleně komentován či kategorizován individuálně viz příloha: **Příloha: 01. Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje.**

7.5.5. SEZNAM VHODNÝCH DRUHŮ STROMŮ PRO NOVÉ VÝSADBY

- Na základě terénního průzkumu byl sestaven seznam vhodných druhů stromů pro výsadby:
 - Uličních stromořadí či stromů situovaných v intravilánu města.
 - Krajinných stromořadí v extravilánu města či jiných plochách krajinné zeleně.
- Seznam **vhodných druhů stromů pro nové výsadby** je dělen dle:
 - Lokality použití (charakter podmínek: město, krajina).
 - Dle velikostní kategorie (celkem 4 velikostní kategorie dle přibližné velikosti dřevin v dospělosti).

V případě výběru stromů do stromořadí (resp. při jakémkoliv výběru stromů pro výsadby, použití pro stromořadí není podmínkou) je dále uvedený seznam rozdělen do několika kategorií. Hlavním parametrem každé kategorie je umístění (krajina vs. město) a velikostní kategorie stromů formou **kódu typu stromořadí dle jeho velikostní kategorie**, potencionálně uplatnitelného v dané ulici či prostoru. Následně je tedy nutné dle tohoto kódu dohledat v níže uvedeném seznamu přehled možných druhů dřevin a z nich vybrat nejvhodnější konkrétní taxon pro dané použití.

POZNÁMKA 1: výběr konkrétního taxonu musí být vždy **zohledněny lokální podmínky a účel použití**. Použití i jiných taxonů, vhodných pro dané podmínky a funkci se **nevyklučuje**.

POZNÁMKA 2: s ohledem na probíhající **klimatickou změnu a adaptaci městské zeleně** na tuto změnu doporučujeme v při návrzích dostatečně zohlednit SUCHOVZDORNOST daného taxonu (současně s jeho mrazuvzdorností a „tolerancí“ vůči negativním faktorům městského prostředí). V ulicích města silně pozměněných stanovištích podmínkách vysazovat takové stromy, které mají předpoklad v daných podmínkách dlouhodobě prosperovat i s ohledem na výše popsané. Např. vyvarovat se výsadbě např. domácích druhů lip do zpevněných ploch či úzkých uličních pásů /přehřívání, zpevněné povrchy, minimální prokořenitelný prostor apod/. Výsadbu stromů nelze provádět šablonovitě. Zde uvedený příklad sloužil pouze jako ilustrace problematiky.

POZNÁMKA 3: seznam v žádném případě neslouží k libovolnému přejímání uvedených druhů stromů do návrhů nových výsadeb. **Vždy je nutné vhodnost daného druhu ověřit ve vazbě na použité v konkrétní lokalitě** (cíl výsadby, lokální podmínky daného stanoviště, nároky na navazující péči, charakter vlastní lokality a již použitých vegetačních prvků apod., blízkost okolní krajiny, kompozici apod.). Seznam tak tedy slouží jako **výčet potenciálně možných, z kterých konkrétní druh vybere odborník** (krajinářský architekt či správce zeleně apod.) po zohlednění specifit stanoviště a cíle výsadby.

LEGENDA**Typ stromořadí - kód**

Kombinace složena z:

typ prvku:	ST (stromořadí)
typ lokality použití:	M (město), K (krajina), M/T (město i krajina)
Velikostní kategorie	1, 2, 3, 4 (klíč viz níže)

Příklad: ST-M-2 = stromořadí do městského prostředí, velikostní kategorie 2

Příklad: ST-K-4 = stromořadí do krajiny, velikostní kategorie 4

Velikostní kategorie

1	trvalkové, travinné či keřové formace
2	cca 4-8(10) m
3	cca 8-18(20) m
4	cca (15)18-30(40) m

Při výběru vhodného taxonu dále NUTNO zohlednit:

- lokalizaci v travnaté ploše, travnatém pásu, nebo zpevněné ploše (viz samostatná kolonka přehledu)
- přítomnost a intenzitu zimního solení komunikací
- specifické vlastnosti daného taxonu (alergenita, požadavky na stanoviště - vláha, velikost prokořenitelného prostoru, nároky na světlo, apod.)
- cíle výsadby na daném stanovišti (kompoziční, historické, estetické, provozní, ekologické, mikroklimatické, hygienické apod.)
- délku požadované (předpokládané) funkčnosti.

Přehled sestaven dle informací publikovaných v níže citovaných pracích a dle vlastních zkušeností autorů.

MÁLEK, Zdeněk, Petr HORÁČEK a Zdeněk KIESENBAUER. Stromy pro sídla a krajinu. Olomouc: Petr Baštan ve spolupráci s firmou Arboeko, 2012. ISBN 978-80-87091-36-4.

PEJCHAL, M. Arboristika I: obecná dendrologie. 1. vyd. Mělník: Vyšší odborná škola zahradnická a střední zahradnická škola Mělník, 2008. 170 s.

STROMOŘADÍ - MĚSTSKÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 1												
Velikost prostoru ulice, limity a velikost prokořenitelného prostoru, přítomnost inženýrských sítí apod. neumožňují výsadbu klasického stromořadí. V tomto případě je možno kvalitu uličního prostoru a doprovodných zelených pásů zatraktivnit výsadbou: a) keří na kmínku (např. kultivary Cornus mas, Laburnum sp, Syringa sp.) b) extenzivních nenáročných záhonů květin (xerofytů a xeroterminí trvalky, okrasné traviny, letničky z přímého výsevu apod.). Detailnější viz inspirační tabule.												
STROMOŘADÍ - MĚSTSKÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 2												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/ okrasný	Velikostní -kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-M-2	město	ano	ano	Acer platanoides 'Globosum'	javor mléč	ploše kulovitá	4	okrasný	2	5-7	5-7	Občas namrzá, medovice
ST-M-2	město	ano	ano	Amelanchier arborea 'Robin Hill'	muchovník stromovitý	vejčtá	5b	okrasný	2	5-7	4	Odbírává posypovou solím
ST-M-2	město	ano	ano	Amelanchier lamarckii 'Ballerina'	muchovník Lamarckův	trýchtýřovitá	5a	okrasný	2	4-6	4-6	Plody, snáš posypovou sůl
ST-M-2	město	ano	ano	Catalpa bignonioides 'Nana'	katalpa trubačovitá	ploše kulovitá	6b	okrasný	2	4-10	5-8	Odolná vedru, měkké kořeny, nepodlé, citlivá k zasažení
ST-M-2	město	ano	ano	Crataegus x prunifolia 'Splendens'	hloh silivoňolistý	kulovitá	5a	okrasný	2	5-7	4-5	Odolný přísuškům, citlivý k soli, plody
ST-M-2	město	ano	ano	Crataegus laevigata 'Paul's Scarlet'	hloh obecný	kulovitá	5b	okrasný	2	4-8	4-6	Citlivý k posypovým solím, medovice
ST-M-2	město	ano	ano	Fraxinus excelsior 'Globosum'	jasan ztepilý	kulovitá	4	okrasný	2	4-6	4-5	Snese zasažení, narušuje okolí svými kořeny
ST-M-2	město	ano	ano	Koeleruteria paniculata	svitel latnatý	ploše kulovitá	6b	okrasný	2	5-8	5	Obtížně vypěstovat vysoký kmen, snáš vedro i sucho, špatně odolává soli
ST-M-2	město	ano	ano	Malus baccata 'Street Parade'	jabloň drobnoplodá	vejčtá	4	okrasný	2	5-8	4-5	Citlivý na posypovou sůl, špatně snáš sucho
ST-M-2	město	ano	ano	Malus 'Rudolph'	jabloň	kulovitá	3	okrasný	2	6-8	5-7	Citlivý na posypovou sůl, špatně snáš sucho
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus 'Accolade'	tršeň	trýchtýřovitá	6a	okrasný	2	4-8	5-7	Nemá rád zamokřená stanoviště ani sůl
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus x gondouinii 'Schnee'	višně Gondounova	kulovitá	6a	okrasný	2	5-6	3-5	Citlivý k zasažení
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus x schmittii	Schmittova	vejčtá	5a	okrasný	2	5-8	3	Citlivý k zasažení
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus cerasifera 'Nigra'	šilvoň myrabolán	kulovitá	5a	okrasný	2	6-8	4-6	Nesnáší sůl, červené listy
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus fruticosa 'Globosa'	tršeň křovitá	kulovitá	6a	okrasný	2	4	4	Nemá rád sůl
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus padus 'Nana'	střemcha obecná	kulovitá	3	okrasný	2	4-6	4	Citlivý k posypovým solím
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus sargentii 'Rancho'	tršeň Sargentova	trýchtýřovitá	5b	okrasný	2	6-9	3	Citlivý k zasažení
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus serrulata 'Amanogawa'	tršeň pilovitá	sloupovitá	6a	okrasný	2	5-7	1-2	V mimořádných zimách namrzá, vyžadují otevřenou půdu, klejotok
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus subhirtella 'Autumnalis'	višně chloupkatá	trýchtýřovitá	6b	okrasný	2	5-8	6-8	Nesnáší sůl a zamokřená stanoviště
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus subhirtella 'Autumnalis Rosea'	višně chloupkatá	trýchtýřovitá	6b	okrasný	2	5-8	6-8	Nesnáší sůl
ST-M-2	město	ano	ano	Prunus virginiana 'Shubert'	střemcha vířinská	oválná	5a	okrasný	2	5-8	4	Nesnáší sůl
ST-M-2	město	ano	ano	Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera'	trnovník akát	kulovitá	5a	okrasný	2	4-6	4-6	Nekvete, nepodlé, snese město i přísušky, posypové soli
ST-M-2	město	ano	ano	Sorbus x thuringiaca 'Fastigiata'	jeřáb durýňský	vejčtá	5b	okrasný	2	5-7	3-5	Citlivý k soli
ST-M-2	město	ano	ano	Tilia tomentosa 'Silver Globe'	lípa stříbná	kulovitá	6a	okrasný	2	4-6	4-6	Citlivý k zasažení
STROMOŘADÍ - MĚSTSKÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 3												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/ okrasný	Velikostní -kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-M-3	město	ano	ano	Acer x freemanii 'Autumn Blaze'	javor Freemanův	vejčtá	4	okrasný	3	12-15	8-12	Vyžaduje vláhu a kyselější půdu, citlivý na posypovou sůl
ST-M/3-3	město, krajina	ano	ano	Acer campestre	javor babýka	kulovitá	5a	okrasný	3	10-15	5-10	Snese zasažení přes nadzemní části rostlin, výsadba s balem
ST-M-3	město	ano	ano	Acer campestre 'Elegant'	javor babýka	vejčtá	5a	okrasný	3	6-12	3-5	Odolný vůči městskému prostředí i soli, medovice
ST-M-3	město	ano	ano	Acer campestre 'Elsrijk'	javor babýka	vejčtá	5a	okrasný	3	8-12	4-6	Snese sucho
ST-M-3	město	ano	ano	Acer campestre 'Red Shine'	javor babýka	vejčtá	5a	okrasný	3	8-10	6-8	Snáš město, sůl i přísušky, medovice
ST-M-3	město	ano	ano	Acer platanoides 'Cleveland'	javor mléč	kulovitá	4	okrasný	3	10-15	6-12	Citlivý k soli, mrazové trhliny
ST-M-3	město	ano	ano	Acer platanoides 'Columnare'	javor mléč	sloupovitá	4	okrasný	3	10-20	4-8	
ST-M-3	město	ano	ano	Aesculus x carnea 'Briotii'	jírovec pleťový	kulovitá	5b	okrasný	3	10-15	8-12	Citlivý k zasažení
ST-M-3	město	ano	ano	Aesculus hippocastanum 'Pyramidalis'	jírovec maďal	kulovitá	4	okrasný	3	8-15	6	Plody, citlivý k zasažení, kliněnka
ST-M-3	město	ano	ano	Celtis occidentalis	brštevce západní	kulovitá	5b	okrasný	3	15-20	15-20	Suchovzdorný a odolný vedru, šázet s balem, citlivý k zasažení
ST-M-3	město	ano	ano	Crataegus laevigata 'Alboplena'	hloh obecný	kulovitá	5b	okrasný	3	10	5	Nepodlé, citlivý k posypové soli, medovice

ST-M-3	město	ano	ano	<i>Ginkgo biloba 'Tremonia'</i>	jinan dvoulačný	sloupovitá	5b	okrasný	3	15-20	3-8	Vytváří pouze nepáchnoucí samčí plody, toleruje zasolení.
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Gleditsia triacanthos 'Moraine'</i>	dřezovec trojtrnný	nepřavidečná	6a	okrasný	3	15-20	10	Snese zasolení, odolává suchu, kořeny mohou narušovat konstrukce
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Gleditsia triacanthos 'Skyline'</i>	dřezovec trojtrnný	vejčitá	6a	okrasný	3	15-20	7-10	Snese zasolení, odolává suchu, kořeny mohou narušovat konstrukce
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Gleditsia triacanthos 'Sunburst'</i>	dřezovec trojtrnný	vejčitá	6a	okrasný	3	8-12	6-10	Snese zasolení, odolává suchu, kořeny mohou narušovat konstrukce
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Paulownia tomentosa</i>	pavlovnice plstnatá	kužovitá	6b	okrasný	3	10-20	12-15	Ve vyšším věku křehké dřevo, odolný vůči vedru i suchu, sázet s balem, v mládí namrzá, tolerantní k zasolení.
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Platanus x acerifolia 'Alphen's Globe'</i>	platanus javorolistý	vejčitá	6a	okrasný	3	8-10	10	Snese zasolení přes půdu, snáší vedro, kořeny narušují konstrukce
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Platanus x acerifolia 'Pyramidalis'</i>	platanus javorolistý	pyramidální	6a	okrasný	3	15-20	10-12	Snese zasolení přes půdu, snáší vedro, kořeny narušují konstrukce
ST-M/K-3	město, krajina	ano	ano	<i>Prunus avium 'Plena'</i>	třešň ptačí	vejčitá	5a	okrasný	3	8-12	4-6	Neroste v zamokřených půdách, špatně snáší posypovou sůl, sterilní bez plodů
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Prunus maackii 'Amber Beauty'</i>	střemcha Maackova	kužovitá	4	okrasný	3	10-15	4-6	Citlivý k posypovým solím
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Prunus serrulata 'Kanzan'</i>	třešň plovitá	trýchtýřovitá	6a	okrasný	3	7-12	7-15	Citlivý k zasolení
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Prunus serrulata 'Sunset Boulevard'</i>	třešň plovitá	oválná	6a	okrasný	3	8-10	5-8	Nesnáší sůl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Pyrus calleryana 'Chanticleer'</i>	hrůšeň Calleriova	vejčitá	5b	okrasný	3	8-12	5-7	Někdy poškozován mrazy, snáší suchu i vedro, sázet na jaře s balem, plody menší
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Pyrus communis 'Beech Hill'</i>	hrůšeň obecná	vejčitá	5a	okrasný	3	9-12	5-7	Snese suchu i znečištěné prostředí, citlivý vůči zasolení, plody
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Quercus robur 'Fastigiata Koster'</i>	dub letní	sloupovitá	4	okrasný	3	10-15	3-5	Snese suchu, toleruje sůl, sázet se zemním balem
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Robinia pseudacacia 'Bessoniana'</i>	trnovník akát	oválná	5a	okrasný	3	15-20	10-15	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, ve vyšším věku křehké dřevo, snáší suchu i vedro, kořenové výmlady
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Robinia pseudacacia 'Unifoliola'</i>	trnovník akát	vejčitá	5a	okrasný	3	15-20	8-10	Snese suchu i sůl, kořeny poškozuji konstrukce cest
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Robinia viscosa 'Vik'</i>	trnovník lepkavý	kužovitá	6a	okrasný	3	10-15	6-10	Převládající větev, snese sůl i letní přísušky, kořeny mohou poškozovat konstrukce cest
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Sorbus aria 'Magnifica'</i>	jeřáb muk	vejčitá	5a	okrasný	3	6-12	4-7	Snese suchu, citlivý k zasolení
ST-M/K-3	město, krajina	ano	ano	<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptačí	kužovitá	3	okrasný	3	5-15	4-6	Nesnáší sůl ani přísušky
ST-M/K-3	město, krajina	ano	ano	<i>Sorbus domestica</i>	jeřáb oskeruše	kužovitá	6b	ovocný	3	10-15	10-15	Odolává přísuškům, vysazovat s balem, nesnáší sůl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Sorbus intermedia</i>	jeřáb prostřední	kužovitá	5a	okrasný	3	8-15	7-12	Citlivý k soli
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Sorbus intermedia 'Brouwers'</i>	jeřáb prostřední	kužovitá	5a	okrasný	3	10-12	5-7	Citlivý k soli
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Tilia cordata 'Greenspire'</i>	lipa malolistá	kužovitá	4	okrasný	3	15-18	10-12	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Tilia cordata 'Rancho'</i>	lipa malolistá	vejčitá	4	okrasný	3	8-12	4-7	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Tilia cordata 'Roelvo'</i>	lipa malolistá	kužovitá	4	okrasný	3	12-15	8-12	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Tilia platyphyllos 'Fastigiata'</i>	lipa velkolistá	kužovitá	4	okrasný	3	10-15	5-8	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Tilia platyphyllos 'Rubra'</i>	lipa velkolistá	vejčitá	4	okrasný	3	15-20	15-20	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Ulmus 'Clusius'</i>	jílm	vejčitá	5	okrasný	3	15-20	8-10	Citlivý k zasolení, může poškozovat konstrukce cest, odolný vůči grafioze
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Ulmus 'Dodoni'</i>	jílm	oválná	5	okrasný	3	12-15	5-8	Citlivý k zasolení a přísuškům
ST-M-3	město	ano	ano	<i>Ulmus 'Lobel'</i>	jílm	oválná	5a	okrasný	3	12-15	4-6	Není odolný vůči grafioze, nesnáší vysychavé půdy a zasolení
STROMOŘADÍ - MĚSTSKÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 4												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/okrasný	Velikostní-kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Acer platanoides</i>	javor mléč	oválná	4	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, citlivý na ztuhnutí a překrytí půdy

ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen	oválná	4	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, citlivý na zhutnění a překrytí půdy, tvorba medovice
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Aesculus hippocastanum</i>	jírovec maďal	oválná	4	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, citlivý na vedro a zhutnění půdy, plody, klíněnka
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá	vejčitá	2	okrasný	4	15-25	7-12	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, citlivý na vedro, mělké kořeny, sázet s balem
ST-M-4	město	ano		<i>Corylus colurna</i>	líška turecká	kuželovitá	5b	okrasný	4	15-25	8-12	Suchovzdorný a odolný vůči vedru, sázet s balem
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý	vejčitá	4	okrasný	4	20-40	10-30	Toleruje zasolení, samičí plody páchnou
ST-M-4	město	ano		<i>Ginkgo biloba</i>	jinan dvoulaločný	pyramidální	5b	okrasný	4	15-30	10-15	Výsadbu tohoto taxonu vždy zvážit vzhled k charakteru lokality a požadovaným funkcím.
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Polulus nigra 'Italica'</i>	topol černý vlašský	sloupovitá	2	okrasný	4	25-40	3-8	Snáší městské prostředí, tolerantní vůči soli, potřebuje váhu
ST-M-4	město	ano		<i>Quercus palustris</i>	dub bahenní	kuželovitá	5b	okrasný	4	15-25	10-15	Snese dlouhodobě sucha, plody
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Quercus petraea</i>	dub zimní	vejčitá	5	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes půdu, dlouhodobější zaplavení, sucho, plody
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Quercus robur</i>	dub letní	kulovitá	4	okrasný	4	20-40	15-30	Snese zasolení přes půdu, snáší vedro i sucho, sázet s balem
ST-M-4	město	ano		<i>Sophora japonica</i>	jeřlín japonský	kulovitá	6b	okrasný	4	15-25	12-20	Medovice, sklánějící se větve, citlivá k zasolení
ST-M-4	město	ano		<i>Tilia x euchlora</i>	lípa zelená	vejčitá	5b	okrasný	4	15-25	10-15	Medovice, špatně snáší zasolení, letní přísušky, alergenní pyl
ST-M-4	město	ano		<i>Tilia x europaea 'Pallida'</i>	lípa obecná	oválná	4	okrasný	4	20-30	12-20	Citlivý k zasolení a přísuškům
ST-M-4	město	ano		<i>Tilia americana 'Nova'</i>	lípa americká	vejčitá	5b	okrasný	4	20-30	20	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, medovice, alergenní pyl
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Tilia cordata</i>	lípa malolistá	vejčitá	4	okrasný	4	18-25	10-15	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, vyžaduje kvalitní půdy, citlivá ke zhutnění půdy, medovice
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Tilia platyphyllos</i>	lípa velkolistá	vejčitá	4	okrasný	4	20-40	18-25	Snese přísušky, citlivý k zasolení, alergenní pyl
ST-M-4	město	ano		<i>Tilia tomentosa 'Brabant'</i>	lípa stříbrná	vejčitá	6b	okrasný	4	20-25	15-20	
STROMOŘADÍ - KRAJINNÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 2												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/okrasný	Velikostní-kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-K-2	krajina	ano		<i>Crataegus monogyna</i>	hloh jednosemenný	ploše kulovitá	5b	okrasný	2	3-8	3-8	odobné C. laevigata
ST-K-2	krajina	ano		<i>Malus sp. (ovocné)</i>	jabloň - ovocné kultivary	kulovitá	4	ovocný	2	4-8	5-10	
STROMOŘADÍ - KRAJINNÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 3												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/okrasný	Velikostní-kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-M/K-3	město, krajina	ano		<i>Acer campestre</i>	javor babyka	kuželovitá	5a	okrasný	3	10-15	5-10	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, výsadba s balem
ST-K-3	krajina	ano		<i>Prunus avium</i>	třešň ptáčí	vejčitá	5a	ovocný	3	10-20	10-15	Neroste v zamokřených půdách, špatně snáší posypovou sůl, sterilita bez plodů
ST-M/K-3	město, krajina	ano		<i>Prunus avium 'Plena'</i>	třešň ptáčí	vejčitá	5a	okrasný	3	8-12	4-6	
ST-K-3	krajina	ano	ano	<i>Pyrus communis</i>	hrušň obecná	kulovitá	5a	ovocný	3	12-15	8-12	Snese sucho, citlivá vůči soli, plody
ST-M/K-3	město, krajina	ano		<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptáčí	kuželovitá	3	okrasný	3	5-15	4-6	Nesnáší sůl ani přísušky
ST-M/K-3	město, krajina	ano		<i>Sorbus domestica</i>	jeřáb oskeruše	kulovitá	6b	ovocný	3	10-15	10-15	Odolává přísuškům, vysazovat s balem, nesnáší sůl
ST-K-3	krajina	ano		<i>Sorbus torminalis</i>	jeřáb brěk	vejčitá	6a	okrasný	3	10-20	7-12	Snáší přísušky, citlivý k zasolení
STROMOŘADÍ - KRAJINNÉ PROSTŘEDÍ - VELIKOSTNÍ KATEGORIE 4												
Typ stromořadí (KÓD)	Použití: lokalita	zelené pásy/ trávník	zpevněné plochy	Taxon latinský	Taxon český	Typ koruny	Klima-zóna	Ovocný/okrasný	Velikostní-kategorie	Výška	Šířka	Poznámka
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Acer platanoides</i>	javor mléč	oválná	4	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, citlivý na zhutnění a překrytí půdy
ST-M/K-4	město, krajina	ano		<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen	oválná	4	okrasný	4	20-30	15-20	Snese zasolení přes nadzemní části rostlin, citlivý na zhutnění a překrytí půdy, tvorba medovice

ST-M/K-4	město, krajina	ano		Betula pendula	bříza běokorá	vejčitá	2	okrasný	4	15-25	7-12	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, citlivý na vedro, mělké kořeny, sázej s balem
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Carpinus betulus	habr obecný	vejčitá	2	okrasný	4	15-25	10-20	
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Fraxinus excelsior	jasan ztepilý	vejčitá	4	okrasný	4	20-40	10-30	
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Fagus sylvatica	buk lesní	vejčitá	4	okrasný	4	20-40	10-30	
ST-K-4	krajina	ano		Juglans regia	orešák královský	kulovitá	5b	ovocný	4	10-20	10-20	
ST-K-4	krajina	ano		Larix decidua	modřín opadavý	kuželovitá	4	okrasný	4	20-40	10-15	Citlivý na zasolení
ST-M/K-4	město, krajina	ano	ano	Quercus petraea	dub zimní	vejčitá	5	okrasný	4	20-30	15-20	Snese dlouhodobé sucha, plody
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Quercus robur	dub letní	kulovitá	4	okrasný	4	20-40	15-30	Snese zasolení přes půdu, dlouhodobější zaplavení, sucha, plody
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Tilia cordata	lípa malolistá	vejčitá	4	okrasný	4	18-25	10-15	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, medovice, alergenní pyl
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Tilia platyphyllos	lípa velkolistá	vejčitá	4	okrasný	4	20-40	18-25	Snese zasolení přes půdu i přes nadzemní části rostlin, vyžaduje kvalitní půdy, citlivá ke zhuštění půdy, medovice
ST-M/K-4	město, krajina	ano		Ulmus glabra	jílm horský	kulovitá	5a	okrasný	4	25-30	20	Není odolný vůči grafioze, nesnáší vysychavé půdy a zasolení
Dle lokálních specifík: vrby (Salix alba + případně domáci keřovitě), topoly (Populus tremula, P. alba, P. nigra), střemchy (Prunus padus), olše (Alnus incana, A. glutinosa)												
Z jehličnatých dle charakteru lokálních podmínek: Pinus silvestris, Pinus nigra (město)												
Další ovocné stromy: jabloně, hrušně, třešně, švestky - vše ideálně krajové odrůdy												

SEZNAM VHODNÝCH DRUHŮ KEŘŮ PRO NOVÉ VÝSADBY

A) V případě výsadeb v **krajině**, nebo na vhodných lokalitách v intravilánu města doporučujeme především následující druhy domácích keřů (opět nutné uzpůsobit stanovištním podmínkám a zamýšlené funkci výsadeb):

Taxon latinsky	Taxon česky	Výška (m)
Berberis vulgaris	dříšťál obecný	2-3
Cornus sanguinea	svída krvavá	2-4
Corylus avellana	líška obecná	3-8
Crataegus laevigata	hloh obecný	2-5
Crataegus monogyna	hloh jednosemenný	3-8
Euonymus europaeus	brslen evropský	2-7
Frangula alnus	krušina olšová	2-4
Ligustrum vulgare	ptačí zob obecný	2-5
Lonicera nigra	zimolez černý	1-2
Lonicera xylosteum	zimolez obecný	1-3
Prunus spinosa	trnka obecná	1-3
Ribes alpinum	rybíz alpínský	1-2
Rosa canina	růže šípková	2-4
Rubus idaeus	ostružiník maliník	2-3
Salix cinerea	vrba popelavá	2-5
Salix elaeagnos	vrba šedá	6-10
Salix pentandra	vrba pětimužná	2-10
Salix purpurea	vrba nachová	2-8
Salix rosmarinifolia	vrba rozmarýnolistá	0,5-1
Salix viminalis	vrba košíkářská	3-6
Sambucus nigra	bez černý	4-6
Spiraea salicifolia	tavolník vrbolistý	1-2
Viburnum lantana	kalina tušalaj	1-4
Viburnum opulus	kalina obecná	2-5

B) V případě výrazně **pozměněných podmínek intravilánu** města je nutno výběr rostlinného sortimentu keřů uzpůsobit podmínkám stanoviště a přistupovat individuálně k jednotlivým plochám i za využití nepůvodních druhů keřů (doprovody komunikací, zeleň na parkovištích, prudkých svazích apod.) – obecný výčet bez vazby na konkrétní lokalitu a způsob použití by byl zavádějící.

7.5.6. MODELOVÁ SCHÉMATA ŘEŠENÍ ULIČNÍ ZELENĚ PŘI TVORBĚ ČI REKONSTRUKCÍCH MĚSTSKÝCH ULIC (VARIANTY ŘEŠENÍ ZELENĚ V ZÁVISLOSTI NA PROSTOROVÝCH PODMÍNKÁCH A LIMITECH)

- S ohledem na význam ulici a uličních prostor pro celou prostupnost, vzhled, propojenost a obyvatelnost městského prostoru je důležité zajistit v těchto plochách (bude-li to možné) dostatek kvalitní a perspektivní vyšší zeleně – tj. stromořadí. (benefity a význam uličních stromořadí pro ochlazení měst, jejich obyvatelnost, hygienická funkce apod. - viz úvodní kapitoly tohoto dokumentu).
- Doporučujeme proto maximální možné **uplatnění stromů a stromořadí při úpravách komunikací**, jejich rekonstrukcích či zřizování komunikací nových (vznést požadavek na uplatnění zeleně, mezioborová koordinace a jednání při plánování trasování **ing. sítí**, jejich přeložek, rekonstrukcí a úprav, ochranná pásma, podmínky výsadeb zeleně, **včasná koordinace a příprava projektových dokumentací**).
- Především z důvodu včasné koordinace a definování jasného záměru na způsob použití zeleně při plánování nových ulic či rekonstrukcí stávajících (mezioborová spolupráce správci ing. sítí, dopravní inženýr, krajinář, správce zeleně, správce majetku apod.) jsme sestavili **modelová schémata řešení uliční zeleně při tvorbě či rekonstrukcích městských ulic (varianty řešení zeleně v závislosti na prostorových podmínkách a limitech)**.

Modelové schémata řešení uliční zeleně při tvorbě či rekonstrukcích městských ulic:

- Zobrazeny na následujících stranách.
- S ohledem na šířku ulici a množství limitů daných ochranným pásmem ing. sítí a dalších legislativních a normativních omezení (odstupové vzdálenosti apod.) byly navrženy 4 základní varianty (A až D) použití uliční zeleně, s nich každá z variant se dělí na dvě (1 a 2, 1 = větší prostor pro zeleně, 2 = menší prostor pro zeleně). Návrh tak zobrazuje 8 základních schémat.
- Kombinace schémat a jejich modifikace je možná.

Variant A

- Minimum prostorových omezení a limitů
- „Ideální“ stav, ke kterému by se projektanti měli snažit co nejvíce přiblížit.
- Z každé strany ulice vysazené stromořadí
- **Varianta A1** = stromořadí vysazena do souvislého pásu zeleně (lepší podmínky pro růst stromů)
- **Varianta A2** = stromořadí vysazena do segmentů („ostrůvků“) zelených pásů

Variant B

- Dílčí prostorové omezení a limity.
- Výsadba stromořadí alespoň na jednu stranu ulice.
- **Varianta B1** = stromořadí vysazeno do souvislého pásu zeleně
- **Varianta B2** = stromořadí vysazeno do segmentů („ostrůvků“) zelených pásů.

Variant C

- Výrazné prostorové omezení a limity.
- Výsadba souvislého stromořadí není možná. Stromy vysazovány alespoň na jednu stranu ulice.
- **Varianta C1** = stromy vysazovány do pásů zeleně.
- **Varianta C2** = stromy vysazovány do („ostrůvků“) zelených pásů, nebo do zpevněných ploch.

Variant D

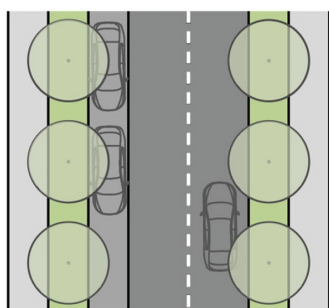
- Extrémní prostorové omezení a limity.

- Výsadba souvislého stromořadí ani jednotlivých stromů není možná. Nutné zajištění alespoň zelených pásů doprovodné zeleně (ideálně keře, trvalky, okrasné traviny apod.).
- **Varianta D1** = možno vysadit souvislé pásy i vyšší zeleně (lemy keřů, záhonové výsadby apod.).
- **Varianta D2** = možno vysadit izolované či souvislé pásy především nízké a půdopokryvné zeleně (půdopokryvné keře, travníky, nízké záhonové výsadby).

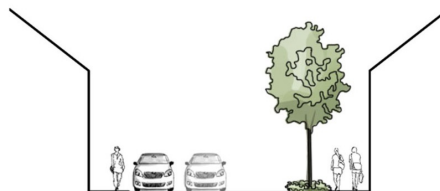
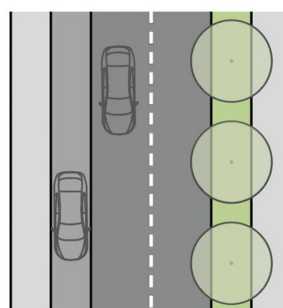
MODELOVÁ SCHÉMATA ŘEŠENÍ ULIČNÍ ZELENĚ PŘI TVORBĚ ČI REKONSTRUKCÍCH MĚSTSKÝCH ULIC
(varianty řešení zeleně v závislosti na prostorových podmínkách a limitech) **1/2**

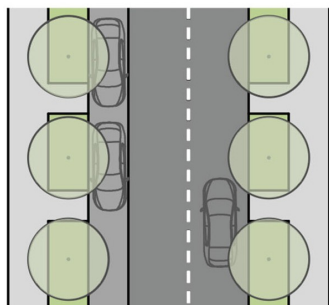
A.1

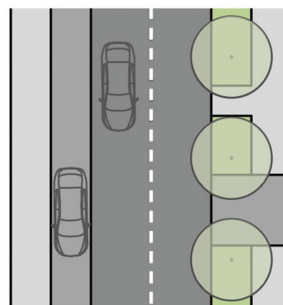
B.1

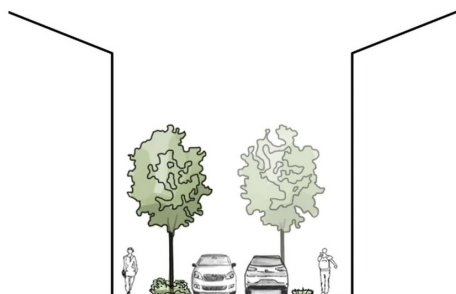
A.2

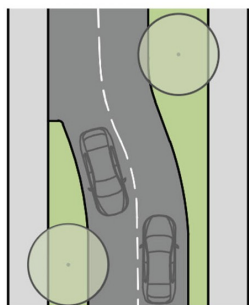
B.2

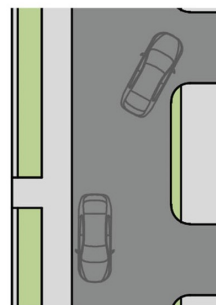
MODELOVÁ SCHÉMATA ŘEŠENÍ ULIČNÍ ZELENĚ PŘI TVORBĚ ČI REKONSTRUKCÍCH MĚSTSKÝCH ULIC
(varianty řešení zeleně v závislosti na prostorových podmínkách a limitech) **2/2**

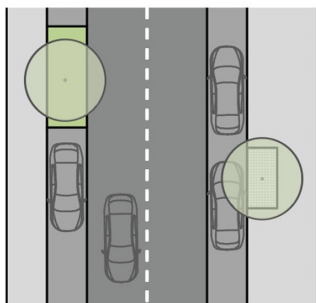
C.1

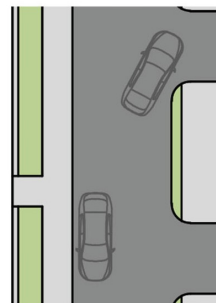
D.1

C.2

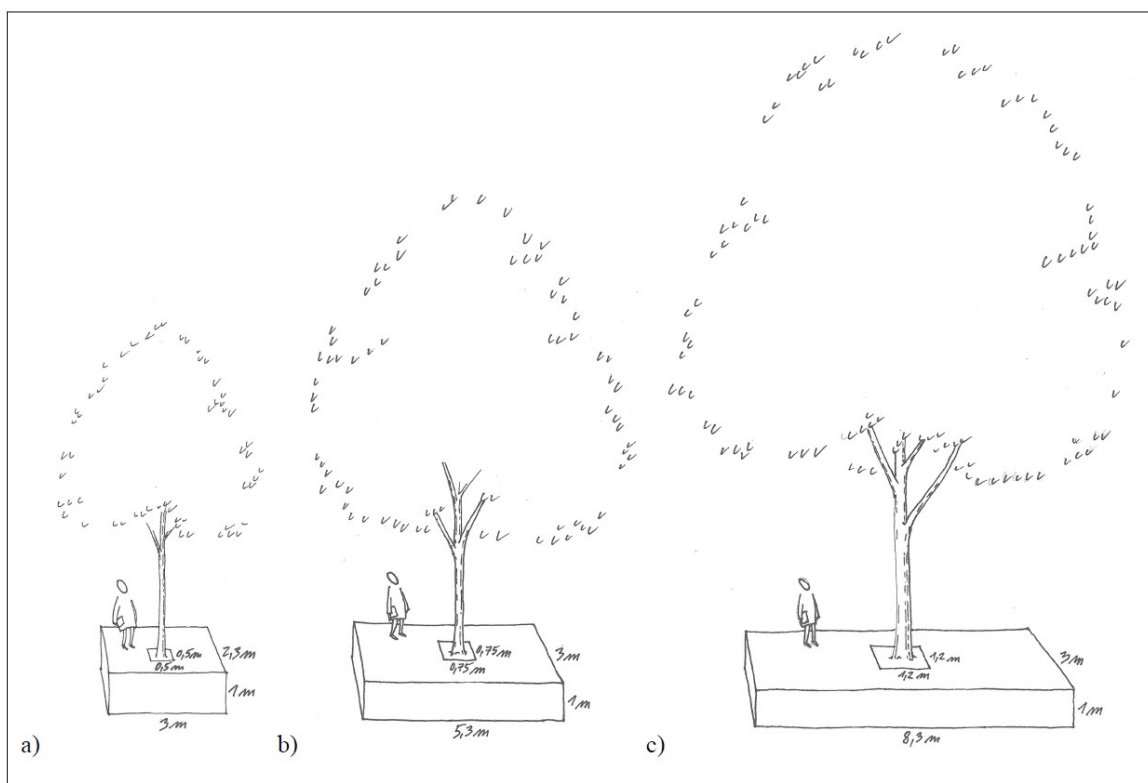

D.2

Při výsadbě uličních stromů v jakékoliv výše uvedené variantě je **klíčové, zajistit dostatečný objem prokořenitelného prostoru**. Toto platí i pro výsadby jinde než na ulicích. *Standard SPPK A02 007:2020 Úprava stanovištních poměrů dřevin* definuje minimální požadavky na prokořenitelný prostor následovně:

Kategorie	Minimální objem prokořenitelného prostoru	Průměr minimální otevřené stromové mísy
Stromy velkokorunné	25 m ³	1,2 m
Stromy střední	16 m ³	0,75 m
Stromy malokorunné	8 m ³	0,5 m
Keře vzrůstné	1 m ³	-
Keře menšího vzrůstu	0,25 m ³	-

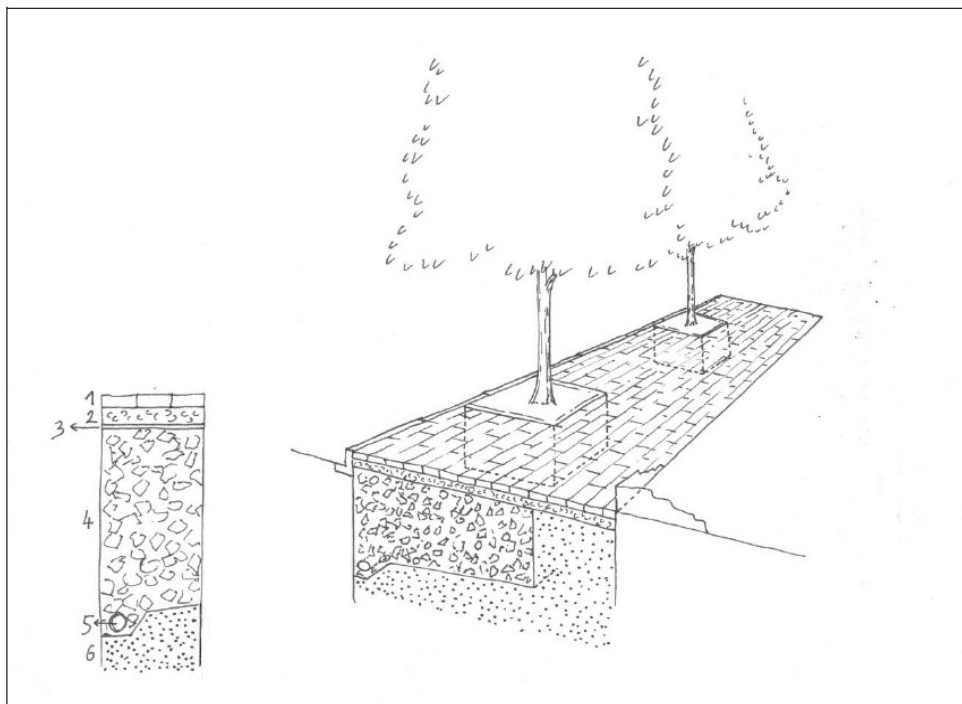
Obr. 1 Minimální objem prokořenitelného prostoru a minimální průměr otevřené stromové mísy (3.2.4): a) stromy malokorunné, b) stromy se středně velkou korunou, c) velkokorunné.

Tabulka a schéma převzato: SPPK A02 007: 2020 Úprava stanovištních poměrů dřevin

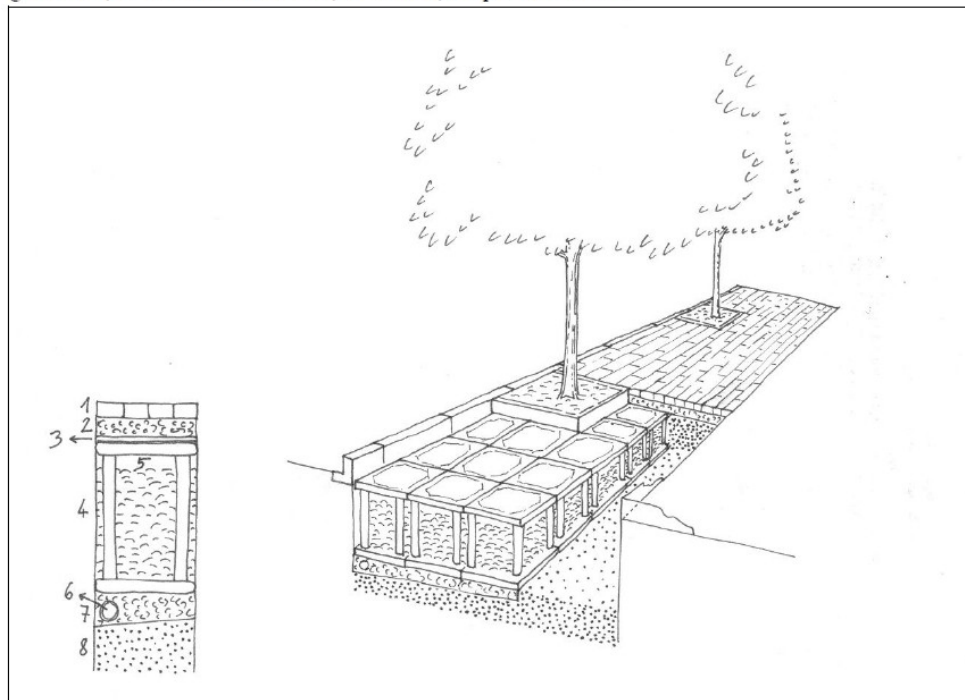

Výsadba uličního stromořadí do otevřeného travnatého pásu s dostatečným prokořenitelným prostorem.

Pokud není možné prokořenitelný prostor zajistit výsadbou do otevřeného pásu (viz předcházející fotografie) je nutné dostatečný prokořenitelný prostor vytvořit pod zpevněnými povrchy. V současné době se využívají dvě základní technologie (strukturální substráty a prokořenitelný půdní buňky. Tyto technologie současně specifikuje *Standard SPPK A02 007:2020 Úprava stanovištních poměrů dřevin*. Viz schémata níže

Obr. 5 Příklad použití strukturálního substrátu v uličním stromořadí (5.11): 1 – dlažba, 2 – šterkové lože, 3 – geotextilie, 4 – strukturální substrát, 5 – drenáž, 6 – původní zemina.

Obr. 6 Příklad použití půdních buněk v uličním stromořadí (5.12): 1 – dlažba, 2 – šterkové lože, 3 – geotextilie, 4 – půdní buňka vyplněná pěstební substrátem, 5 – provětrávací mezera, 6 – drenáž, 7 – šterkové lože, 8 – původní zemina.

Obě schémata převzata: *SPPK A02 007: 2020 Úprava stanovištních poměrů dřevin*.

7.5.7. NÁVRH DOPORUČENÍ A SYSTÉMOVÝCH PRINCIPŮ ROZVOJE A ZVYŠOVÁNÍ KVALITY SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ JAKO CELKU

Návrhy pro konkrétní plochy jsou definovány v příloze **01. Databáze (tabulky) hodnocení jednotlivých ploch zeleně a návrhu jejich rozvoje**. Zde uvedené zásady představují obecné doporučení a systémové principy rozvoje, zvyšování kvality či stabilizace ploch městské zeleně a systému zeleně jako celku. Doporučení se netýká pouze stávajících ploch, ale plně platí i pro všechny chystané záměry a budoucí akce.

- Respektovat a realizovat návrhy a doporučení pro jednotlivé plochy zeleně, vymezené v příloze **01**.
- Nevnášet do území bariéry, **bránící prostupnosti** a průchodnosti systému zeleně (riziko narušení propojenosti ploch zeleně a izolovanosti vybraných ploch). V případě nutných staveb a zásahů v území stanovit možnosti překonání těchto bariér (podchody, nadchody, mimoúrovňové křížení apod.).
- Dostatečné krajinářské **začlenění** (resp. zmírnění vizuálního dopadu) plánovaných dopravních staveb v území, výsadba dostatečného množství **izolační zeleně**. Ta může mít v segmentech i extenzivní využití (zelené horizonty, okraje parkově upravené apod.).
- Při plánování nové zástavby (individuální rodinné i hromadné bydlení, komerční objekty, vybavenost i jiné) zpracovat **požadavek na maximální možné uplatnění především vyšší zeleně**, která bude svým charakterem a situováním navazovat na okolní plochy zeleně (uliční stromořadí, napojení na městský parter apod.). S ohledem význam především parkově upravených ploch ve struktuře celého města by veřejné prostory měly tvořit propojený systém s **uplatněním kvalitní zeleně** (benefity a důvody viz úvodní kapitoly tohoto dokumentu).
- Důsledná **ochrana stávajících ploch zeleně** v hlavní funkci (především pak parků a parkově upravených ploch) před jejich prostorovou redukcí či přeměnou na jiné plochy. Dále pak ochrana těchto ploch před nekoncepčními dosadbami a nevhodnými úpravami (posouzení jednotlivých záměrů).
- Důsledná **ochrana stávajících ploch zeleně** před přeměnou na parkovací stání a její redukcí pro potřeby parkovacích stání (především funkční typ zeleň obytných souborů).
- Zásahy do historicky hodnotných parků a parkově upravených ploch provádět pouze po odborném vyhodnocení jejich stavu a definování cílového stavu a **jednoznačných principů** jejich obnovy a úprav respektujících jejich **historický vývoj**.
- Maximální možné **uplatnění stromů a stromořadí při úpravách komunikací**, jejich rekonstrukcích či zřizování komunikací nových (vznést požadavek na uplatnění zeleně, mezioborová koordinace a jednání při plánování trasování **ing. sítí**, jejich přeložek, rekonstrukcí a úprav, ochranná pásma, podmínky výsadeb zeleně, **včasná koordinace a příprava projektových dokumentací**). Velmi důležité opatření!
- Budování **vodních prvků** a ploch a prvků **zadržujících vodu**, resp. zpomalující její odtok z území.
- V případě pochozích povrchů a parkovacích stání **redukovat nepropustné povrchy** za propustné či částečně propustné.
- Při výsadbách zeleně v omezených a silně ovlivněných podmínkách (parkoviště apod.) uplatnit **nové technologie a postupy** zajišťující dostatečný prokořenitelný kořenový prostor (např. v případě stromů) a zvyšujících odolnost vysazených rostlin (strukturální substráty, tzv. prokořenitelné buňky, hydrogely a hydroabsorbenty, ochranné nátěry kmene apod.). V rámci nových výsadeb **důsledná rozvojová péče** (ochrana báze stromů proti poškození sečí, nátěry kmene, výchovné řezy, především pak důsledná záливka).

- Využití **popínavé zeleně** (stěny) a zelených střech v případě stavby průmyslových a výrobních budov či nových budov občanské vybavenosti.
- Redukce nákladů na udržovací péči o zeleň, a to redukcí na péči náročných tzv. zbytkových ploch trávníků (izolované plošky trávníků, trávnický ve svazích a hůře dostupných plochách) a jejich postupná náhrada za zeleň s nižšími nároky na udržovací péči jako jsou např. půdopokryvné výsadby keřů, extenzivní záhony trvalek a okrasných travin apod. (tzv. **extenzifikace udržovací péče o zeleň**).
- Rozvoj volnočasových aktivit na rozhraní město krajina.
- Doplnění a obnovy ploch **ochranné zeleně** – funkce clony podél koridorů dopravy (silnice, železnice, průmysl).
- Zcela stěžejní v případě města Jeseník je adekvátní péče, obnovy a **dosadby izolační zeleně podél železniční trati**. Tuto izolační zeleň neredukovat, ale naopak rozšiřovat.
- Důsledná **rozvojová péče** v případě „mladých“ **krajinných stromořadí** – úprava podchozích výšek, výchovné/zdravotní řezu stromů.
- Při výsadbě dalších stromořadí s ohledem na klimatickou změnu vysazovat i **různé druhy stromů** – předběžná opatření, riziko plošného „výpadku“ v případě pokračujících změn klimatu, výskytu specifického škůdce či poškození. **Výsledná struktura** městských i krajinných stromořadí a výsadeb zeleně by měla být **více druhová**. Klíčové opatření z pohledu budoucí stability.
- Důsledný **výběr druhového složení nových výsadeb stromů** v městském prostředí, především s ohledem na a) soubor stresových faktorů městského prostředí (zpevněné povrchy, provoz, solení komunikací apod.) a b) s ohledem na uzpůsobení těchto taxonů k probíhající **klimatické změně** (oteplování, omezené zásobování vodou), tak aby ve střednědobém a ideálně i dlouhodobém horizontu byla stromová kostra celého města stabilní a s velkou pravděpodobností, že se stávajícím trendům co nejvíce adaptuje
- Využití části **příměstských lesů** k volnočasovým aktivitám a rekreaci, tj. podpora propojení lesů a okolních ploch, výsadby a obnovy stromořadí podél cest propojujících tyto plochy, podpora tvorby a obnovy naučných stezek, vybavenosti (typu přírodní lavičky, cvičící sestavy apod.), v segmentech rozvolnění porostů nebo doplnění vhodných listnatých dřevin. To vše za respektování oblastních plánů rozvoje lesů.
- Podporovat výsadbu **stromořadí a pásů extenzivní zeleně** v navazující **zemědělské krajině**.
- Fragmentace navazující zemědělské krajiny.
- Podporovat zakládání a údržbu prvků **ÚSES**.
- Podporovat opatření zadržujících či zpomalujících odtok srážkové vody (průlehy, vodní plochy, jezírka, tůňe poldry apod.).
- Uplatňovat systémová doporučení pro zvýšení adaptace města Jeseník na klimatickou změnu pomocí zeleně (viz následující kapitola 7.5.8).

OBOROVÉ NORMY A STANDARDY (SEZNAM NOREM, STANDARDŮ A DOPORUČENÝCH POSTUPŮ PRO ARCHITEKTY, PROJEKTANTY A REALIZAČNÍ FIRMY)

- Projektování, návrh, zakládání a následná péče o zeleň se bude řídit následujícími normami a oborovými standardy.
 - ČSN 83 9011 Technologie vegetačních úprav v krajině – **Práce s půdou.**
 - ČSN 83 9021 Technologie vegetačních úprav v krajině – **Rostliny a jejich výsadba.**
 - ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině – **Rozvojová a udržovací péče o vegetační prvky.**
 - ČSN 83 9061 Technologie vegetačních úprav v krajině – **Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích.**
 - ČSN 46 4902-1 **Výpěstky okrasných dřevin** – Všeobecná ustanovení a ukazatele jakosti.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A01 002: 2017 **Ochrana dřevin při stavební činnosti.** AOPK ČR 24 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 001:2025, II. Revize, **Výsadba stromů.** AOPK ČR. 50 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 002: 2025, II. Revize **Řez stromů** AOPK ČR 46 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 003:2025 II. Revize **Výsadba a řez keřů a lián.** AOPK ČR. 38 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 004: 2019 **Bezpečnostní vazby a ostatní stabilizační systémy.** AOPK ČR. 26 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 005: 2018 **Kácení stromů.** AOPK ČR. 23 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 009: 2024 I. Revize **Speciální zásahy na stromech.** AOPK ČR. 28 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK C02 003: I. Revize 2023 **Funkční výsadby ovocných dřevin v zemědělské krajině,** AOPK ČR. 59 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK C02 005: **2016 Péče o funkční výsadby ovocných dřevin,** AOPK ČR. 39 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK C02 007: 2018 **Krajinné trávníky,** AOPK ČR. 44 s.
 - Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 007: 2020 **Úprava stanovištních poměrů dřevin.** (dokument řeší požadavky na prokořenitelný prostor, technologie výsadby do zpevněných povrchů apod.) AOPK ČR. 35 s.
 - **Vegetační souvrství zelených střech** – standardy pro navrhování, provádění a údržbu, Svaz zakládání a údržby zeleně, 2019.

7.5.8. ADAPTAČNÍ STRATEGIE NA ZMĚNU KLIMATU POMOCÍ ZELENĚ (ELIMINACE NEGATIVNÍCH DOPADŮ)

- Pro eliminaci negativních dopadů probíhající klimatické změny, doporučujeme při plánování i běžné péči, jak o městskou zeleň, tak prostředí města a příměstské krajiny obecně aplikovat následující systémové doporučení pro zvýšení adaptace města Jeseník na klimatickou změnu pomocí zeleně.
- Níže uvedená doporučení detailně rozpracovávají obecné principy definované v dokumentu: *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2015*, které jsou uvedené v kapitole 2.5 tohoto dokumentu.

SYSTÉM MĚSTSKÉ ZELENĚ	ZÁKLADNÍ PLOCHA ZELENĚ	VEGETAČNÍ PRVEK (TECHNICKÝ)	TAXON
A _ ADEKVÁTNÍ PÉČE O STÁVAJÍCÍ PLOCHY MĚSTSKÉ ZELENĚ			
B _ UPLATŇOVÁNÍ ADAPTAČNÍCH OPATŘENÍ při:			
B.1 _ ZÁSAZÍCH A ROZVOJI STÁVAJÍCÍCH PLOCH MĚSTSKÉ ZELENĚ			
B.2 _ TVORBĚ NOVÝCH PLOCH MĚSTSKÉ ZELENĚ			
C _ ÚPRAVY PŘÍMĚSTSKÉ KRAJINY (PŘESA: KRAJINNÁ ZELEŇ, PUPFL, ZPF)			

- Systém** městské zeleně je tvořen z jednotlivých objektů zeleně (**základní plochy zeleně**), členěných do tzv. funkčních typů zeleně. Jedná se např. o parky, parkově upravené plochy, zeleň obytných souborů, zeleň sportovních areálů apod. Tyto jednotlivé objekty zeleně jsou tvořeny z konkrétních **vegetačních** (a technických) prvků, např. ze skupin stromů, skupin keřů, záhonů květin, travníkových ploch apod. Jednotlivé vegetační prvky jsou poté tvořeny z již konkrétních **taxonů** rostlin (konkrétní strom, konkrétní keř apod.).
→ systémové doporučení pro zvýšení adaptace města Jeseník na klimatickou změnu pomocí zeleně musí být provázané v rámci jednotlivých hierarchických úrovní systému zeleně města (systém – plocha – prvek – taxon). Provázanost naznačuje výše uvedené schéma.

A) ADEKVÁTNÍ PÉČE O STÁVAJÍCÍ PLOCHY MĚSTSKÉ ZELEŇ (STÁVAJÍCÍ ZELEŇ) - doporučené přístupy, principy, úpravy a opatření	
Systémový a koncepční management (správa) stávající zeleně	Zajištění základních oborových podkladů pro výkon správy zeleně (strategický plán rozvoje zeleně, pasport zeleně, plán péče, dendrologický průzkum), aktualizace těchto dokumentů. Koncepční péče, plánování rozvoje, systémové přístupy, stanovení etapizace a priorit, zpětná vazba. Osvěta a informovanost veřejnosti (důvody zásahů, nové technologie, pochopení důležitosti kvalitní zeleně a rizika nevhodných zásahů).
Koncepční provádění pěstebních opatření a zásahů	Zpracování dendrologického průzkumu a projektu pěstebních opatření na dřeviny. Postupná aktualizace. Koncepční plánování a provádění pěstebních zásahů a ošetření dřevin (přímé ovlivnění kvalitativního parametru ploch nejvíce se podílejícího na stabilitě ploch), etapizace zásahů, diferencovaný přístup dle závažnosti a dle významu ploch.
Úprava druhové struktury dřevin - dosadby	Úprava druhové struktury dřevin, tj. nutnost dosadeb vhodných druhů stromů (zohlednění stanovištních podmínek a adaptace na klimatickou změnu: dlouhodobá stabilita ploch, plnění benefitů a ekosystémových služeb městské zeleně).
Úprava věkové struktury stromů, tj. nutné dosadby (zajištění generační obměny a stability) - dosadby	Zajištění generační obměny a dlouhodobé stability ploch zeleně a na ně vázaných benefitů.
Dílčí změny a úprava udržovací péče , diferencovaný přístup k jednotlivým plochám	Stanovení intenzitních tříd udržovací péče pro jednotlivé plochy zeleně.
	Zpracování plánu péče o zeleň.
	Kontrola kvality provedených prací (standardy kvality, přebírání prací, odpovědnost).
	Dílčí úpravy a změny způsobu udržovací péče (diferencovaný přístup k jednotlivým plochám zohledňující jejich význam a disponibilních zdrojů financí), úpravy stávajících technologií a postupů udržovací péče.
Dílčí úprava a doplnění prostorové struktury ploch	Koncepční a systémová extenzifikace a ekologizace udržovací péče ve vhodných plochách a lokalitách. Např. Redukce nákladů na udržovací péči o zeleň např. redukcí na péči náročných tzv. zbytkových ploch trávníků (izolované plošky trávníků, trávnický ve svazích a hůře dostupných plochách) a jejich postupná náhrada za zeleň s nižšími nároky na udržovací péči jako jsou např. půdopokryvné výsadby keřů, extenzivní záhony trvalek a okrasných travin apod. (tzv. extenzifikace udržovací péče o zeleň).
	Redukce používání totálních herbicidů při údržbě chodníků a cest, postupné zavádění alternativních postupů redukce plevelů.
Ochrana ploch nezastavěných a nezastavitelných před zastavěním	Koncepce a strategické plánování.
Ochrana stromů a vegetačních ploch při stavebních pracích	Zamezit poškození stromů při provádění stavebních prací. Důsledná ochrana kořenového prostoru stromů (před výkopy, navážkou, zhutněním apod.).
	Ochrana ostatních vegetačních ploch před poškozením, zhutněním apod. Případně jejich plnohodnotná obnova.
Ochrana vegetačních ploch před redukcí	Nutno řešit již v projekční přípravě předmětných prací - přizvání odborníka na zeleň.
Doplnění či obnova vybavenosti	Zamezit neadekvátní či neopodstatněné redukci ploch zeleně.
Kvalitní rozvojová péče o nové výsadby	Doplnění či obnova vybavenosti (mobiliář, cestní síť, programová náplň apod.) ve vybraných plochách (koncepční a systémový přístup, vycházející z požadavků a funkcí v území).
Při úpravách a rekonstrukcích ploch uplatňovat principy vhodného hospodaření s dešťovou vodou	Důsledná rozvojová péče, úprava podchozích výšek, výchovné/zdravotní řezy stromů, především pak závlivka
	Využití zeleně (vegetačních prvků) i technických opatření a jejich kombinací. Např. použití propustných a polopropustných povrchů, zadržování/vsak či zpomalení odtoku dešťové vody, adekvátní technologie úprav zeleně a vhodný výběr taxonů. Principiálně viz následující doporučení níže.

B) UPLATŇOVÁNÍ ADAPTAČNÍCH OPATŘENÍ PŘI:	
B.1: ZÁSAZÍCH A ROZVOJI STÁVAJÍCÍCH PLOCH MĚSTSKÉ ZELEŇ	
B.2: TVORBĚ NOVÝCH PLOCH MĚSTSKÉ ZELEŇ	
Obecně:	
Podpora biodiverzity	
Tvorba nových ploch zeleně	Koncepční plánování a přístup.
Uplatňování principů hospodaření s dešťovou vodou a zelenomodré infrastruktury při tvorbě nových prostor, staveb a zástavby i při úpravě ploch stávajících. Uplatnění následujících prvků a principů:	
1) Zeleň	Tj. opatření pro zlepšení mikroklimatu a /nebo redukci srážkového odtoku.
Výsadba stromů	Maximální možné uplatnění stromů a stromořadí při úpravách komunikací.
	Použití vyšší zeleně a stromů při výstavbě výrobních, skladových a průmyslových areálů.
	Při výsadbách zeleně v omezených a silně ovlivněných podmínkách (parkoviště apod.) uplatnit nové technologie a postupy zajišťující dostatečný prokořenitelný kořenový prostor a zvyšující odolnost vysazených rostlin (strukturální substráty, tzv. prokořenitelné buňky, kořenové mosty, hydrogely a hydroabsorbenty, ochranné nátěry kmene, apod.).
	Při tvorbě nových ploch od projekční přípravy vznést požadavek na výsadby stromů (uzpůsobení trasování ing. sítí, sdružování ing. sítí, případně využití kořenových chrániček či protikořenících folií). = tvorba dostatečných prostor pro výsadby .
	Důsledný výběr druhového složení nových výsadeb stromů v městském prostředí, především s ohledem na a) soubor stresových faktorů městského prostředí (zpevněné povrchy, provoz, solení komunikací apod) a b) s ohledem na uzpůsobení těchto taxonů k probíhající klimatické změně (oteplování, omezené zásobování vodou), tak aby ve střednědobém a ideálně i dlouhodobém horizontu byla stromová kostra celého města stabilní a s velkou pravděpodobností, že se stávajícím trendům co nejvíce adaptuje.
Výsadba keřů a keřových skupin	Kvalitní rozvojová péče o nové výsadby (ochrana báze stromů proti poškození sečí, nátěry kmene, výchovné řezy, především pak důsledná zálivka).
	Vliv na zadržení srážkové vody, mikroklima, biodiverzitu, způsob a technologii udržovací péče.
	Výběr vhodných druhů dle podmínek stanoviště (domácí druhy do vhodných podmínek, nepůvodní druhy do silně pozměněných apod.).
Výsadba květinových záhonů (trvalky, okrasné traviny, květinové záhony obecně)	Kvalitní výsadba (v extrémních stanovištích podpůrné látky typu hydroabsorbenty apod.), adekvátní rozvojová péče (redukce plevelů, zálivka).
	Výrazný vliv na atraktivitu prostor i biodiverzitu. Částečný vliv na zadržení srážkové vody a mikroklima.
	Výběr vhodných druhů dle podmínek stanoviště (vhodná technologie přípravy stanoviště, včetně adekvátní navazující péče).
Zakládání trávníků	Nutný koncepční přístup, nikoliv nahodilé úpravy.
	Typ trávníku a způsob technologii udržovací péče stanovit s ohledem na význam a hlavní využití plochy zeleně (intenzivně udržovaný pobytový parkový trávník, vs luční trávník typů "květnatá louka" s extenzivním charakterem udržovací péče). Nutný koncepční přístup, nikoliv nahodilé úpravy.
	Zabránit poškození a zhutnění (následně negativní vliv na plnění požadovaných benefitů).
Zakládání zelených střech	Využití při nově budovaných stavbách, domech, průmyslových či komerčních budov apod.
	Zadržení srážkové vody, vliv na mikroklima.
	Dle charakteru (mocnost substrátu a způsob využití) děleny na: intenzivní, polointenzivní a extenzivní.

Zakládání zelených stěn a fasád	Zelené stěny (vertikální fasáda/vertikální záhon) - intenzivní vhodné pouze v opodstatněných případech (náklady na založení, velmi výrazné vstupy a náklady na péči), extenzivnější formy možno postupně zavádět. Pnouce dřeviny: využití pnoucích dřevin k popnutí stěn a budov (komerční objekty, průmyslové a výrobní haly apod), případně instalace do míst kde není možné vysadit stromy s ohledem na limity prokořnitelného prostoru (izolační a protihlukové stěny, stínění apod.. Forma (1) samopnouce)bez nutnosti instalovat oporu (2) s instalací opory (lanka, sítě apod.). Obecně levné, velmi rychlé a účinné řešení (ochlazení prostor, snížení prašnosti, apod.). Vhodné více uplatňovat.
2) kombinované a technické prvky	opatření pro zlepšení mikroklimatu a /nebo redukcí srážkového odtoku a /nebo zadržení a retenci srážkové vody
Tvorba propustných a polopropustných povrchů	Zpevněné trávníky (štěrkové trávníky, zatravnovací rošty a dlaždice apod.). Štěrkové povrchy, propustné dlažby a lité povrchy. Zpevněné trávníky (zatravnovací rošty, dlaždice apod.).
Tvorba vsakovacích objektů	Plošný však bez retence. "Dešťový" záhon. Vsakovací průleh a jeho varianty. Vsakovací retenční rýha a její varianty. Vsakovací retenční nádrž. Vsakovací šachta.
Tvorba retenčních objektů	Suchá retenční dešťová nádrž. Retenční dešťová nádrž se stálou hladinou. Podzemní retenční dešťová nádrž. Umělý mokřad/biotop.
Tvorba objektů pro akumulaci a využívání dešťové vody	Akumulace dešťové vody.
Tvorba vodních ploch a prvků	Různé formy nových vodních prvků od přírodě blízkých (biotopy, mokřady apod.) až po technické (fontány, kašny, vodní střiky, mlžiče apod.).

C) ÚPRAVY PŘÍMĚSTSKÉ KRAJINY (PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA A OKOLÍ MĚSTA)	
Úpravy a opatření pro zemědělské půdy	Úprava velikosti bloků zemědělské půdy, mozaikovitá struktura kultur, způsob obhospodařování. Fragmentace ploch, doplnění zeleně - dřeviny. Primárně doplnění dřevin (1) stromořadí (vazba na fragmentaci zemědělské krajiny, rozčlenění velkých bloků, obnovení zaniklých stromořadí, volnočasové využití - rekreační potenciál) (2) větrolamy, liniové výsadby, (3) remízky, skupiny stromů, extenzivní ovocné sady (4) keřové pásy a výsadby. Dominantní uplatnění původních druhů. Fragmentace ploch, doplnění zeleně - bylinné patro (1) "medonosné" pásy lučních směsí apod. fragmentace, význam z hlediska biodiverzity, zadržení vody apod. (2) převod orné půdy na trvalé travní porosty. Podpora ekologicky šetrného zemědělství. Doplnění vodních ploch a prvků. využití terénních depresí., tvorba tůní, mokřadů apod. Podporovat opatření zadržujících či zpomalujících odtok srážkové vody (průlehy, vodní plochy, jezírka, tůně poldry apod.).
Úpravy a opatření pro lesy (PUPFL), příměstské lesy a zeleň	Vhodná druhová skladba (smíšené lesy, výrazné zastoupení směsi vhodných druhů listnatých stromů). Podpora ostatních (jiných než primárně produkčních) funkcí (půdoochrana, izolační, rekreační apod.
Podpora zakládání a údržby prvků ÚSES	Tvorba koncepce územního systému ekologické stability (ÚSES) a její postupná realizace.

7.5.9. NÁVRH TÉMAT PRO ZAPRACOVÁNÍ DO ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ

V souladu s *Metodickým rámcem zpracování studie systému sídlení zeleně* jsou níže uvedeny dílčí části nebo témata tohoto dokumentu, uplatnitelná jako zdroj informací pro plánování rozvoje území, včetně přípravy územního plánu a dalších dokumentací. K takovým informacím patří zejména:

- *rozbor současného stavu zeleně v sídle a v případě potřeby v jeho bezprostředním okolí v měřítku odpovídajícím velikosti řešeného území.*
 - Zde plně odkazujeme na **VÝKRES 02: SOUČASNÝ STAV SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK (1: 4 000)**, který tyto informace detailně zobrazuje a dokládá.
 - Podrobný popis a interpretace těchto informací je obsažen v kapitole **6. VYHODNOCENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK**.
- *návrh funkčního a prostorového uspořádání systému zeleně.*
 - Zde plně odkazujeme na **VÝKRES 05: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ (1: 4 000)**, který tyto informace detailně zobrazuje a dokládá.
 - Popis těchto informací je obsažen v kapitole **7. NÁVRH ROZVOJE SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK**.

8.

seznam použité literatury a zdrojů

8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Odborná literatura:

- AOPK ČR. Standard péče o přírodu a krajinu: SPPK A02 007: 2020 Úprava stanovištních poměrů dřevin. AOPK ČR. 35 s.
- CARREIRO, M., Y. SONG a J. WU. (eds). *Ecology, planning, and management of urban forests: international perspectives*. New York: Springer, 2008, 467 p. ISBN 978-0-387-71424-0.
- COM. 249 final: *Green Infrastructure – Enhancing Europe’s Natural Capital (Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy)*. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů. Brusel: COM, 2013, 12 p. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d41348f2-01d5-4abe-b817-4c73e6f1b2df.0016.03/DOC_1&format=PDF
- EEA. *Technical report No 2/2014: Spatial analysis of green infrastructure in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 53 p. ISBN: 978-92-9213-421-1. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/262559272_Spatial_analysis_of_green_infrastructure_in_Europe
- ESTREGUIL et al. *Strategic Green Infrastructure and Ecosystem Restoration*. Publications Office of the European Union, 2019, 126 p. ISBN: 978-92-79-97294-2 (online). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/strategic-green-infrastructure-and-ecosystem-restoration>
- HANSEN, R. *Multifunctionality as a Principle for Urban Green Infrastructure Planning – Theory, Application and Linkages to Ecosystem Services*. München, 2018. 185 p. Dissertation. Technischen Universität München
- HANSEN, R. et al. *Report of case study portraits – APPENDIX – GREEN SURGE study on urban green infrastructure planning and governance in 20 European case studies*. Technical Report. 2015, 271 p. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/273058957_Report_of_case_study_portraits_-_APPENDIX_-_GREEN_SURGE_study_on_urban_green_infrastructure_planning_and_governance_in_20_European_case_studies
- CHIESURA, A. The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning*. 2004, vol. 68, iss. 1, p. 129-138. ISSN 0169-2046
- IRP Praha. *Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu* [online]. 2017 [cit. 2020-12-05] Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/adaptacnistrategie>
- JIM, C.Y., LO, A. and BYRNE, J. Charting the Green and Climate-Adaptive City. *Landscape and Urban Planning*. 2015, 138, p. 51-53. ISSN 0169-2046.
- JIM, C. Y. a W. Y. CHEN. Recreation–amenity use and contingent valuation of urban greenspaces in Guangzhou, China. *Landscape and Urban Planning*. 2006, vol. 75, iss. 1–2, p. 81-96. ISSN 0169-2046.
- KABISCH, N. and HAASE, D. Green spaces of European cities revisited for 1990–2006. *Landscape and Urban Planning*. 2013, 110, p. 113–122. ISSN 0169-2046
- KING et al. *Toronto Green Standard* [online]. 2018 [cit. 2020-12-05] Dostupné z: <https://www.toronto.ca/city-government/planning-development/official-plan-guidelines/toronto-green-standard/>
- KOC, C.B., OSMOND, P. and PETERS, A. Towards a comprehensive green infrastructure typology. A systematic review of approaches, methods and typologies. *Urban Ecosystems*. 2017, 20 (1), 15–35. ISSN 1573-1642.
- KONIJNENDIJK, C., K. NILSSON, T. B. RANDRUP a J. SCHIPPERIJN (Eds). *Urban Forests and Trees: A Reference Book*. Springer, 2005, 520 p. ISBN 978-3-540-25126-2
- KUČERA, P. Obnova a rozvoj systému zeleně sídel. In: *Obnova zeleně v podmínkách sídel*. Praha, SZKT 1997, p. 5-6.
- LORENCOVÁ et al. *Zásady pro rozvoj adaptací na změnu klimatu ve městě Brně s využitím ekosystémově založených přístupů. Východiska pro zpracování Strategie pro Brno 2050*. Brno, 83 s. Dostupné z: <https://urbanadapt.cz/cs/system/files/downloads/brno-adaptacni-strategie-fin.pdf>
- MÁLEK, Zdeněk, Petr HORÁČEK a Zdeněk KIESENBAUER. *Stromy pro sídla a krajinu*. Olomouc: 2012. ISBN 978-80-87091-36-4.

- MAYOR OF LONDON. *London environment strategy*. London, UK: Greater London Authority, 2018, 451 p. ISBN 978-1-84781-694-8. Dostupné z: https://www.london.gov.uk/sites/default/files/london_environment_strategy_0.pdf
- MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj). *Zásady urbánní politiky* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. 2010. s. 53.[cit. 2013-01-16]. Dostupné z http://www.mmr.cz/getmedia/63d00d20-3a85-48f5-b112-1d3b003398dd/ZUP_tisk.pdf
- MŽP (Ministerstvo životního prostředí). *Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020* [online]. Praha: Ministerstva životního prostředí. 2012, 88 p. [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_130108_Statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/SP%20C5%BDP_2012-20.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_130108_Statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/SP%20C5%BDP_2012-20.pdf)
- MŽP (Ministerstvo životního prostředí). Metodický rámec zpracování studie systému sídelní zeleně, Praha 2023. (odborný garant Šimek P.). Dostupné z https://opzp.cz/files/documents/storage/2023/07/28/1690540832_Metodick%C3%BD%20r%C3%A1mec%20Studie%20syst%C3%A9mu%20s%C3%ADeln%C3%AD%20zelen%C4%9B.pdf
- MŽP: Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2015. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf)
- NEEDOBA at al. *Urban Forest Climate Adaptation – Framework for Metro Vancouver, Tree Species Selection, Planting and Management*. 2017. 115 p. Dostupné z: <http://www.metrovancouver.org/services/regional-planning/PlanningPublications/UrbanForestClimateAdaptationFrameworkTreeSpeciesSelection.pdf>
- NOWAK, D. J., et. al. Residential building energy conservation and avoided power plant emissions by urban and community trees in the United States. *Urban Forestry and Urban Greening*. 2017, 21, p. 158–165. ISSN 1618-8667.
- PAULEIT, S. a F. DUHME. Assessing the environmental performance of land cover types for urban planning. *Landscape and Urban Planning*. 2000, vol. 52, iss. 1, p. 1–20. ISSN 0169-2046.
- ROOTENBACHER, CH. Plánování a realizace zelené infrastruktury ve městech vyžaduje metody krajinářské architektury. *Bulletin ČKA 2/2015 – Téma: zelená infrastruktura*. 2015, 2, p. 53–55. ISSN 1804-2066.
- ROY, S. et al. A systematic quantitative review of urban tree benefits, costs, and assessment methods across cities in different climatic zones. *Urban Forestry & Urban Greening*. 2012, vol. 11, iss. 4, p. 351–363. ISSN 1618-8667.
- SZOPIŃSKA, E., et al. Spatial Form of Greenery in Strategic Environmental Management in the Context of Urban Adaptation to Climate Change. *Polish Journal of Environmental Studies*. 2018, 28 (4), p. 2845–2856. ISSN 1230-1485.
- ŠIMEK, P. *Management městské zeleně*. Rukopis, 2014. (nepublikováno).
- ŠIMEK, P. et al. Vyhodnocení aktuálního stavu (stability) ploch zeleně. In: *Strategický plán rozvoje systému zeleně Statutárního města Ostrava*. Odborná expertíza. Ostravské městské lesy. 2011.
- ŠIMEK, P. Východiska pro posuzování úrovně údržby zeleně v systémech zeleně sídel. *Acta horticulturae et regioteecturae*. 2010, vol. 13, iss. Mimoriadne – Special, p. 42–46
- ŠIMEK, P. Management sídelní zeleně. In: *Management sídelní zeleně*. Praha: SZKT, 2004, p. 7–13. ISBN 80-902910-7-4.
- ŠIMEK, P. Systémové aspekty managementu péče o sídelní zeleň. In: *Udržovací péče o zeleň*. 1. vyd. Praha: SZKT, 2003, p. 7–13. ISBN 80-902910-5-8
- ŠIMEK, P. *Vegetační prvky, udržovací péče a systém zeleně sídla*. Lednice, 2002. 163 p. Habilitační práce. Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici.
- ŠIMEK, P. Městská zeleň. In: ŠRYTR, P. *Městské inženýrství: 2*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001. p. 183–225.
- ŠIMEK, P. a ŠIMEK P. jun. Zelená infrastruktura po česku. In: PANČÍKOVÁ, L. (ed.): *Dny zahradní a krajinářské tvorby 2016: Zelená infrastruktura*. Praha: SZKT, 2016, p. 8–11.

- ŠIMEK, P. -- ŠTEFL, L. Projekt pěstebních opatření: Významný nástroj v péči o stromy. *Inspirace*. 2021. sv. 17, č. 1, s. 12--13. ISSN 2464-5893.
- ŠIMEK, P. a ŠTEFL, L. Management městské zeleně – systémové postupy a nástroje plánování. *Životné prostredie*. 2020a. 54 (3), p. 183-191. ISSN 0044-4863
- ŠIMEK, P. a ŠTEFL, L. Systémy zeleně malých měst. *Zahrada – park – krajina*. 2014, 14 (3), p. 60-64. ISSN 1211-1678.
- ŠIMEK, P. - ŠTEFL, L. Kterých nejčastějších omylů se v péči o zeleň dopouštějí obce?. *Moderní obec*. 2014b. sv. xx, č. 7, s. 19--20. ISSN 1211-0507.
- ŠIMEK, P.; ŠTEFL, L. 2024. Plní sídelní zeleň vždy svoji funkci?. *Zahradnictví = Záhradníctvo* : Měsíčník pro profesionální zahradníky. Odborný recenzovaný časopis. 23(3), 46–50. ISSN 1213-7596.
- ŠTEFL, L. *Kvalita a stabilita ploch zeleně v systémech zeleně sídel*. Lednice, 2021. 99 p. Habilitační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta.
- ŠTEFL, L. *Návrh indikátorů kvality městského prostředí pro systémy zeleně sídel*. Disertační práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta. Vedoucí práce Pavel Šimek. 2014.
- ŠTEFL, L. - MATIOVÁ, S. Kvalitativní indikátory stavu a údržby sídelní zeleně. *Zahradnictví*. 2013. sv. 12, č. 9, s. 38--41. ISSN 1213-7596.
- ŠTEFL, L. - ŠIMEK, P. Indikátory skladby a prostorové struktury systému městské zeleně. *Acta Universitatis Matthiae Belii. Séria environmentálne manažérstvo*. 2015. sv. XVII, č. 2, s. 6--13. ISSN 1338-4430.
- PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* [certifikovaná metodika]. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta. 2015, 49 p.
- PEJCHAL, M. Arboristika I: obecná dendrologie. 1. vyd. Mělník: Vyšší odborná škola zahradnická a střední zahradnická škola Mělník, 2008. 170 s.
- TĚŠITELOVÁ, V. a PLEVKOVÁ, M. Katalog adaptačních opatření. Ilustrace a grafické zpracování Těšitelová, V. Šamánek. D. Na spolupráci se podíleli Lukáš Krejčí, Martin Koudelka, Ondřej Bartoš, Soňa Vopršalová. Brno: Envicons s.r.o., Oddělení studií, odborných analýz a koncepcí, 2023. ISBN 978-80-11-02793-3.
- THORÉN, K. H. "The green poster" A method to evaluate the sustainability of the urban green structure. *Environmental Impact Assessment Review*. 2000, vol. 20, iss. 3, p. 359-371. ISSN 0195-9255
- TYRVÄINEN, L. et al. Benefits and Uses of Urban Forests and Trees. In: KONIJNENDIJK, C., K. NILSSON, T. B. RANDRUP a J. SCHIPPERIJN (Eds). *Urban Forests and Trees: A Reference Book*. Springer, 2005, p. 81- 114. ISBN 978-3-540-25126-2.
- TSAI, W.L., DAVIS, A. and JACKSON, L. E. Associations between Types of Greenery along Neighborhood Roads and Weight Status in Different Climates. *Urban Forestry & Urban Greening*. 2019, 41, p. 104--117. ISSN 1618-8667.
- VÍTEK, J. et al. *Hospodaření se srážkovými vodami – cesta k modrozelené infrastruktuře – Olomoucké stavební standardy k integraci modrozelené infrastruktury*. Brno: JV PROJEKT VH, 2018, 200 p.
- WERQUIN, A. C. et al. *COST Action C11: Green Structure and Urban Planning - Final Report*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2005, 438 p.
- WU, Z. and CHEN, L. Optimizing the spatial arrangement of trees in residential neighborhoods for better cooling effects: Integrating modeling with in-situ measurements. *Landscape and Urban Planning*. 2017, 167, p. 463-472. ISSN 0169-2046.
- ZHOU, X. a Y-Ch. WANG. Spatial-temporal dynamics of urban green space in response to rapid urbanization and greening policies. *Landscape and Urban Planning*. 2011, vol. 100, iss. 3, p. 268-277. ISSN 0169-2046.

Přírodní podmínky:

- (Český statistický úřad. Administrativní mapa SO ORP Jeseník [online]. Český statistický úřad, aktualizováno 15. 5. 2024 [cit. 2025 08 15]. Dostupné z: Článku „Administrativní mapa SO ORP Jeseník“ v sekci Administrativní mapy SO ORP na webových stránkách ČSÚ
- QUITT, Emil. Klimatické oblasti Československa. Studia Geographica, 1971, 16. Brno: Geografický ústav ČSAV.
- CULEK, M., et al. Biogeografické členění České republiky. II. díl. 1. vyd. Praha: AOPK ČR, 2005. 590 s., 1 CD. ISBN 80-86064-80-2.
- Povodí Odry, státní podnik. VHP Jeseník [online]. [Praha (?)]: Povodí Odry [cit. 15. 8. 2025]. Dostupné z: VHP Jeseník na portálu Povodí Odry, státní podnik.
- Povodí Odry, státní podnik. VHP Jeseník [online]. [Praha (?)]: Povodí Odry [cit. 15. 8. 2025]. Dostupné z: VHP Jeseník na portálu Povodí Odry, státní podnik.
- CULEK, M., et al. Biogeografické členění České republiky. II. díl. 1. vyd. Praha: AOPK ČR, 2005. 590 s., 1 CD. ISBN 80-86064-80-2.
- Město Jeseník. Územní plán Jeseník [online]. [cit. 15. 8. 2025]. Dostupné z: sekce „Územní plán Jeseník“ na webových stránkách Město Jeseník
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Územně analytické podklady [online elektronická georeferencovaná databáze]. [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>
- Město Jeseník. Územní plán města Jeseník [online]. 2023 [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://jesenik.cz/cz/mesto-a-mestskey-urad/62-uzemni-plan-jesenik.html>
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Územní systém ekologické stability (ÚSES) [online elektronická georeferencovaná databáze]. [cit. 2025-09-15]. Dostupné z: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>

Inspirační fotografie v příloze 02:

- soukromý archiv autorů studie systému sídelní zeleně

Podklady poskytnuté městem Jeseník:

- digitální podkladová data pro předmětné území (Katastrální mapa, ortofoto, technická mapa, územní plán, pasport zeleně etc.)
- **Územní plán Jeseník** úplné znění po změně č.2, červen 2023, Zpracovatel: URBANISTICKÉ STŘEDISKO OSTRAVA, s.r.o. (Ing. arch. Helena Salvetová)
- Podklady od „pracovní skupiny Studie systému sídelní zeleně“ (zástupci města Jeseník, podílející se na rozvoji či péči o sídelní zeleň, odpovědní zástupci vedení města apod.) – informace o potřebách města a plánovaných záměrech, zasláno konkrétně situace k záměrům:
 - AIS Zóna za Podjezdem
 - Gogolova – Vodní O.B
 - Chodník podél řeky Bělé
 - Chodník Puškinova
 - Katovna – využití dvora
 - Kino

- Lokalita Auto BPK
- Lokalita Kalvodova
- Lokalita Vodní
- Napojení obchodní zóny
- Otakara Březiny
- Palackého u kostela
- Pěšina od Bělé na ulici Horova vč. vodních prvků
- Průchodní studie
- Přední vršek
- Příměstský les v Jeseníku
- Regenerace sídliště pod Chlumem
- Smetanovy sady
- Ulice Dukelská sportoviště
- V Oblouku
- Vlakové nádraží – přednádražní prostor
- Zámecké náměstí u Vodní tvrze

A large, leafy tree with a thick trunk stands in the foreground. In the background, a building with a red-tiled roof and several windows is visible. The entire image has a light green overlay.

9. přílohy

9. PŘÍLOHY

ČÁST A: PRŮZKUMY A ROZBORY

TABULKY:

- PŘÍLOHA: **01** DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE

GRAFICKÁ ČÁST:

- VÝKRES **01**: ŠIRŠÍ VZTAHY (1:25 000)
- VÝKRES **02**: SOUČASNÝ STAV SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTA JESENÍK (1: 4 000)
- VÝKRES **03**: PROBLÉMOVÝ VÝKRES (1: 4 000)

ČÁST B: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ

TABULKY:

- PŘÍLOHA: **01** DATABÁZE (TABULKY) HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PLOCH ZELENĚ A NÁVRHU JEJICH ROZVOJE (viz výše část A, sloučeno do jednoho dokumentu)

GRAFICKÁ ČÁST:

- VÝKRES **04**: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ ŠIRŠÍ VZTAHY (1:25 000)
- VÝKRES **05**: NÁVRH SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ (1: 4 000)
- VÝKRES **06**: NÁVRH ROZVOJE SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ MĚSTO JESENÍK (1: 4 000)
- PŘÍLOHA **02**: INSPIRATIVNÍ TABULE MOŽNÉHO ŘEŠENÍ VYBRANÝCH PLOCH VEŘEJNÉ ZELENĚ